

T.C.
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SOSYOLOJİ ANA BİLİM DALI

ÜNİVERSİTE-KENT İLİŞKİSİ: VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nuriye DEMİR

Van, 2018

T.C.
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SOSYOLOJİ ANA BİLİM DALI

ÜNİVERSİTE-KENT İLİŞKİSİ: VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nuriye DEMİR

Danışman

Doç. Dr. Suvat PARİN

Van - 2018

Bu çalışma Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Başkanlığı tarafından SYL-2017-5789 sayılı proje olarak desteklenmiştir.

KABUL VE ONAY SAYFASI

Nuriye DEMİR tarafından hazırlanan "Üniversite-Kent İlişkisi: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi SOSYOLOJİ Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.	
Danışman: Doç. Dr. Suvat PARİN Sosyoloji Anabilim Dalı / Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum	
Başkan : Doç. Dr. Suvat PARİN Sosyoloji Anabilim Dalı / Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum	
Üye: Doç. Dr. M. Zeki DUMAN Sosyoloji Anabilim Dalı / Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum	
Üye: Dr. Öğr. Üyesi Nuri DEMİREL Sosyoloji Anabilim Dalı / Bingöl Üniversitesi Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum	
Tez Savunma Tarihi	16. 11.2018
Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini ve imzaların sahiplerine ait olduğunu onaylıyorum. Doç. Dr. Bekir KOÇLAR Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü	

ETİK BEYAN SAYFASI

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Nuriye DEMİR

19.11.2018

Yüksek Lisans Tezi

Nuriye DEMİR

VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Kasım, 2018

ÜNİVERSİTE-KENT İLİŞKİSİ: VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

ÖZET

Eğitim, dünyada çağdaş bir yaşam sürdürmenin en önemli gerekliliklerinden biridir. Eğitimin en üst halkasını oluşturan üniversiteler ise yenilik ve gelişmişliğin temel göstergelerindendir. Üniversiteler, kuruldukları tarihten günümüze kadar gelişip büyürken aynı zamanda bulundukları kentin toplumsal yaşamını da ekonomik, sosyal, kültürel ve teknolojik anlamda geliştirip değiştirmektedir. 1982 yılında kurulan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi kuruluşundan bugüne gelişip büyümekte aynı zamanda bulunduğu kenti de etkilemektedir. Bu çalışmada amaç, üniversite-kent ilişkisinin tarihsel gelişimini açıklamak, üniversitenin kente sunduğu hizmetin/hizmetlerin toplumun beklentilerini yeterli bir düzeyde karşılayıp karşılamadığını belirlemeye çalışmak, Ar-Ge ve danışmanlık hizmetlerinin yerel ekonomiye ve istihdama etkilerini yorumlamak ve üniversitenin kentin ekonomik, sosyal, kültürel alanlarda gelişimini açıklamaya çalışmaktır. Bu nedenle çalışmada 300 kent esnafına anket uygulaması yapılmış olup toplumu temsil eden farklı kesimler ile de (sivil toplum kuruluşları, siyasal partiler, yerel yöneticiler) görüşme tekniği kullanılmıştır. Elde edilen verilere göre; üniversite, büyüyüp gelişirken aynı zamanda kenti de sosyo-ekonomik ve kültürel açıdan oldukça

geliştirmekte ve değiştirmektedir. Ancak kent merkezine olan uzaklığı üniversite-kent ilişkisini zayıflatmakta ve bunun doğal sonucu olarak kentin beklentilerini karşılama, Ar-Ge ve danışmanlık hizmetlerinde bulunma ve bilimsel çalışmaların kent ile paylaşılması gibi birçok önemli hizmeti sekteye uğratmaktadır. Bu nedenle üniversite-kent ilişkisini güçlendirmek için mekansal olarak kent merkezine olan uzaklık sorununu iyileştirmek amacıyla ulaşımın iyileştirilip çeşitlendirilmesi, yöre halkı ile iletişimi sağlamak, kentin üniversitesi olmak için ise kent sorunlarının çözümüne yönelik bilimsel çalışmalar ve uygulamaların arttırılması ve bu çalışmaların kent ile bir arada gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, Kent, Üniversite-Kent İlişkisi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Sayfa Adedi: 170

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Suvat PARİN

(Master of Science Thesis)

Nuriye DEMİR

VAN YÜZÜNCÜ YIL UNIVERSITY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES

November, 2018

**UNIVERSITY-CITY RELATIONSHIP: THE SAMPLE OF VAN
YUZUNCU YIL UNIVERSITY**

ABSTRACT

Education is one of the most essential requirements of maintaining a modern life in the world. The universities that constitute the top ring of education are the main indicators of innovation and development. Universities have been developing and expanding from the date they were founded to the present, and at the same time they develop and change the social life of the city they are located in the economic, social, cultural and technological sense. Founded in 1982, Van Yuzuncu Yil University has been developing and growing since its foundation and it also affects its city. The aim of this study is to explain the historical development of the university-city relationship, to determine whether the service / services offered by the university meet the expectations of the society at an adequate level, to interpret the effects of R & D and consultancy services on the local economy and employment. For this reason, 300 tradespeople in the city were interviewed and interview technique was used with different groups representing the society (non-governmental organizations, political parties, local administrators). According to the data obtained; As the university grows and develops, it also develops and changes the city from a socio-economic and cultural perspective. However, the distance to the city center weakens the relationship between the university and the city

and, as a result of this, many important services such as meeting the expectations of the city, providing R & D and consultancy services and sharing scientific studies with the city are disrupted. For this reason, in order to improve the problem of distance from the city center in order to strengthen the relationship between the city and the city, it is necessary to improve the diversify of the transportation ; additionally, in order to be the university of the city, it is essential to provide communication with the local people and increase the scientific studies and applications for the solution of the city's problems. .

Keywords: University, City, University-City Relationship, Van Yuzuncu Yıl University

Number of Pages: 170

Scientific Director: Asc. Prof. Suvat PARİN

TEŞEKKÜR

Tez konusunun belirlenmesinden yazımının gerçekleşmesine kadar geçen süreçte bana her türlü desteği sağlayan ve değerli fikirleri ile çalışmama büyük katkılar sunan saygıdeğer danışman hocam Doç. Dr. Suvat PARİN' e, bu süreçte destekleri ile yanımda olan aileme, çalışma boyunca tüm zorlukları benimle göğüsleyen, başarılarımın arkasında duran, her anımda desteklerini esirgemeyip beni cesaretlendiren sevgili eşime teşekkür ederim.

Nuriye DEMİR

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ETİK BEYAN SAYFASI	II
ÖZET	III
ABSTRACT	I
TEŞEKKÜR	III
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	I
TABLolar LİSTESİ	I
ŞEKİLLER LİSTESİ	I
ÖNSÖZ	II
GİRİŞ	1
I. BÖLÜM: KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE	5
1.1. Bir Eğitim Kurumu Olarak Üniversite	5
1.2. Bir Yaşam Alanı Olarak Kent	9
1.3. Üniversitelerin Tarihsel Gelişimi	13
1.3.1. Dünya’da Üniversitelerin Tarihsel Gelişimi	13
1.3.2. Türkiye’de Üniversitelerin Tarihsel Gelişimi	16
1.3.3. Yüzüncü Yıl Üniversitesinin Tarihsel ve Mekansal Gelişimi	28
1.4. Üniversitelerin İşlevleri.....	33
1.4.1. Üniversitelerin Ekonomik İşlevleri	33
1.4.2. Üniversitelerin Sosyal İşlevleri	37
1.4.3. Üniversitelerin Kültürel İşlevleri	39
1.4.4. Üniversitelerin Teknolojik işlevleri	40
II. BÖLÜM: ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ	48
2.1. Araştırmanın Amaç ve Önemi	48
2.2. Araştırmanın Evreni	50
2.3. Araştırmanın Problemleri	50
2.4. Veri Toplama Teknikleri	51
2.5. Karşılaşılan Zorluklar	51
III. BÖLÜM: Bulgular: Üniversite-Kent İlişkisi - Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	53

3.1.	İkincil Verilere Dayalı Bulgular	53
3.1.1.	Üniversitenin Ekonomik ve Sosyal İşlevleri	53
3.1.2.	Üniversitenin Kültürel İşlevleri	69
3.1.3.	Üniversitenin Teknolojik İşlevleri	77
3.2.	Nicel Verilere Dayalı Bulgular	88
3.2.1.	Görüşülen Kişilerin Sosyo-Demografik Bilgileri	88
3.2.2.	Üniversite-Kent İlişkisine Yönelik Algı ve Tutumlar	93
3.2.3.	Üniversite-Kent İlişkisinde Engeller ve Öneriler	109
3.3.	Nitel Verilere Dayalı Bulgular	113
3.3.1.	Üniversitenin Kent Değişimindeki Rolü	113
3.3.2.	Üniversite- Kent İlişkisinde Bilimsel Çalışmalar	114
3.3.3.	Üniversitenin Kent İle İlişki Düzeyi	115
3.3.4.	2000 Sonrası Dönemde Üniversite Kent İlişkisi	116
3.3.5.	Üniversitenin Ar-Ge ve Danışmanlık Hizmeti	117
3.3.6.	Güçlü Bir Üniversite-Kent İlişkisi İçin Öneriler	118
SONUÇ VE ÖNERİLER		120
KAYNAKÇA		123
EKLER		131
ÖZGEÇMİŞ		144

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
Ar-Ge	Araştırma Geliştirme
BAP	Bilimsel Araştırma Projesi
BESYO	Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu
DÜS	Devlet Üniversiteleri Sıralaması
GSF	Güzel Sanatlar Fakültesi
IASP	Uluslararası Bilim Parkları Birliği
İİBF	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İHA	İhlas Haber Ajansı
KATÜ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
KOSGEB Başkanlığı	Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme
KYK	Kredi ve Yurtlar Kurumu
MYO	Meslek Yüksek Okulu
OECD Development	Organization for Economic Co-operation and
OSB	Organize Sanayi Bölgesi

STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TİDEB	Teknoloji İzleme ve Değerlendirme Başkanlığı
TRIPS Rights	Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights
TSO	Ticaret ve Sanayi Odası
TÜBİTAK Kurumu	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜRKAK	Türk Akreditasyon Kurulu
UME	Ulusal Metroloji Enstitüsü
UNESCO Cultural Organization	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
USAMP Programı	Üniversite Sanayii Ortak Araştırma Merkezi
ÜSİ	Üniversite-Sanayi İşbirliği
VANTB	Van Ticaret Borsası
YTE	Yüksek Teknoloji Enstitüsü
YÜSEM Merkezi	Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi
YYÜ	Yüzüncü Yıl Üniversitesi

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1 :Birinci Dönem Üniversitelerinin Kuruldukları Yıllar ve İller	18
Tablo 2: İkinci Dönem Üniversitelerinin Kuruldukları Yıllar ve İller.....	19
Tablo 3: Üçüncü Dönem Üniversitelerinin Kuruldukları Yıllar ve İller.....	21
Tablo 4: Dördüncü Dönem Üniversitelerin Kuruldukları Yıllar ve İller.	24
Tablo 5: Beşinci Dönem Üniversitelerin Kuruldukları Yıllar ve İller	27
Tablo 6: Yüzüncü Yıl Üniversitesinin Genel Sıralaması	31
Tablo 7: Yüzüncü Yıl Üniversitesinin Fakülte Sıralaması	32
Tablo 8 : Üniversite sanayi işbirliğinin (ÜSİ) potansiyel kazançları	46
Tablo 9 : Van Kent Merkezindeki Kitabevi, Kırtasiye, Sahaf ve Fotokopi İşletmelerinin Yıllık Ortalama Gelirleri (TL)	54
Tablo 10: Üniversitedeki Kredi ve Yurtlar Kurumu Yurtlarında Kalan Öğrenci Sayısı	56
Tablo 11: Van Kent Merkezinde Bulunan Öğrenci Yurtları.....	57
Tablo 12: YYÜ Akademik Personel Sayısı ve Türkiye Ortalamasındaki Yeri.....	60
Tablo 13: Türkiye’deki kuruluşunun üzerinden en az on yıl geçmiş olan 53 üniversite arasından YYÜ’nün öğretim elemanı ve öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı ..	62
Tablo 14 : Üniversitede Bulunan Konut Sayısı.....	64
Tablo 15 : YYÜ-Merkez Arası Günlük Ortalama Gelen-Giden Öğrenci Sayısı ve Ortalama Gelir	66
Tablo 16 : Yıllara Göre Üniversitelerin Bulundukları Kente Sağladığı Ekonomik Katkıları	68
Tablo 17 :Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinin Yıllara Göre Açmış Olduğu Kurslar ve Kontenjan Sayıları.....	71
Tablo 18 : Teknokent, OSB ve Üniversitenin yapmış oldukları ve devam etmekte olan projeleri	78
Tablo 19 : Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Müdürlüğünün Yıllara Göre Yönettiği Proje Sayısı	82
Tablo 20 : BAP’ta Yürütülen Çalışmalarda Van ile İlgili Çalışma Sayısı.....	85
Tablo 22 : 1970-2016 Yılları Arasında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin Yıllara Göre Genel ve Van Kenti İle İlgili Akademik Çalışma Sayısı ve Bu Değerlerin Birbirine Oranı	86
Tablo 23 : Anketin uygulandığı ilçe?.....	88
Tablo 24 : Görüşülen kişinin cinsiyeti?	88
Tablo 25:Görüşülen kişinin yaşı?	89
Tablo 26 : Görüşülen kişinin medeni durumu?.....	89
Tablo 27: Görüşülen kişinin eğitim durumu?	90
Tablo 28 : Görüşülen kişinin mesleği?	91
Tablo 29 : Kaç yıldır Van’da çalışıyorsunuz?	92

Tablo 30 : Üniversiteye kaç defa gittiniz?	92
Tablo 31 : Üniversite kurulduğundan bu yana kent gelişimine oldukça büyük katkılar sağlamıştır.	93
Tablo 32 : Üniversitenin kentin beklentilerini karşılama konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum.....	94
Tablo 33 : Üniversitenin kentin işgücü ihtiyacını büyük oranda karşıladığını düşünüyorum.....	95
Tablo 34 : Üniversitenin işletmelere sunduğu Ar-Ge ve danışmanlık hizmetleri konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum.	95
Tablo 35 : Üniversite öğrencilerinin yaptığı harcamalar kent ekonomisine oldukça büyük katkılar sağlar.....	96
Tablo 36 : Üniversite öğrencilerinin sayısının artması ile kentteki sosyal mekanların sayısı da artmıştır.	96
Tablo 37 : Öğrenci yurtlarının çoğunun kampüs içinde yer alması üniversite-kent ilişkisini zayıflatmaktadır.....	97
Tablo 38 : Üniversitenin kent sorunlarına çözüm üretme konusunda önemli bir aktör olduğunu düşünüyorum.	98
Tablo 39 : Üniversiteye farklı illerden gelen öğrenciler Van kentinin farklı kültürlerle zenginleşmesini sağlar.	99
Tablo 40 : Üniversite ile kent halkının karşılıklı etkileşiminin zayıf olduğunu düşünüyorum.....	99
Tablo 41 : Üniversitenin bilimsel alanda kent ile ilgili başarılı çalışmalara imza attığını düşünüyorum.....	100
Tablo 42 : Üniversitenin büyümesi her açıdan kenti geliştirmektedir(işletme çeşitliliği v.b.).	101
Tablo 43 : Kampüsün kent merkezine uzak olması üniversite ile kent ilişkisini zayıflatmaktadır.	102
Tablo 44 : Üniversite hastanesinin kent merkezine taşınması her açıdan üniversite-kent ilişkisini güçlendirecektir.	103
Tablo 45 : Üniversitenin kent esnafı ile işbirliği halinde olması kent ekonomisine büyük katkılar sağlar.....	103
Tablo 46 : Üniversitenin işletme sahiplerine yönelik seminer, sempozyum v.b. etkinlikleri yeterli düzeyde organize etmektedir.....	104
Tablo 47 : Üniversitenin sanayi sektörüne sunduğu Ar-Ge ve danışmanlık hizmetleri konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum.	105
Tablo 48 : Üniversitenin kentin kültürel ve turistik yapısının tanıtımı konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum.	106
Tablo 49 : Üniversitenin bilimsel çalışma ve projelerin kent ile paylaşımı konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum.	107
Tablo 50 : Üniversite lojmanlarının kent merkezinde yer almasının üniversite-kent ilişkisini güçlendireceğini düşünüyorum.	108
Tablo 51 : Sizce üniversite-kent ilişkisi önündeki engeller nelerdir?	109
Tablo 52 : Üniversite-kent ilişkisinin daha iyi olabilmesi için önerileriniz nelerdir?	110

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: 1951-1987 Yılları arasında Üniversite Kurulan İller ve İllerin Hiyerarşik Durumu.	20
Şekil 2: 1996 Yılı İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Derecesi ve 1992-1994 Yılları Arasında Kurulan Üniversiteler.	23
Şekil 3 : 2003 Yılı İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Derecesi ve 2006-2008 Yılları Arasında Kurulan Üniversiteler.	26
Şekil 4: Van YYÜ yerleşkesi çevresinde yapılaşmanın mekansal gelişimi.....	29
Şekil 5: Üniversitelerin Bölgesel Ekonomideki Roller (Sungur, 2015: 42)......	36
Şekil 6: Devlet-üniversite-sanayi ilişkiler ağı (Fixari et al., 2009, Sakınç ve Bursalıoğlu, 2012: 96).	45

ÖNSÖZ

Üniversiteler, kuruldukları tarihten itibaren birçok alanda gelişip büyümekte aynı zamanda kuruldukları kenti ve toplumsal yaşamı da etkilemektedir. Bu etkiler toplumsal yaşamda ve kentte özellikle ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda kendini göstermektedir. 1982 yılında kurulan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi kuruluşundan bugüne gelişip büyümekte aynı zamanda bulunduğu kenti de ekonomik, sosyal ve kültürel alanda etkilemektedir. Bu çalışma Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin, Van kenti ile etkileşimini, kente yönelik sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan katkılarını, deprem sonrası yaşanan problemlere çözüm arayışlarını, kentte bulunan öğrenci, öğretmen ve personel için sağlanan imkan ve tesisleri, üniversitenin, yörenin beklentilerini karşılama düzeyini, bulunduğu yerleşkenin çevresindeki yerleşim yerleri ile ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan uyumunu, sunmuş olduğu Ar-Ge ve danışmanlık hizmetlerinin faydalarını anlamaya çalışacaktır.

Bu çalışma üniversite-kent ilişkisi bağlamında üniversitenin kurulduğu kentlere katkıları konusunda yapılacak çalışmalara katkı sunması ve kentin geneli hakkında bir değerlendirme sunmuş olması bakımından önemlidir. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin kurulduğu günden bu yana üniversite-kent ilişkisine, kentin sosyo-kültürel ve ekonomik bağlamdaki gelişimine etkilerini farklı kesimlerin (sivil toplum kuruluşları, siyasal partiler, yerel yöneticiler) bakış açılarına dayanarak ele alması bakımından ileride bu konuda yapılacak olan çalışmalara örnek teşkil edeceğinden önemlidir.

Bu çalışma, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Başkanlığı (BAPB) tarafından desteklenen SYL-2017-5789 no' lu proje çalışmasıdır. Projenin kabul sürecinden tamamlanma aşamasına kadar BAPB çalışanlarına vermiş oldukları her türlü destekten dolayı teşekkür ederim. Ayrıca veri toplama sürecinde sundukları destekten ötürü Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi idari personellerine de teşekkür ederim.

GİRİŞ

Eğitim, uygarca yaşamamızı sağlayan en temel kurumlardan birisidir. Bu kurumun en üst halkasını oluşturan üniversitelerin gerek toplumsal yaşamda gerekse eğitimde çok önemli bir yeri bulunmaktadır. Üniversitenin, kurulduğu şehre, bölgeye ve topluma ekonomik, kültürel ve sosyal açıdan birçok etkisinin bulunduğu yadsınamaz. Bu etkileri ile birlikte üniversitenin asli görevinin topluma nitelikli insan gücü kazandırmak olmasının yanı sıra, bilgiyi üretme, yerel ve ulusal kalkınmayı sağlama açısından da çeşitli görevler üstlendiğini görmekteyiz. Ayrıca kuruldukları şehre çevre düzenlemesi, farklı ve yeni sportif ve kültürel mekanların açılması, farklı kültürden öğrenci ve çalışanların yöre halkı ile kaynaşması sonucu sosyokültürel yapının da gelişmesi gibi çeşitli katkıları da bulunmaktadır. Bu katkılar büyük kentlere nazaran, küçük kentlerde kendini daha çok göstermektedir. Küçük kentlerde kuruluş amacı bulunduğu kenti kalkındırmak olan üniversitelerin, bu amaç doğrultusunda oldukça kayda değer sonuçlar elde ettiğini görmekteyiz. Bulunduğu kenti ekonomik olarak kalkındıran, sosyo-kültürel ve turistik yapıyı koruyarak güncel tutan, bilimsel ve teknolojik çalışmalar ile kent yaşamını kolaylaştıran üniversiteler, kentin cazibe merkezi haline gelmektedirler. Türkiye'nin neredeyse her ilinde bir üniversite bulunmaktadır. Ayrıca günümüzde üniversitesi olmayan iller için de üniversite kurulması halen devam etmekte hatta birçok kentin ikinci veya üçüncü bir üniversitesi bulunmaktadır. Yapılan birçok araştırma üniversitelerin kurulduğu kentlere ekonomik, sosyal, kültürel ve daha birçok alanda katkı sağladığını göstermektedir. Bu durum üniversitenin daha çok yerel kalkınma, kentte ve toplumsal yaşamda refah düzeyini arttırmaya dönük çalışmalar gerçekleştirmesini sağlamakta, üniversite-sanayi ve üniversite-devlet işbirliği ile çeşitli projeler gerçekleştirilmesine ortam hazırlamaktadır.

Tarihin ilk üniversite örnekleri, “Ortaçağ Avrupa’sında Papa veya hükümdarların yönetiminde dine dayalı eğitim veren kurumlar olarak karşımıza

çıkılmaktadırlar. Rönesans döneminin başlamasıyla, dünya görüşü değişti ve bu değişim eğitime de yansdı. Eskiden toplum ve birey için faydalı olmak amacıyla bilgi üretme görevinde bulunan din adamları yerini, Rönesans ile bireyi her anlamda bilimselliğe yönlendiren, farklı alanların oluşmasına olanak tanıyan bir görüşe bıraktı. Aristo'nun ve Eflatun'un eserlerinin Avrupa üniversitelerinde yayılmasıyla, dine ve bilime dayalı dünya görüşleri arasında bir ilişki kurulması doğrultusundaki çabalar ve eğilimler belirmiş ve bunlar Rönesans'ı izleyen reform hareketlerine yol açmıştır". (Korkut, 2011: 14). "İlerleyen süreçlerde XVI. başlarında Cambridge ve Oxford da dahil olmak üzere birçok Avrupa üniversitesi kilise ve elit kesime eğitim vermek için bir araç olarak kullanılmaktaydı. Bu süreçte üniversiteler sanayi toplumlarının yarattığı "kapitalist üniversite" niteliğine bürünmeden, Avrupa'da mutlak monarşilerin kurulması ve giderek ulusal bilinçlerin oluşması yoluyla kendilerinin katkılarıyla değişikliğe uğramışlardır. Bu süreçte üniversiteler özerkliklerini yitirmişler ve devlet kontrolüne girmişlerdir" (Korkut, 2011:15). "XVI-XVII. Yüzyıllarda genel tartışma konusu eğitim programları olmuş ve bilgi dinden ayrılarak özgür bir şekilde yayılmaya başlamıştır. XVII. ve XVIII. yüzyıllarda deneysel araştırma, farklı bilim dallarının gelişmesi ve laik düşüncenin yayılması ile Aydınlanma Çağı olarak adlandırılır. Harvard Üniversitesi, Massachusetts, College of William and Mary, Virginia, Yale Üniversitesi, Connecticut ve Princeton, New Jersey Aydınlanma çağına ait olan üniversiteler arasında önde gelenleridir" (Korkut, 2011: 13).

"Ortaçağ Avrupası'na karşılık aynı yüzyıllarda (XI-XII) Anadolu'da ilk yükseköğretim yapısı olarak gösterilen "medreseler" bulunmaktadır. Bu bağlamda Türk yükseköğretimini Cumhuriyet öncesi ve sonrası olarak irdelemek daha faydalı olacaktır. Genel olarak, dereceli okulların ortak ismi; özel olarak İslam hukuku ve din bilgilerinin gösterildiği öğretim kurumu olarak tanımlanmıştır. İslamiyet'in ortaya çıkışından itibaren medreseler, dine ve ilime ait bilgilerin öğretildiği kuruluşlar olarak, Anadolu'da Cumhuriyete kadar süregelmiştir. IX. ve XVII. yüzyıllara geldiğimizde ise geleneksel medrese eğitiminden ilk kopuş Osmanlı donanmasının Ege kıyısında Çeşme'de Rus

donanmasınca yok edilmesinin ardından Sultan III. Mustafa tarafından 1773'te İstanbul'da Mühendishane-i Berri-i Hümayun'un kurulmasıyla gerçekleşmiştir (1944 yılında bir yasayla İstanbul Teknik Üniversitesi'ne dönüştürülmüştür). Bu yükseköğretim kurumlarında çok önemli bir değişimin başlangıcıdır. Bu değişim, yükseköğretimde var olan medreselerin yerine, batıdan yükseköğretim kurumlarının olduğu gibi alınmasıdır. Cumhuriyet sonrası dönemde ise, Türk eğitim sisteminde, 1923 yılında Cumhuriyet'in ilanından sonra uygulamaya koyulan köklü eğitim reformlarıyla tamamen yeniden oluşturulmuştur. 1924'te "Tevhidi Tedrisat Yasası" ile medreseler kapatılmış, Darülfünun ise "İstanbul Darülfünunu" adını almıştır. Ayrıca Türkiye'de Cumhuriyetten günümüze üç önemli üniversite reformu yapılmıştır. Bu reform kararları ile, 1933 Reformu kişilerin, 1946 Reformu kurulların, 1981 Reformu ise Yükseköğretim Kurulu yanında üniversite içindeki kişilerin etkili olduğu bir yönetim biçimi getirmiştir. Türk yükseköğretiminde günümüz üniversitelerine temel olan üniversitelerin geçmişinin IX. yüzyıl sonları ve XX. yüzyıl başlarına dayandığı ve II. Dünya Savaşı sonrası bir hareketlilik yaşandığını söyleyebiliriz". (Öztürk, 2009: 23).

Üniversitelerin kuruluş süreçlerini bulundukları illerin sosyo-ekonomik gelişimi ve planlama politikaları ışığında, beş dönem olarak incelenebilir. Üniversiteleşme süreci bakımından 1923-1950 yıllarını ilk dönem, 1951-1987 ikinci dönem, 1988-1994 üçüncü dönem, 1995-2008 dördüncü dönem ve son olarak da 2009 ve sonrası beşinci dönem olarak incelenmektedir.

Üniversiteler, günümüzde birçok bilimsel çalışmaya konu olmakta ve bu çalışmalar genel olarak üniversitelerin bulunduğu kente katkıları, öğrenci harcamaları üzerinden kente sunulan ekonomik katkılar, kentin üniversite algısı, üniversitenin kentte oluşturduğu imaj gibi çeşitli konulardan oluşmaktadır. Yüzüncü Yıl Üniversitesi örneği ile üniversite-kent ilişkisini ele alan bu çalışmada amaç, diğer çalışmalardan farklı olarak üniversite-kent ilişkisini sadece ekonomik, kültürel ya da algısal olarak değil de bir bütün olarak ele almaktır. Çünkü üniversitenin kent ile ilişkisini bu faktörlerin biri ya

da birkaçı değil tamamı oluşturmaktadır. Bu nedenle Yüzüncü Yıl Üniversitesinin tarihsel gelişimini ve kurulduğu kente sağladığı katkıları, kent esnafının ve toplumu temsil eden farklı kesimlerin (sivil toplum kuruluşları, siyasal partiler, yerel yöneticiler) algıları ile konu alarak, üniversite-kent ilişkisinin tarihsel gelişimini açıklamak, üniversitenin kente sunduğu hizmetin/hizmetlerin toplumun beklentilerini yeterli bir düzeyde karşılayıp karşılamadığını belirlemek, üniversitenin Ar-Ge ve danışmanlık hizmetlerinin yerel ekonomiye ve istihdama etkilerini yorumlamak ve kentin ekonomik, sosyal, kültürel alanlarda gelişimini açıklamaktır. Bu çalışma literatürde Yüzüncü Yıl Üniversitesinin Van kenti ile olan ilişkisine dair çok az çalışma bulunduğundan, üniversitenin kurulduğu kentlere katkıları konusunda, üniversite-kent ilişkisi bağlamında yapılacak çalışmalara farklı bir açıdan katkı sunması ve kentin geneli hakkında bir değerlendirme sunmuş olması bakımından önemlidir.

Bu çalışma, öncelikle literatürde bulunan üniversite-kent çalışmalarının gözden geçirilmesi ve bu konudaki eksikliklerin belirlenerek tamamlanması ile başlamıştır. Üniversitenin kente sunduğu ekonomik katkıyı belirlemek amacı ile sahaya çıkılıp üniversite ile en çok ilişkisi bulunan; ulaşım araçları, yurtlar, kırtasiye ve kitap evleri ile birebir görüşme sağlanarak çeşitli veriler elde edildi. Ardından esnaf kesiminin üniversite ile ilgili algılarını ölçmek amacıyla 300 merkez ve sanayi bölgesi esnafına anket çalışması uygulandı. Son olarak da üniversite ile ilgili görüşlerini almak üzere toplumu temsil eden STK'lar, siyasi parti yöneticileri ve yerel yöneticiler ile mülakat gerçekleştirildi. Elde edilen veriler ışığında çalışma derlenerek sonlandırıldı.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi örneği olarak ele alınan bu çalışma genel olarak üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümü oluşturan kavramsal ve kuramsal çerçeve ile üniversitelerin tarihsel gelişimi ve işlevleri ele alınmaktadır. İkinci bölüm olan metodoloji ile çalışma yöntemleri belirtilmiş olup son bölümde ise elde edilen veriler ışığında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin kent ile olan ilişki düzeyi değerlendirilerek sonuçlandırılmıştır.

I. BÖLÜM: KAVRAMSAL VE KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Bir Eğitim Kurumu Olarak Üniversite

Eğitim, uygarca yaşamamızı sağlayan en temel kurumlardan birisidir. Bu kurumun en üst halkasını oluşturan üniversitelerin gerek toplumsal yaşamda gerekse eğitimde çok önemli bir yeri bulunmaktadır. Eğitim, tanımlanabilme açısından çok boyutlu bir kavramdır ve kullanılan tanımlarının içerisinde zamanla değişebilen insan ve çevrenin bulunması, eğitimin de tanımının değişebileceğinin göstergesidir. “En bilinen şekliyle eğitim; bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişimler meydana getirme süreci olarak tanımlanır” (Kuyumcu ve Erdoğan, 2008: 240-250). Ayrıca eğitim, insanların yetiştirilme sürecidir ve bu süreçte birey çevresine uyum sağlayarak toplumsallaşmaya başlar. Toplumsallaşma işlevini en aktif şekilde yerine getiren üniversiteler günümüzde, ekonomik, sosyal, kültürel, teknolojik ve psikolojik alanların çoğunda etkili olmaktadır. Bulunduğu çağa ayak uyduran, değişim ve ilerlemenin en fazla yaşandığı üniversitelerin de değişen tanımlarının bir kısmına değinecek olursak: “Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur (2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu). Toplumsal boyutuyla “Üniversite kavramı, bugün bilim, evrensellik, birlik ve birleştiricilik unsurları üzerinde oluşmuş bilim insanı ve öğrenciler topluluğu anlamını taşımaktadır (Ataüenal, 1998:8). Bir diğer ifade ile üniversite, “evrensel kavrayışla pozitif bilimin, insan aklına ve uygarlığın bilgi birikimine duyulan güvenle geliştirildiği, yenilendiği araştırma ve aydınlanma kurumlarıdır” (Arap, 2008: 27).

Bir başka üniversite tanımı ise, “En üst eğitim ve araştırma kurumu olarak üniversiteler, her türlü sorunların (maddi ve manevi) en üst düzeyde incelenip irdelendiği, elde edilen bulguların yine öğretim ve yayın yolu ile aktarıldığı merkezler olarak evrensel ölçekte insanlığa hizmet vermektedirler. Eğitimin tek yetkili kurumu olan üniversitelerin bilimsel ve teknik geliştirme merkezleri olmanın ötesinde birer felsefî tartışma ortamı olarak çevrelerini bilinçlendirme ve bu yönüyle bulunduğu bölgenin bilinç ve kültür düzeyini yükseltme sorumlulukları bulunmaktadır. Üniversitelerin tarihsel misyonuna bakıldığında; bulunduğu çağın önünü açması, sorunları doğru tespit etmesi ve yaşamı kolaylaştırması için uygun modeller oluşturması ile anılırlar. Bu yönüyle üniversiteler en üst düzeyde teknik imkanlarla donatılmış ve örgütlenmiş, geleceğe yönelik planı ve projesi olan, vizyonu açık, maddi ve manevi sorunu olmayan kurumlar olmak zorundadırlar” (Ortaş, 2002:1-3).

Tanımlardan da anlaşılacağı üzere üniversite, toplumsal yapı içerisinde örgütlenen, toplumdaki her türlü sorunu ele alıp irdelleyen, araştıran, elde ettiği bulguları evrensel bir bakış açısıyla insanlığa sunan, öğreten ve bunu gerçekleştirirken de her türlü ekonomik ve siyasi güçten bağımsız hareket eden kurumlardır. Bu kurumların kuruluşundan günümüze kadar toplumsal yaşamın gelişimine etkilerinden ve yine bu kurumlardan sosyo-ekonomik beklentilerin yüksek düzeyde olmasından ötürü üniversiteler toplum için büyük önem taşır.

Üniversiteleri işlevsellik açısından değerlendirecek olursak, “Üniversitelerin eğitime-öğretme, araştırma-geliştirme ve bilginin toplumsallaştırılması olmak üzere üç temel işlevi vardır” (YÖK, 2005). Ancak tarihsel gelişimine de bakarak biz bu işlevleri küreselleşme öncesi ve sonrası olarak iki şekilde inceleyebiliriz. Küreselleşmenin etkileri görülmeden önce üniversitelerin birincil (asli) işlevi; araştırma, eğitim ve toplumun aydınlatılması şeklinde iken; 1980’ li yıllarda dünyada, yaşam boyu eğitime artan gereksinim, bilişim ve iletişim teknolojilerindeki hızlı değişimler ve küreselleşme ile birlikte bu birinci işlevler yerini daha çok ekonomiye, istihdama, küresel ve bölgesel alanda etkili olmaya bırakmıştır. Bu nedenle

günümüz üniversitelerinin işlevlerinin yönü ve çeşitliliği de değişime uğramıştır. Böylece üniversiteler;

- ✓ Ortaöğretim sonrası eğitimi gerçekleştirmek,
- ✓ Uygulamalı bilimsel araştırmalar yapmak,
- ✓ Toplumun işgücü gereksinimini karşılayarak ekonomik istikrarı sağlamak,
- ✓ Ekonomik rekabeti sağlamak için verimliliği arttırma, kaynakları yönlendirme ve araştırma sonuçlarını uygulamaya geçirme konularında hükümetlere ve sivil toplum kuruluşlarına yardımcı olmak,
- ✓ Bulundukları bölge ve topluma hizmet etmek için çeşitli meslek gruplarına eğitim programları hazırlamak,
- ✓ Sanayi kuruluşlarına yönelik danışmanlık hizmeti sunmak,
- ✓ Üniversite olanaklarını çevreye açarak yenilikçi ve girişimci aktiviteler ile bölge ekonomisini güçlendirmek,
- ✓ Kültürel ve sosyal değerleri korumak ve zenginleştirmek,
- ✓ Bölgenin sosyal yaşamını güçlendirmek ve toplumu desteklemek,
- ✓ Uluslararası üniversiteler ile bilgi transferi yoluyla bölgenin dışarıya açılmasını sağlamak,
- ✓ Açık ve özgür düşünceyi sağlamasıyla topluma öncülük etmek,
- ✓ Toplumu değişik yönlerden geliştirecek çeşitli sosyal ve kültürel faaliyetleri yürüterek toplum ile etkileşimi sağlamak gibi çeşitli işlevlere sahip olmaktadır.

Gelişen ve değişen dünyada yeniliklere ayak uydurmak, bilgi çağına geçiş ile mümkündür. Bilgi çağı herkesin öğrenmesini kolaylaştıran yeni eğitim teknolojilerini geliştirdiği için bu yenilikler toplumu ekonomik, sosyal, kültürel

ve daha birçok alanda değiştirecektir. Bu değişimin belki de öncüsü sayılabilecek olan üniversiteler çok önemli görevler üstlenmek zorundadırlar. Çünkü küreselleşme ile birlikte yenilikler eğitim kurumlarında değişimi zorunlu bir hale getirmiş, bu nedenledir ki gelişmiş ülkelerdeki birçok üniversite uluslararası alanda yer edinmeyi kendilerine bir misyon saymışlardır. Böylece bir eğitim kurumu olarak üniversiteler, yeniliğe daima açık, bilgi üreten, bilgiyi kullandıran ve geliştiren, özgün, yaratıcı ve özgüven sahibi bireyler yetiştiren birçok işlevi amaç edinmek zorundadır. “ Enformatik yüzyıl ya da bilgi çağı, bilginin üretim için temel kaynak olduğu, bilgi üretimi ve iletiminin yaygınlaştığı, bilgi üretimi ve dağıtımında çalışanların çoğunlukta olduğu, sürekli öğrenme ve bilgilenme yoluyla değişme ve gelişmenin kaçınılmaz hale geldiği yeni toplumsal ve ekonomik örgütlenme dönemini işaret etmektedir” (Balay, 2004: 61-82).

Günay’a göre (2006:7) “Üniversite bilgi için inşa edilen bir kurumdur. Üniversite, uygulamaya ve yarara yönelik bir amacın da ötesinde doğru bilgi (hakikat) peşindedir. Üniversite; bilgiyi üretir, öğretir, sunar ve yayar. Bu dört fonksiyon, üniversitenin var oluş sebebi, görevidir. Bilgi üretme işlevini araştırma-geliştirme (AR-GE) faaliyetiyle, öğretme işlevini eğitim-öğretim faaliyetiyle, sunma işlevini topluma danışmanlık yapma, yayma işlevini de yayın yapmak suretiyle yerine getirir. Üniversitenin fonksiyonları karşılıklı olarak birbirini etkilemektedir ve dolayısıyla tüm fonksiyonları birbiriyle interaktif bir ilişki içindedir.”

Ayrıca Yükseköğretimin işlevi konusunda UNESCO’nun, 1996 yılındaki açıklamasına göre üniversitelerin, “sosyal gelişmede, ekonomik büyümede, rekabet edebilir mal ve hizmetlerin üretiminin desteklemesinde, kültürel kimliğin şekillenmesinde ve korunmasında, sosyal bağın sürdürülmesinde, yoksulluğa karşı mücadelede ve barış kültürünün desteklenmesinde görev yapan kurumlar” olduğu bildirilmiştir (Ö. Karahan vd. 2012: 80-84).

Günümüz üniversiteleri artık sadece bir eğitim merkezi değil aynı zamanda içinde bulundukları kentin de ekonomik, sosyal, kültürel ve teknolojik

gelişmesini sağlayan merkezlerdir. Üniversiteler en üst bilgi kurumu olarak hem toplumun ihtiyacı olan hem ortaöğretim ve diğer kurumların ihtiyaç duyduğu insan gücünü ve hem de kendi ihtiyacı olan araştırmacı ve öğretim elemanlarını yetiştirerek kendi kendini de üreten bir yapıdır.

1.2. Bir Yaşam Alanı Olarak Kent

Tarih boyunca yaşamını sürdürebilmek için bir yerleşim yeri bulma çabasında olan insan, farklı gereksinimleri ve amaçları olduğundan yerleşim yeri ve şekli de farklılık göstermiştir. İnsan ürünü bir yerleşim yeri olarak kent, bir hayat tarzı, kültür ve kimlik gibi insan ile bütünleşmiştir. Böylece kent, insanın yaşamını sürekli bir biçimde devam ettirdiği bir mekan olmuştur. “Kent, genellikle arazi üzerine inşa edilmiş yapılardan oluşan yerleşik bir mekân gibi anlamlandırılıyor olsa da aslında üzerinde yaşayan nüfusla bir bütün olarak değerlendirilmelidir. Kent, üzerinde yaşayan nüfusun kültürel yapısını yansıtmakta ve tekrar üretmektedir. Durağan bir doğa ya da çevre olarak görünse de özünde kent mekânı tarafsız değildir. İnsanlar mekânları, insan ilişkileri de değer ve sembolleri toplumsal ve politik olarak yeniden üretmektedir” (Ergun, 2014: 216-237). İnsan yaşadığı kente etkide bulunarak kenti değiştirebilmekte ve değişen kent toplumsal yapıyı ve ilişkileri etkileyerek insanı değiştirmektedir. Kent kavramı farklı şekillerde yorumlanabilmesine karşın genel olarak, yerleşim yerlerine verilen isimdir ve kent sınırları içinde yaşayan nüfusun geçimini kırsal kesimlerden farklı olarak tarım ve hayvancılık dışındaki işlerle sağladığı, eğitim düzeyinin yüksek olduğu, doğum oranlarının düşük ve çekirdek aile yapısının olduğu, ekonomik, sosyal, kültürel ve hukuki açıdan farklılıklar taşıdığı, mesleki uzmanlık ve dinamizmin yaşandığı yerleşim yerleridir. Tek bir kent kavramının olmadığı gibi farklı bakış açıları ile de kent kavramı bize kentin birey ve toplum ile olan etkileşimini sunmaktadır. N.Schulz, kenti insanların bir araya geldiği bir “karşılaşma yeri” ve insanları saran, yakınlaştıran bir “mikrokosmos” olarak

tanımlarken, kent imgesinin, geometrik olarak birbiriyle ilişkili “aynı” parçalardan oluşmayıp tanımlanmış bir bütün olarak, mekanı oluşturan temel niteliği kapalılık, yakınlık, süreklilik kavramlarıyla açıklamaktadır (Norberg - Schulz, C., 1980, aktaran, Erdönmez ve Akı, 2005: 67-87). Wirth’e göre kent “sadece evlerin ve işyerlerinin arttığı bir yer değil, bu anlamda dünyanın birçok uzak topluluklarını daire ve ağ şeklindeki farklı alanları, insanları ve etkinlikleri bir arada toplayan, dönüştüren, ekonomik, politik ve kültürel yaşamın merkezini başlatan ve kontrol eden bir yerdir” (Wirth, L., 1964, aktaran, Erdönmez ve Akı, 2005: 67-87). Bir diğer tanım ise, Mumford’un da değindiği gibi; doğal mekanı dönüştürmek ve inşa etmek yaratılmış çevrenin ve sosyal formların katmanlarıdır; bunların tümü kentsel çevreyi oluştururlar. Bu sebeple kent sosyal ve mekansal bir olgudur ve görülebilir zamansal bir boyuta sahiptir, zamanın bir ürünüdür (Mumford, 1940, aktaran, Erdönmez ve Akı, 2005: 67-87).

Tanımlardan anlaşıldığı gibi kent, tüm farklılıkları içinde barındıran, kaynaştıran, değiştiren ve zaman içinde kendisinde de değişimler görülen, en önemli faktörü insan olan ve dolayısıyla insanın etkileşim kurduğu her alandan etkilenen sosyal bir mekandır. Kent kavramını daha iyi anlayabilmek amacıyla kentin tarihsel gelişimine de göz atmak faydalı olacaktır.

Önceki dönemlere bakılacak olursa, “cite”, “polis”, “medine” ve “kent” kelimelerinin birbirine yakın anlamda kullanıldıklarını görmek mümkündür. Ayrıca kentler, bulunduğu dönem ile de adlandırılmaktadırlar. Buna göre kentler; Neolitik dönemde, tarıma dayalı köy topluluklarından kent devletlerine geçiş dönemine kadar olan süreçte küçük “tarım kentleri”, Feodalist ve ardından Merkantilist süreçte tarımla birlikte ticaretin de geliştiği dönemde “ticaret kentleri”, Sanayileşme ile birlikte bilim ve teknolojinin gelişmesi sonucu oldukça fazla göç alan “Sanayi kentleri”, sanayi sonrası gelen süreçte ise bilginin kentsel alana hakim olması ve bilgi teknolojilerinin yoğun bir şekilde kullanılması ile “bilgi kentleri” olarak adlandırılmaktadırlar. Ayrıca küresel standartların kabul edildiği toplumlarda, mal ve hizmetlerin tek pazarda

dolaşımını sağlayan günümüz “ küresel kentler” inin avantajları ile dünya çapında hareket edebilen bir çağın içinde bulunmaktayız.

Kentsel dönemlerden sonra kent ile birlikte ortaya çıkan kentleşme ve kentlileşme kavramlarına de değinmek faydalı olacaktır. Kentleşme; toplum yapısındaki gelişmelerle ilgili olup, insanların kentsel yaşam biçimini benimsemeleridir. Bu doğrultuda kentleşme; “sanayileşmeye ve ekonomik gelişmeye bağlı olarak kent sayısının artması ve bugünkü kentlerin büyümesi sonucunu ortaya çıkaran, toplum yapısında artan oranda örgütlenme, işbölümü ve uzmanlaşma yaratan, insan davranış ve ilişkilerinde kentlere özgü değişikliklere neden olan nüfus birikimi” şeklinde ifade edilebilir. Böylelikle kentleşme, toplumsal yapıların tamamında meydana gelen değişmelerin açık bir şekilde görüldüğü süreçtir. (Ergun, 2014: 216-237).

Kentlileşme ise, kente göç eden insanların içinde bulundukları toplumun ve toplumsal grupların değer ve normlarını içselleştirme ve yeniden toplumsallaşma sürecidir. Değerli bir çalışma bu süreci ayrıntılı olarak şöyle ifade etmektedir;

“ Kentlileşme sürecinin açıklanmasında „ekonomik mekân“ ve „sosyal mekân“ kavramları birer araç olarak kullanılabilir. Ekonomik mekân; kişinin altyapısını oluşturan tüm ekonomik ilişki ve faaliyetleri kapsayan, ekonomik değer üretme, elde etme ve bunları kullanma biçimlerini içeren soyut bir mekân anlamında kullanılmaktadır. Ekonomik mekânın içeriğini sırasıyla; yapılan işlerin türleri, gelir türleri ve miktarları, geliri kullanma biçimleri, varlıkların kullanma biçimleri, sahip olunan varlık türleri, miktarları ve varlıkları kullanma biçimleri oluşturmaktadır. Sosyal mekân ise kişinin üstyapısını oluşturan tüm sosyal ve tinsel değerlerini, tavır ve davranışlarını kapsayan soyut bir mekân karşılık gelmektedir. Sosyal mekânın içeriğini; Siyasal tutum ve davranışlar, dayanışma ve yardımlaşma konusunda benimsenen değerler, örgütlenme biçimleri, tutumları, benimsenen ve benimsenmeyen gelenek ve görenekler, eğitim ve öğretim konusundaki görüş, tutum ve davranışlar, bilgilenme biçimleri, dini tutum ve davranışlar, hak arama yöntemleri,

toplumdaki farklılıkları açıklama biçimleri ve gerekçeleri oluşturmaktadır” (Ergun, 2014: 216-237). Ayrıca kente göç eden insanlar beklentilerinin karşılanacağından emin oldukları için toplumsallaşmaya çalışırlar ve kentten de daha iyi bir yaşam standardı beklerler. Buna dayanarak bir kentte özellikle yerel yönetimler ve belediyeler, özel sektör ve kamu kurumları daha kaliteli yaşam standartlarını sürdürebilir kılmak için hep birlikte çalışmalı, bireylerin öncelikle temel ihtiyaçları karşılanmalıdır. Ardından daha yaşanabilir bir kent için sağlık ve sosyal hizmet olanakları sağlanmalı, kaliteli bir eğitim verilerek tarihi ve kültürel değerlere sahip çıkılmalıdır. Böylece dağınık ve çarpık kentleşmenin olmadığı, konut açığının olmadığı, suç oranının düşük, kamusal ve toplu taşıma ve iletişim olanakları gelişmiş, insan sağlığının ve doğal kaynakların sürdürülebilirliğinin hedef alındığı sağlam bir altyapı elde edilebilir.

Bütün dünyanın kentlileşme eğilimi ile köy ve kent arasındaki farklar azalmış, köyler kente daha bağımlı hale gelmiş, kitle iletişim araçları ile en ücra köşelere kadar kent kültürü ulaşmıştır. Böylece modern yaşam herkesi ilgilendirir hale gelmiştir. Bauman modern yaşamın kentliliğini şöyle vurgular: “Bütün kent yaşamı modern değildir, fakat bütün modern yaşam kent yaşamıdır. Çünkü yaşamın modernleşmesi demek, kent yaşamına daha fazla benzemesi demektir” (Bauman, 2001, aktaran, Özyurt, 2007: 111-126). Lefebvre’ye göre kent, “yabancılarla karşılaşmanın, gruplar ve topluluklar arası ilişkinin, işlevsel farklılaşmanın ve rasyonel dayanışmanın, dolayısıyla ileri düzeyde toplumsallaşmanın mekânıdır. İnsan kentte daha farklı düşünür, hisseder ve karşılık verir. (Lefebvre, 1998, aktaran, Özyurt, 2007: 111-126). Bu nedenledir ki insanın düşünmesini, üretmesini, keşfetmesini uygulamasını, toplumsallaşmasını sağlayan en elverişli ortamlar kentlerdir. Tarihten bu yana kentlerin sosyal ve ekonomik dinamiklerine bağlı olarak kültür, turizm, sanat, sanayi, moda, din, spor vb. uygulamaları kentlere canlılık kazandırmıştır. Kent üniversitelerinin tarihsel gelişimini ele alarak oluşum süreçlerini anlamak daha faydalı olacaktır.

1.3. Üniversitelerin Tarihsel Gelişimi

1.3.1. Dünya’da Üniversitelerin Tarihsel Gelişimi

Tarihin ilk üniversite örnekleri, Ortaçağ Avrupa’sında Papa veya hükümdarların yönetiminde dine dayalı eğitim veren kurumlar olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Ortaçağ’da üniversitelerde eğitim öğrenimde kullanılan yöntem; “Kortan’ın (1981) söylemine göre iki çeşittir. Bir tanesi “Takrir” (Lectio), diğeri ise “tartışmalar” (disputationes)’dır. Tartışmalar, günümüz koşullarında seminer türünde çalışmalara karşılık gelirken; “olağan tartışmalar” (disputation ordinaire) ve “olağanüstü tartışmalar” (disputation quodliberales) olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Olağanüstü tartışmalar; önemli kişilere olduğu gibi tüm halka da açık ve buna katılan herkes sadece incelenmekte olan konuyla değil, tüm bilim alanlarını içeren konularda soru sorarak, fikir ve bilgi alışverişi yapılabilmektedir. Böyle bir tutum, ilerici ve “halka açık üniversite” kavramını içermektedir” (Öztürk, 2009: 8). Batılı anlamda ilk üniversiteler XI. ve XII. Yüzyıllar arasında kurulan Bologna (1088), Paris (1160), Cambridge ve Oxford (1249) üniversiteleridir. Bu ilk üniversitelerin ardından kurulan Prag (1348), Viyana (1365), Heidelberg (1386), Köln (1388), Leipzig (1409), Rostock (1460), Basel (1460), Tübingen (1477) üniversiteleri de kurulmuştur.

Rönesans döneminin başlamasıyla, dünya görüşü değişti ve bu değişim eğitime de yansdı. Eskiden toplum ve birey için faydalı olmak amacıyla bilgi üretme görevinde bulunan din adamları yerini, Rönesans ile bireyi her anlamda bilimselliğe yönlendiren, farklı alanların oluşmasına olanak tanıyan bir görüşe bıraktı. Aristo’nun ve Eflatun’un eserlerinin Avrupa üniversitelerinde yayılmasıyla, dine ve bilime dayalı dünya görüşleri arasında bir ilişki kurulması doğrultusundaki çabalar ve eğilimler belirmiş ve bunlar Rönesans’ı izleyen reform hareketlerine yol açmıştır. (Korkut, 2011: 14). Klasik Yunan ve

Roma eserlerinin keşfi ile XIII. yüzyılda Avrupa’da hümanist hareket başladı ve XV. yüzyılda doruğa ulaştı. Nitschke, bu yüzyıldan başlayarak Hümanistlerin, eski yüksekokulların, onların öğretilerinin ve skolastiğin geçerliliğini yitirdiği savıyla üniversiteleri eleştirmeye başladıklarına değinmektedir (Nitschke, 1970, aktaran, Korkut, 2011: 15).

İlerleyen süreçlerde XVI. başlarında Cambridge ve Oxford da dahil olmak üzere birçok Avrupa üniversitesi kilise ve elit kesime eğitim vermek için bir araç olarak kullanılmaktaydı. “Bu süreçte üniversiteler sanayi toplumlarının yarattığı “kapitalist üniversite” niteliğine bürünmeden, Avrupa’da mutlak monarşilerin kurulması ve giderek ulusal bilinçlerin oluşması yoluyla kendilerinin katkılarıyla değişikliğe uğramışlardır. Bu süreçte üniversiteler özerkliklerini yitirmişler ve devlet kontrolüne girmişlerdir” (Korkut, 2011:15). XVI-XVII. Yüzyıllarda genel tartışma konusu eğitim programları olmuş ve bilgi dinden ayrılarak özgür bir şekilde yayılmaya başlamıştır.

XVII. ve XVIII. yüzyıllarda deneysel araştırma, farklı bilim dallarının gelişmesi ve laik düşüncenin yayılması ile Aydınlanma Çağı olarak adlandırılır. Harvard Üniversitesi, Massachusetts, College of William and Mary, Virginia, Yale Üniversitesi, Connecticut ve Princeton, New Jersey Aydınlanma çağına ait olan üniversiteler arasında önde gelenleridir. XVIII ve IX. yüzyılları arası Napolyon kilise etkisini ortadan kaldırmak amacıyla birçok Avrupa üniversitesini kapatarak devletin bir organı haline getirmiş ve üniversitelere elit kadrolar yetiştirme görevi vermiştir. Modern üniversitelerin bilim ve araştırma amaçlı kurulması IX. yüzyıl başlarında Humboldt Üniversitesinin kurulması ile başlar. “Napolyon tarafından kapatılan Halle Üniversitesi yetkililerinin Prusya Kralı III. Frederick’e başvurmaları üzerine Wilhelm von Humboldt, kral tarafından 1809 yılında Prusya eğitim sistemini yeniden organize etmek ve Berlin Üniversitesi’ni kurmakla görevlendirilir (Korkut, 2011: 13). “Humboldt’un kurduğu Berlin Üniversitesinin kuruluş aşamaları bulunmaktadır ve bu aşamalara bağlı kalarak üniversitenin amacı tekrar tanımlanmıştır. Bunların ilki, bilim olarak felsefe yoluyla öğretim olup

Felsefe, faydacılığa hizmet eden ve uygulamalı olan ihtisaslaşmış bir ilim dalı değil, bütün disiplinlerin üzerine dayanması gereken bir ana bilimdir ilkesine, ikincisi pratik hayattan uzak kalma olup ilmî faaliyet, ekmek parası kazanmak için değil, “yaratıcı bir zihni üretim” için olmalıdır ilkesiyle, üçüncüsü, araştırma ile öğretimin birliği olup üniversitelerde yapılacak öğretim, ilmî araştırmalara dayanmalıdır ilkesine dayanır. Son aşama ise, devlete ve kiliseye karşı bağımsız olma olup üniversiteler, tüm çalışmalarında devlete ve kiliseye karşı özerk kuruluşlar olmalıdır ilkesine dayanmaktadır” (Korkut, 2011: 18).

Humboldt Üniversitelerinin ilkeleri günümüzde de uygulanmaktadır. Böylece üniversitelerde araştırma öncelikli olup, sahip olduğu enstitüler, kütüphane ve laboratuvarları ile bilginin üretebilmesi için ihtiyaç duyulan her koşul sağlamaktadır. Türkiye’de gerek 1933 gerek 1946’da üniversite yeniden düzenlenirken benimsenen model de bu olmuştur (Korkut, 2011:19).

Her üniversitenin içinde bulunduğu çağın koşullarından oldukça etkilendiği kaçınılmazdır ki “ulus devlet” ve “sanayileşme” nin ortaya çıkmasıyla üniversitelerin de yönlerini değiştirdiği görülmektedir. Böylece IX. yüzyıl sonlarında üniversiteler bilim ve araştırma işlevlerinin yanı sıra yeni ulus-devletlerin teknik ihtiyaçlarını karşılama ve sanayileşmenin etkisiyle değişimlere ayak uydurma görevlerini de üstlenmişlerdir. XX. yüzyıl başlarında üniversite eğitiminde köklü değişimler görülmektedir. Bu yüzyılda, “II. Dünya Savaşı sırasında, üniversitelerde uygulamalı araştırmalara ve danışmanlık hizmetlerine ağırlık verilmiş, öğrenci sayılarında büyük artışlar meydana gelmiş, üniversitelerin dışında ara insan gücü yetiştiren meslek yüksekokulları kurulmuştur. İngiltere’de “Politechnic”, Almanya’daki “Fachhochschule”, ABD’deki “Community College”lar bunlar arasında sayılabilir” (Öztürk, 2009: 17). Savaş sonrası 1960’lı yıllarda öğrenci artışı sonucu çoğu üniversite ile kentler daha da karmaşıkmış. “Bu karışıklıklar sonrası “kitlesel üniversite” sorunu karşısında ABD’de, yeni bir üniversite modeli oluşmuştur. Kerr’e (1991) göre bunlardan biri “multiversity” denen çoklu üniversiteler diğeri ise “community colleges” veya “junior colleges”

olarak adlandırılan “toplum koleji”dir. Bu tipolojilerin ortaya çıkmasındaki amaç, ara kademe meslek insanı yetiştirmektir” (Öztürk, 2009: 17).

1.3.2. Türkiye’de Üniversitelerin Tarihsel Gelişimi

Ortaçağ Avrupası’na karşılık aynı yüzyıllarda (XI-XII) Anadolu’da ilk yükseköğretim yapısı olarak gösterilen “medreseler” bulunmaktadır. Bu bağlamda Türk yükseköğretimini Cumhuriyet öncesi ve sonrası olarak irdelemek daha faydalı olacaktır.

Türklerin, Orta Asya’da İslamiyet’i kabulünden XX. yüzyılın ilk çeyreğine kadar devam eden süreçte eğitim kurumlarını oluşturmaya başlamışlardır. Bu eğitim kurumları İslam dini esaslarına uygun bir eğitimin verildiği “medreseler” dir. X. yüzyılda oluşmaya başladığı, devletin ileri gelenleri ve zengin iş adamlarının kurdukları birer vakıf kurumu olarak gelişimini sürdürmüş oldukları bilinmektedir (Öztürk, 2009: 21). Türk Ansiklopedisi’ne göre medreseler; “Arapça “mekan olarak ders gösterilen yer”dir. Genel olarak, dereceli okulların ortak ismi; özel olarak İslam hukuku ve din bilgilerinin gösterildiği öğretim kurumu olarak tanımlanmıştır. İslamiyet’in ortaya çıkışından itibaren medreseler, dine ve ilime ait bilgilerin öğretildiği kuruluşlar olarak, Anadolu’da Cumhuriyete kadar süregelmiştir. Genellikle büyük camilerin yanında inşa edilen medreselerde Arapça, ilahiyat, fıkıh, İslam felsefesi, tefsir, hadis ve ilm-i maani gibi dini dersler yanında riyaziye, tıp ve astronomi bilgileri de gösterilirdi” (Öztürk, 2009: 21). “Medreselerin asıl gelişimi Büyük Selçuklular döneminde, vezir Nizamülmülk’ün (ölüm 1092) öncülüğünde başlamıştır. Kuruculuğunu Nizamülmülk’ün yaptığı Nizamiye medreselerinin ilki 1065’te Bağdat’ta öğretime açılmış, bunu İsfahan, Rey, Nişapur, Merv, Belh, Herat, Basra nizamiyeleri izlemiştir” (Öztürk, 2009: 21). Osmanlı’nın İmparatorluk dönemine gelindiğinde, İstanbul’un fethi ile medrese

yapımı hızlanmıştır. Bu *dönemde* “ Fatih Medresesi, Beyazıd Medresesi ve Süleymaniye Medreseleri önem taşımaktadır. XVII. ve IX. yüzyıllara geldiğimizde ise geleneksel medrese eğitiminden ilk kopuş Osmanlı donanmasının Ege kıyısında Çeşme’de Rus donanmasınca yok edilmesinin ardından Sultan III. Mustafa tarafından 1773’te İstanbul’da Mühendishane-i Berri-i Hümayun’un kurulmasıyla gerçekleşmiştir (1944 yılında bir yasayla İstanbul Teknik Üniversitesi’ne dönüştürülmüştür). Bu yükseköğretim kurumlarında çok önemli bir değişimin başlangıcıdır. Bu değişim, yükseköğretimde var olan medreselerin yerine, batıdan yükseköğretim kurumlarının olduğu gibi alınmasıdır. Ayrıca III. Selim’in 1795’deki fermanı, öğretim elemanlarının atanmaları için tam zamanlı çalışma, akademik ilerlemelerde yayın ve sınav gereklerini de içine alan usul ve esasları ayrıntılı olarak belirtiyordu. Bu yüzden III. Selim’in Kanunnamesi, Fatih Sultan Mehmet ve Kanuni Sultan Süleyman’ın kanunnamelerinden sonra, Türkiye yükseköğretim mevzuatındaki ikinci önemli olaydır” (Öztürk, 2009: 23).

Cumhuriyet sonrası dönemde ise, Türk eğitim sisteminde, 1923 yılında Cumhuriyet’in ilanından sonra uygulamaya koyulan köklü eğitim reformlarıyla tamamen yeniden oluşturulmuştur. 1924’te “Tevhidi Tedrisat Yasası” ile medreseler kapatılmış, Darülfünun ise “İstanbul Darülfünunu” adını almıştır. Ayrıca Türkiye’de Cumhuriyetten günümüze üç önemli üniversite reformu yapılmıştır. Bu reform kararları ile, 1933 Reformu kişilerin, 1946 Reformu kurulların, 1981 Reformu ise Yükseköğretim Kurulu yanında üniversite içindeki kişilerin etkili olduğu bir yönetim biçimi getirmiştir. Türk yükseköğretiminde günümüz üniversitelerine temel olan üniversitelerin geçmişinin IX. yüzyıl sonları ve XX. yüzyıl başlarına dayandığı ve II. Dünya Savaşı sonrası bir hareketlilik yaşandığını söyleyebiliriz.

Üniversitelerin kuruluş süreçlerini bulundukları illerin sosyo-ekonomik gelişimi ve planlama politikaları ışığında, beş dönem olarak incelenebilir. Üniversiteleşme süreci bakımından 1923-1950 yıllarını ilk dönem olarak ele alacak olursak, bu dönemde, toplam üç üniversite açılmıştır. Bu dönemde,

üniversite, modernleşmenin bir aracı olarak düşünülüp ülkenin her bir bölgesine bir üniversite kurulması fikri benimsenmiştir. Bu dönemi temsil eden üniversiteler, sırasıyla Osmanlı İmparatorluğu'nun Cumhuriyet'le birlikte dönüştürülmüş kurumları olan *İstanbul Üniversitesi* ve *İstanbul Teknik Üniversitesi* ve başkent Ankara'da açılan *Ankara Üniversitesi*'dir (Tablo 1).

Tablo 1 :Birinci Dönem Üniversitelerinin Kuruldukları Yıllar ve İller

Sıra	Üniversite	İl	Kuruluş Yılı
1.	İstanbul üniversitesi	İstanbul	1933
2.	İstanbul Teknik Üniversitesi	İstanbul	1944
3.	Anakara Üniversitesi	Ankara	1946

Kaynak: Ege Coğrafya Dergisi (Toprak, 2012:8)

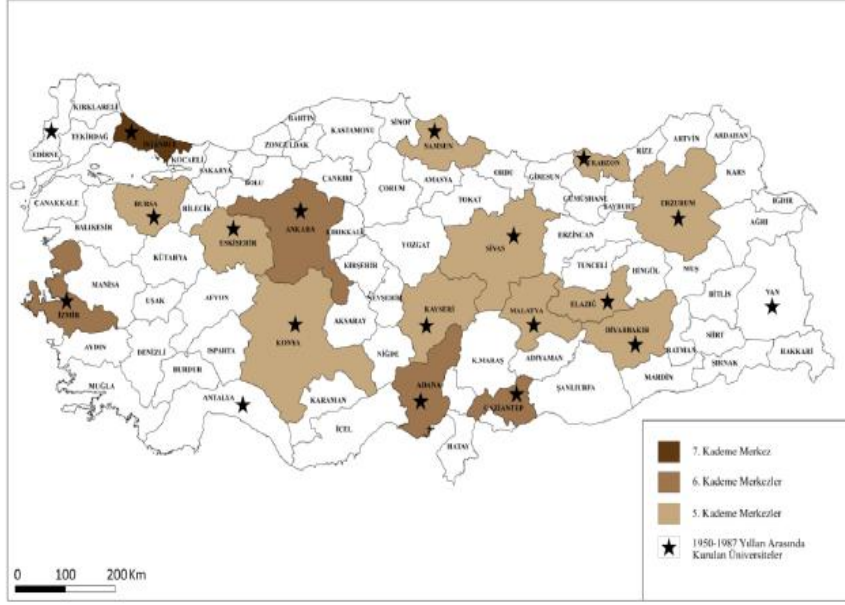
İkinci dönemde (1951-1987) ise İkinci Dünya Savaşı sonrasında uygulanması düşünülen kalkınma ve bölgesel eşitsizliklerin giderilmesine dair politiklardır. Bu kalkınma politikalarının sonucunda çevredeki illere yatırım, teşvik ve vergi indirimleri uygulanmıştır. Böylece, üniversiteler de, bir kalkınma aracı olarak görülmüş ve ülkeye dengeli bir şekilde yayılarak kurulması düşünülmüştür. Bu şekilde kurulduğu bölgeye sosyal, ekonomik ve kültürel kalkınmayı gerçekleştirmek üzere İzmir'de Ege Üniversitesi, Trabzon'da Karadeniz Teknik Üniversitesi (KATÜ) ve Erzurum'da Atatürk Üniversitesi, Ankara'da Hacettepe Üniversitesi (1967), İstanbul'da Boğaziçi Üniversitesi (1971) açılmıştır. 1973-87 yılları arasında çoğunluğu bölgesel hizmet merkezlerinde olmak üzere 19 yeni üniversite kurulmuştur. 1987'de Gaziantep Üniversitesi'nin açılmasıyla da bu dönemin toplam üniversite sayısı 28'e ulaşmıştır (tablo 2).

Tablo 2: İkinci Dönem Üniversitelerinin Kuruldukları Yıllar ve İller

Sıra	Üniversite	İl	Kuruluş Yılı
4.	Ege Üniversitesi	İzmir	1955
5.	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Trabzon	1955
6.	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Ankara	1956
7.	Atatürk Üniversitesi	Erzurum	1957
8.	Hacettepe Üniversitesi	Ankara	1967
9.	Boğaziçi üniversitesi	İstanbul	1971
10.	Çukurova üniversitesi	Adana	1973
11.	Cumhuriyet üniversitesi	Sivas	1974
12.	Dicle üniversitesi	Diyarbakır	1974
13.	Fırat üniversitesi	Elazığ	1975
14.	İnönü üniversitesi	Malatya	1975
15.	Ondokuz Mayıs üniversitesi	Samsun	1975
16.	Selçuk üniversitesi	Konya	1975
17.	Uludağ üniversitesi	Bursa	1975
18.	Erciyes üniversitesi	Kayseri	1978
19.	Anadolu üniversitesi	Eskişehir	1982
20.	Gazi üniversitesi	Ankara	1982
21.	Akdeniz üniversitesi	Antalya	1982
22.	Dokuz Eylül üniversitesi	İzmir	1982
23.	Marmara üniversitesi	İstanbul	1982
24.	M.Sinan Güzel Sanatlar üniversitesi	İstanbul	1982
25.	Trakya üniversitesi	Edirne	1982
26.	Yıldız Teknik üniversitesi	İstanbul	1982
27.	Yüzüncü Yıl üniversitesi	Van	1982
28.	Gaziantep üniversitesi	Gaziantep	1987

Kaynak: Ege Coğrafya Dergisi (Toprak, 2012:10)

Şekil 1: 1951-1987 Yılları arasında Üniversite Kurulan İller ve İllerin Hiyerarşik Durumu.

Kaynak: Ege Coğrafya Dergisi (Toprak, 2012:11)

Türkiye’de “Yerleşme Merkezlerinin Kademelenmesi” çalışmasında nüfus, tesis çeşidi ve sayısı, toplam çalışan, etki alanı, etkilediği alt merkez vb. istatistiklere göre yapılan kademelenmede, Adana, Ankara, Bursa, Diyarbakır, Elazığ, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya, Malatya, Samsun, Sivas ve Trabzon, Fonksiyonel Bölge olarak belirlenmiş 7., 6. ve 5. Kademe merkezlerdir. Bölgesel merkez konumundaki bu iller, ikinci dönemde kurulan üniversitelere ev sahipliği yapmıştır (Toprak, 2012:9) ,(Şekil 1).

1980’lerin sonlarına doğru üçüncü dönemde (1988-1994) ise üniversiteler, önceki dönemlerde kurulan üniversitelerin “hizmet bölgelerine” (Toprak, 2012:12) kurulmaya başlanmıştır. 1990’ların ortasına kadar süren bu dönemde üniversitelerin, kurulduğu yerin ekonomisine hayat vereceği düşünülerek sadece 1992 yılında 21 yeni üniversite ve iki yüksek teknoloji enstitüsü (YTE) kurulmuştur. Bu durum, çevre kentlerin de üniversite talebinde bulunmalarına neden olmuş, 1993 ve 1994’te ise sırasıyla Osmangazi (Eskişehir) ve Galatasaray (İstanbul) üniversiteleri kurulmuştur. Böylece bu dönem sonunda Türkiye’deki toplam üniversite sayısı 53’e yükselmiş ve üniversitesi olmayan il sayısı 40’a düşmüş ve dönemin sonundan 2006 yılına kadar olan süreçte de yeni bir üniversite açılmamıştır (Tablo 3).

Tablo 3: Üçüncü Dönem Üniversitelerinin Kuruldukları Yıllar ve İller

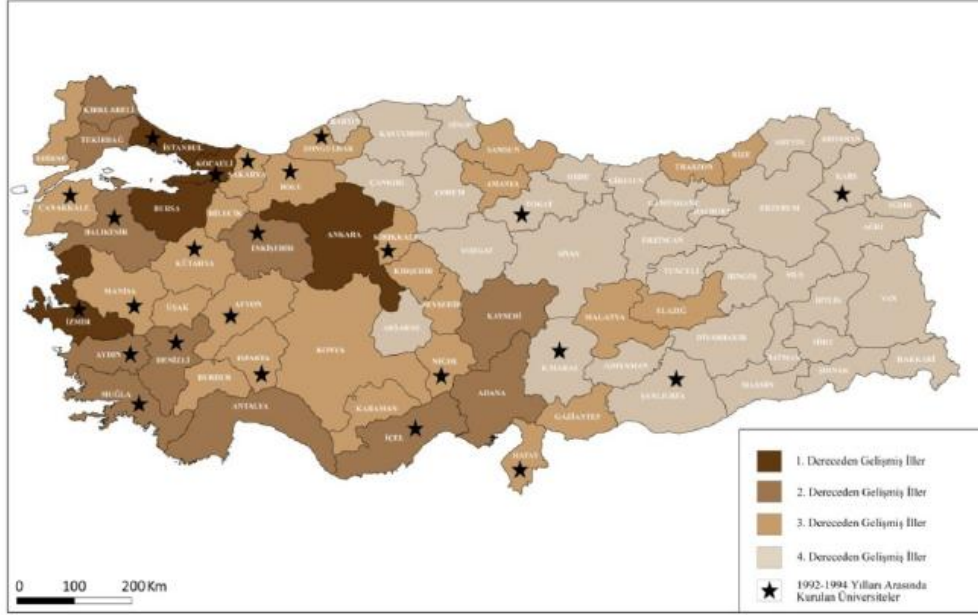
Sıra	Üniversite	İl	Kuruluş Yılı
29.	Abant İzzet Baysal üniversitesi	Bolu	1992
30.	Adnan Menderes üniversitesi	Aydın	1992
31.	Afyon Kocatepe üniversitesi	Afyon	1992
32.	Balıkesir üniversitesi	Balıkesir	1992
33.	Bülent Ecevit Üniversitesi	Zonguldak	1992
34.	Celal Bayar Üniversitesi	Manisa	1992
35.	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Çanakkale	1992
36.	Dumlupınar Üniversitesi	Kütahya	1992
37.	Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Tokat	1992
38.	Gebze İleri teknoloji Enstitüsü	Kocaeli	1992
39.	Harran Üniversitesi	Şanlıurfa	1992
40.	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	İzmir	1992
41.	Kafkas Üniversitesi	Kars	1992

42.	K. Maraş Sütçü İmam Üniversitesi	K.Maraş	1992
43.	Kırıkkale Üniversitesi	Kırıkkale	1992
44.	Kocaeli Üniversitesi	Kocaeli	1992
45.	Mersin Üniversitesi	Mersin	1992
46.	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Muğla	1992
47.	Mustafa Kemal Üniversitesi	Hatay	1992
48.	Niğde Üniversitesi	Niğde	1992
49.	Pamukkale Üniversitesi	Denizli	1992
50.	Sakarya Üniversitesi	Sakarya	1992
51.	Süleyman Demirel Üniversitesi	Isparta	1992
52.	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Eskişehir	1993
53.	Galatasaray Üniversitesi	İstanbul	1994

Kaynak: Ege Coğrafya Dergisi (Toprak, 2012:14)

Önceki dönemlerde de aynı yıl içinde birden fazla üniversite açılmasına rağmen 1992 yılında 3837 sayılı yasayla ilk kez bir yıl içinde 21 üniversite ve 2 YTE kurulmuştur. 1993'te Osmangazi ve 1994 Galatasaray Üniversitesi'nin kurulması ile -21 vakıf üniversitesi dışında- toplam üniversite sayısı 53'e çıkmıştır. Bu üniversitelerin büyük çoğunluğu, Anadolu'nun batısında, küçük ve orta ölçekli kentlerde kurulmuştur (Şekil 2). Bu yüzden kuruldukları kentlerde hemen her açıdan önemli değişimler yaratmaya başlamışlardır (Toprak, 2012:12).

Şekil 2: 1996 Yılı İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Derecesi ve 1992-1994 Yılları Arasında Kurulan Üniversiteler

Kaynak: Ege Coğrafya Dergisi (Toprak, 2012:14)

Dördüncü dönem olan (1995-2008) yılları arasında ise 2006-2008 yılları arasında çevre illere 41 yeni üniversite kurulmuştur. 1990'ların ikinci yarısından 2000'li yılların başına kadar geçen sürede üniversite kurulmamasına rağmen, yeni bir üniversiteleşme hareketi 2006'da başlamış ve 2008 yılına kadar üniversitesi olmayan bir il kalmamıştır. Böylece, bu dönemin merkezi hükümetinin "her ile bir üniversite sözü" de yerine getirilmiştir (Toprak, 2012:17). Sonuç olarak bu dönemde Türkiye'deki toplam üniversite sayısı 94'e çıkmıştır (Tablo 4).

Tablo 4: Dördüncü Dönem Üniversitelerin Kuruldukları Yıllar ve İller.

Sıra	Üniversite	İl	Kuruluş Yılı
54.	Adıyaman Üniversitesi	Adıyaman	2006
55.	Ahi Evran Üniversitesi	Kırşehir	2006
56.	Aksaray Üniversitesi	Aksaray	2006
57.	Amasya Üniversitesi	Amasya	2006
58.	Bozok Üniversitesi	Yozgat	2006
59.	Düzce Üniversitesi	Düzce	2006
60.	Erzincan Üniversitesi	Erzincan	2006
61.	Giresun Üniversitesi	Giresun	2006
62.	Hitit Üniversitesi	Çorum	2006
63.	Kastamonu Üniversitesi	Kastamonu	2006
64.	Namık Kemal Üniversitesi	Tekirdağ	2006
65.	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Burdur	2006
66.	Ordu Üniversitesi	Ordu	2006
67.	Recep Tayip Erdoğan Üniversitesi	Rize	2006
68.	Uşak Üniversitesi	Uşak	2007
69.	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Ağrı	2007
70.	Artvin Çoruh Üniversitesi	Artvin	2007
71.	Bartın Üniversitesi	Bartın	2007
72.	Batman Üniversitesi	Batman	2007
73.	Bayburt Üniversitesi	Bayburt	2007
74.	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	Bilecik	2007
75.	Bingöl Üniversitesi	Bingöl	2007
76.	Bitlis Eren Üniversitesi	Bitlis	2007
77.	Çankırı Karatekin Üniversitesi	Çankırı	2007

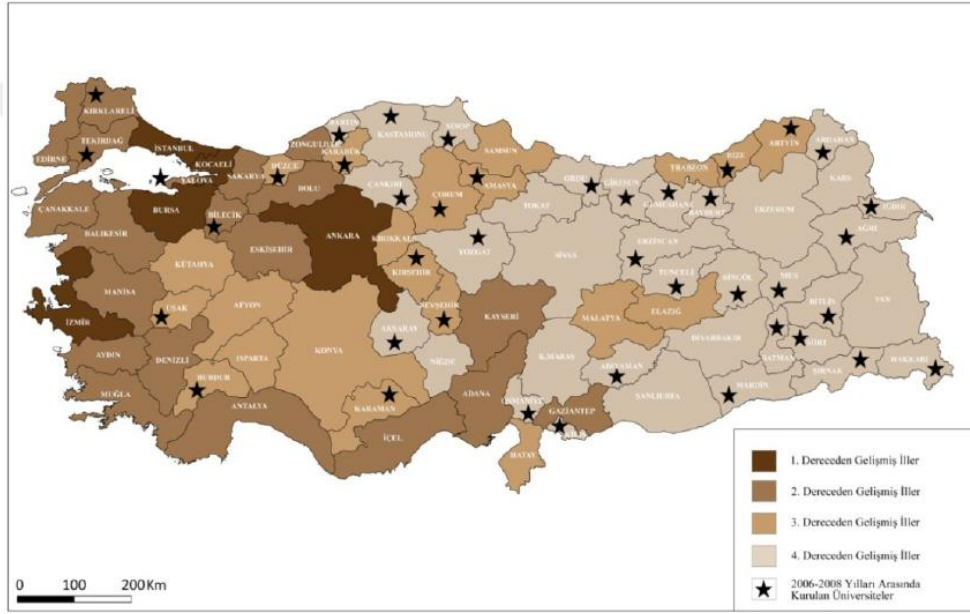
78.	Gümüşhane Üniversitesi	Gümüşhane	2007
79.	Hakkari Üniversitesi	Hakkari	2007
80.	Iğdır Üniversitesi	Iğdır	2007
81.	Karabük Üniversitesi	Karabük	2007
82.	Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	Karaman	2007
83.	Kırklareli Üniversitesi	Kırklareli	2007
84.	Kilis 7 Aralık Üniversitesi	Kilis	2007
85.	Mardin Artuklu Üniversitesi	Mardin	2007
86.	Muş Alparslan Üniversitesi	Muş	2007
87.	Nevşehir Üniversitesi	Nevşehir	2007
88.	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	Osmaniye	2007
89.	Siirt Üniversitesi	Siirt	2007
90.	Sinop Üniversitesi	Sinop	2007
91.	Ardahan Üniversitesi	Ardahan	2008
92.	Şırnak Üniversitesi	Şırnak	2008
93.	Tunceli Üniversitesi	Tunceli	2008
94.	Yalova Üniversitesi	Yalova	2008

Kaynak: Ege Coğrafya Dergisi (Toprak,2012:16)

Bu dönemde kurulan üniversitelerin bölgesel dağılımı incelendiğinde, Üçüncü Dönem'in tersine büyük çoğunluğunun, Zonguldak-Gaziantep hattının doğusunda kurulduğu görülmektedir. Karadeniz Bölgesi'nde Giresun, Düzce, Kastamonu, Ordu, Rize, Artvin, Bartın, Bayburt, Gümüşhane, Karabük, Sinop ve Amasya'da; Doğu Anadolu Bölgesi'nde Erzincan, Ağrı, Bingöl, Bitlis, Hakkâri, Iğdır, Muş, Ardahan, Tunceli'de; İç Anadolu Bölgesi'nde Kırşehir, Aksaray, Yozgat, Çorum, Çankırı, Karaman, Nevşehir; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Adıyaman, Siirt, Batman, Mardin, Kilis ve Şırnak'ta; Marmara Bölgesi'nde Bilecik, Tekirdağ, Kırklareli, Yalova'da; Akdeniz Bölgesi'nde

Burdur ve Osmaniye’de; Ege Bölgesi’nde Uşak’ta yeni üniversiteler açılmıştır. Bu üniversitelerden Kırklareli, Tekirdağ, Bilecik ve Yalova’da kurulan üniversiteler dışında tamamı 3. ve 4. Dereceden gelişmiş olan illerde kurulmuştur (Toprak, 2012:15), (Şekil 3).

Şekil 3 : 2003 Yılı İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Derecesi ve 2006-2008 Yılları Arasında Kurulan Üniversiteler

Kaynak: Ege Coğrafya Dergisi (Toprak,2012:17)

2009 ve sonrası ise beşinci dönem olup artık üniversiteler bölgelerine ekonomik canlılık ve ilerleme amacıyla değil farklı amaçlarla kurulmuşlardır. Böylece üniversitesi olan illere ikinci bir üniversitenin kurulması amaçlanmıştır. Bu amaçla on üniversite daha açılmıştır. Bu üniversiteler, daha çok teknik bilginin üretilmesi amacıyla, üniversite-sanayi işbirliğinin ön planda olduğu kurumlar şeklinde yapılmışlardır ve bu özellikleri ile farklı olmuşlardır. Bunlar ; *Bursa Teknik Üniversitesi, Erzurum Teknik Üniversitesi, Abdullah Gül Üniversitesi (Kayseri), Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi ve Türk-Alman Üniversitesi (İstanbul)* üniversiteleridir (Tablo 5). Türkiye’nin her iline bir üniversite kurulması amacı tamamlandığından artık ikincil

üniversitelerin kurulması hareketi başlamıştır. Çok büyük bir ihtimal ile bu üniversitelerin de bölgesel dağılımı kurulan ilk üniversiteler ile benzer olarak merkez illerden çevre illere doğru kayacaktır. Bunun yanı sıra sermaye gruplarının da kurmuş oldukları vakıf üniversitelerini de unutmamak gerekir.

Tablo 5: Beşinci Dönem Üniversitelerin Kuruldukları Yıllar ve İller

Sıra	Üniversite	İl	Kuruluş Yılı
95.	Bursa Teknik Üniversitesi	Bursa	2010
96.	Erzurum Teknik Üniversitesi	Erzurum	2010
97.	İstanbul Medeniyet Üniversitesi	İstanbul	2010
98.	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	İzmir	2010
99.	Abdullah Gül Üniversitesi	Kayseri	2010
100.	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Konya	2010
101.	Türk Alman Üniversitesi	İstanbul	2010
102.	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	Ankara	2011
103.	Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	Adana	2011
104.	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	Ankara	2013

Kaynak: Ege Coğrafya Dergisi (Toprak,2012:19)

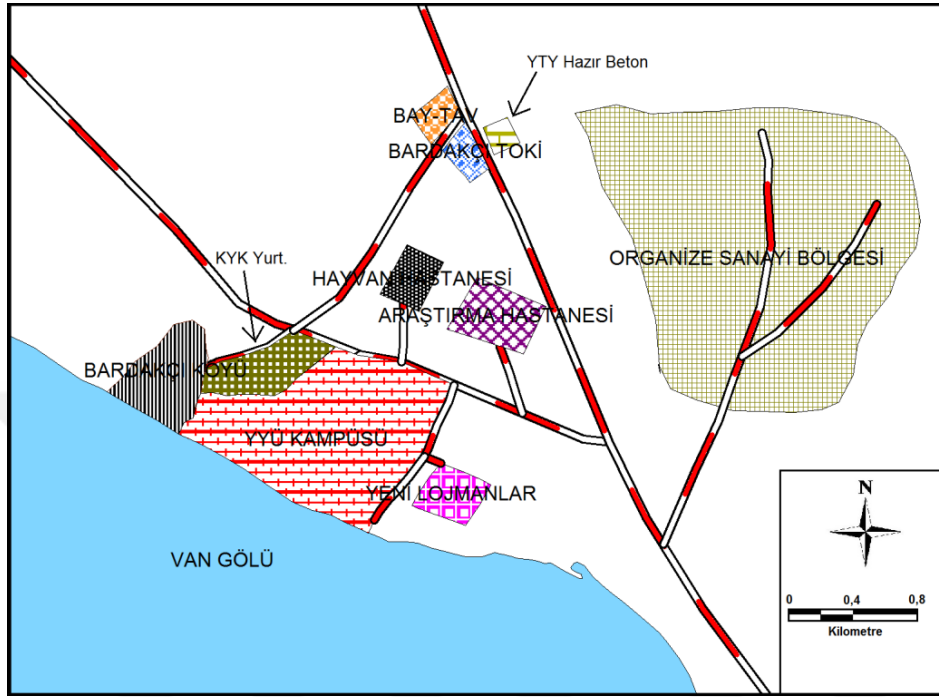
Son dönemde açılan 10 üniversite, daha önceki dönemlerde kurulanlardan amaçsal olarak farklılık göstermektedir. Önceden kurulan üniversiteler, ulusu inşa etme, eğitim, araştırma, bölgesel kalkınma ve üniversitelerin ekonomik,

sosyal ve kültürel katkısı amacıyla açılmıştır. Ancak son dönemde açılanlar, daha spesifik hedefler gözetilerek kurulmuştur. Üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesi için son yıllarda verilen çabaların sonucu olarak görülebilecek olan bu üniversiteler, doğrudan sanayinin ihtiyacı olan bilgiyi üretmek, proje bazlı çalışmalar yapmak, teknik eleman yetiştirmek gibi misyonlar yüklenmiştir. Bu yüzden son dönemde kurulan üniversitelere “*tematik üniversiteler*” demek mantıklı görünmektedir (Toprak, 2012:18).

1.3.3. Yüzüncü Yıl Üniversitesinin Tarihsel ve Mekansal Gelişimi

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 20 Temmuz 1982 tarih ve 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur. Ancak Türkiye'nin doğu bölgesinde bir üniversite kurulması girişimleri çok önceleri başlamıştır (tarihçe, <https://www.yyu.edu.tr>). 1968 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesine ait bir fakültenin Van'da açılmasına karar verilmiş daha sonra ayrı bir üniversite olarak kurulması için çalışmalar yapılmış ve 1981 yılında Van'da bir üniversite açılmasına karar verilmiştir. Sonuç olarak “Üniversitemiz halen 14 Fakülte, 4 Enstitü, 11 Yüksekokul ve 19 Uygulama ve Araştırma Merkezi ile eğitim-öğretim faaliyetlerini, Van Gölü kenarında kurulmuş, şehir merkezine 15 km mesafede olan kampüste devam ettirmektedir” (tarihçe, <https://www.yyu.edu.tr>). Tarihsel gelişimine kısaca değindikten sonra üniversitenin bir de mekansal gelişimini ele alalım. Üniversiteler kuruldukları kentlerde mekansal açıdan çeşitli değişimleri de beraberinde getirir. Kampüs alanlarında çeşitli konutlar ve hizmet binaları hızla gelişip değişerek daha elverişli hale getirilir. Kentsel alanda bir büyüme, işlevsel bir çeşitlilik, istihdam alanı oluşturma, yurt, pansiyon, konut gibi yeni yerleşim alanlarının oluşturulması gibi yapısal değişimler meydana gelir. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin bu yapısal değişimlerini (Şekil 4)’ te inceleyerek daha kapsamlı bilgiye ulaşabiliriz

Şekil 4: Van YYÜ yerleşkesi çevresinde yapılaşmanın mekansal gelişimi

Kaynak : (Yılmaz, 2012:260)

1982 yılında kurulan Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde yapısal değişimler 1983'ten sonra meydana gelmeye başlamıştır. Üniversite ilk dönemlerinde eğitim- öğretim faaliyetini kent merkezindeki yerleşkesinde başlatmış daha sonra Bardakçı Köyü'nün bitişiğinde yer alan üniversite yerleşkesinde bugün çok sayıda fakülte ve yüksekokul binası ile yemekhane, idari spor tesisi vb. amaçlarla kullanılan yapılar yer almaktadır. Ayrıca Kredi Yurtlar Kurumu'na bağlı yurt binaları da YYÜ yerleşkesi ile bitişik durumdadır. 2011 yılında ise üniversite ile organize sanayi bölgesi arasında YYÜ Tıp Fakültesi Araştırma Hastanesi yapılmaya başlandı ve adı geçen hastane 2012 yılında faaliyete girdi. Ayrıca aynı yıl Bardakçı Toplu Konut Uygulaması da hayata geçirildi. 2012 yılında ise YYÜ yerleşkesi içinde 500 adet lojman ve 13 yeni yurt binası inşa edildi (Yılmaz, 2012:258).

Yerleşkesinde halen büyüme ve gelişmeye devam eden Yüzüncü Yıl Üniversitesinin Türkiye genelindeki üniversiteler arası büyüme ve gelişmesi

için aynı ifadeleri kullanmakta biraz güçlük çekebiliriz. Bu durumu Devlet Üniversiteleri ve Fakülteleri (DÜS 2017) çalışmasında daha ayrıntılı bir şekilde inceleyebiliriz.

Yüzüncü Yıl Üniversitesinin Devlet Üniversiteleri Sıralamasındaki Yeri (DÜS 2017)

DÜS' ün temel amacı Türkiye'deki devlet üniversiteleri ve bu üniversitelere bağlı fakülteleri akademik teşvik performanslarına göre sıralamaktır. İlk olarak 2016 yılında (2015 performansları) yürürlüğe giren Akademik Teşvik Programı 2017 yılında da (2016 performansları) devam etmiştir. Akademik teşvik yönetmeliği; devlet yükseköğretim kurumu öğretim elemanlarının dokuz faaliyet türünden akademik teşvik puanlarının hesaplanmasını ve bu puanlara göre teşvik ödemesi almalarını düzenlemektedir. Öğretim elemanlarının performansları dokuz faaliyet türünde puanlanmaktadır. Bu faaliyet alanları:

1. Proje
2. Araştırma
3. Yayın
4. Tasarım
5. Sergi
6. Patent
7. Atıf
8. Tebliğ
9. Ödül

Bir öğretim elemanının teşvikten yararlanabilmesi için yukarıdaki dokuz faaliyet türünden en az 30 puan alması gereklidir. Akademik teşvik puanlarının hesaplanmasında en yüksek puan sınırı 100'dür. Yönetmelikle öğretim elemanlarının birden fazla alanda faaliyet göstermelerini sağlamak amacıyla, her bir faaliyet alanından alabileceği puan 30 puanla sınırlandırılmıştır. DÜS

oluşturulurken üniversitelerin Akademik Teşvik Düzenleme, Denetleme ve İtiraz Komisyonu tarafından onaylanan puanlar ve YÖK-SİS'ten alınan güncel (2017, Şubat) öğretim elemanları verileri kullanılmıştır. Sıralama sadece devlet üniversiteleri ve fakülteleriyle sınırlı olup, öğretim elemanlarının akademik teşvik puanlarını kamuoyuna açıklamayan 10 üniversite sıralama dışı bırakılmıştır. Altı üniversite de akademik teşvik puanlarını fakülte bazında açıklamadığı için fakülte sıralamasında sıralama dışı bırakılmıştır. Raporda önce üniversite bazında genel sıralamalar verilmiş, daha sonra fakülte sıralamaları sunulmuştur. Fakültelerin sıralamasında harf sırası izlenmiştir. Fakülte sıralamalarında bir fakültenin sıralamaya dâhil edilmesi için en az beş öğretim üyesinin teşvikten yararlanması (Tıp Fakültelerinde 25) koşulu aranmıştır (Karadağ ve Yücel, 2017).

DÜS' ün genel bir tanıtımını ele aldıktan sonra DÜS kapsamında Yüzüncü Yıl Üniversitesinin genel bir profili ele alınmaya çalışılacaktır. Öncelikle Yüzüncü Yıl Üniversitesinin (Tablo 6) Devlet üniversitesi genel sıralaması ve 2006 öncesi kurulan DÜS sıralaması değerlendirilecek ardından fakülte sıralamasına (Tablo 7) yer verilecektir.

Tablo 6: Yüzüncü Yıl Üniversitesinin Genel Sıralaması

2017			En yüksek puan	Kaç üniversite arasında	2016		
Kategori	Sıra	Puan			Kategori	Sıra	Puan
DÜS genel sıralaması	67	55-59	60-64	97	DÜS genel sıralaması	61	45-49
2006 öncesi kurulan DÜS sıralaması	33	55-59	60-64	43	2006 öncesi kurulan DÜS sıralaması	36	45-49

Kaynak: DÜS 2017'den derlenerek hazırlanmıştır.

Tablodan da anlaşılacağı üzere Yüzüncü Yıl Üniversitesi DÜS genel sıralamasında 2016'da 61. sırada iken 2017'de 67. sırada yer almaktadır. 2006 öncesi kurulan DÜS sıralamasında ise 2016'da 36. sırada iken 2017'de 33. Sırada yer aldığını görmekteyiz. Üniversitenin DÜS genel sıralamasında puan durumu 2016 yılına kıyasla artarken, sıra durumunda bir gerileme kaydetmiştir. 2006 öncesi kurulan DÜS sıralamasında ise hem puan hem de sıra durumunda bir artış olduğunu izlemekteyiz. Ancak genel anlamda Yüzüncü Yıl Üniversitesinin aralarında bulunduğu üniversite sayısı bakımından gerilerde bir seyir izlediği yorumunu yapabiliriz.

Tablo 7: Yüzüncü Yıl Üniversitesinin Fakülte Sıralaması

2017			En yüksek puan	Kaç üniversite arasında	2016		
Kategori	Sıra	Puan			Kategori	Sıra	Puan
Diş hekimliği F.	13	55-59	70-74	29	Diş hekimliği F.	9	45-49
Ezacılık F.	3	65-69	80-84	17	Ezacılık F.	-	-
Eğitim F.	49	50-54	65-69	62	Eğitim F.	18	45-49
Edebiyat/sos.ve beşeri bilimler F.	25	40-44	60-64	29	Edebiyat/sos. ve beşeri bilimler F.	20	35-39
Fen F.	12	60-64	65-69	21	Fen F.	12	50-54
G.S.F.	33	40-44	65-69	37	G.S.F.	18	40-44
İ.İ.B.F.	60	40-44	60-64	84	İ.İ.B.F.	39	40-44
Mühendislik F.	53	50-54	70-74	66	Mühendislik F.	12	50-54
Sağlık/hemşirelik	68	35-39	70-74	68	Sağlık/hemşirelik	-	-
Su Ürünleri F.	11	55-59	80-84	14	Su Ürünleri F.	-	-
Tıp F.	35	55-59	60-64	52	Tıp F.	28	35-39
Veterinerlik F.	18	55-59	65-69	20	Veterinerlik F.	-	-
Ziraat F.	20	55-59	70-74	29	Ziraat F.	20	40-44

Kaynak: DÜS 2017'den derlenerek hazırlanmıştır.

Tabloda Yüzüncü Yıl Üniversitesinin alfabetik olarak fakülte sıralamasına yer verilmiştir. Genel anlamda bir puan değerlendirmesi yapacak olursak

G.S.F. Mühendislik F. ve İ.İ.B.F fakülteleri her iki yıl aynı puanı almış olup ilerleme kaydetmez iken diğer fakülteler bir önceki yıla göre daha yüksek puanlar ile gelişme kaydetmişlerdir. Üniversite, M.Y.O sıralamasında 2017 yılında 80 üniversite arasında 45-49 puan aralığı ile 40. sırada yer almaktadır. Ayrıca sıralamaya girmeyen fakülteler arasında; Hukuk, İletişim, İlahiyat, Konservatuar, Mimarlık, Mühendislik-Mimarlık, Orman, Siyasal Bilgiler, B.E.S.Y.O., Turizm yer almaktadır. Ayrıca Yüzüncü Yıl Üniversitesi enstitüler sıralamasında, en yüksek performans gösteren ilk 20 fakülte arasında ve tam (100) puan performans gösteren öğretim elemanına göre ilk 20 üniversite arasında da yer almamaktadır. Bu sonuçlar da bize genel olarak Yüzüncü Yıl Üniversitesinin gerilerde bir seyir izlediğini göstermektedir.

DÜS' e göre tüm üniversiteler arasında en yüksek puan ortalamasına sahip ilk üç fakülte; su ürünleri, eczacılık ve orman fakülteleridir. En düşük üç fakülte ise hukuk, konservatuar ve ilahiyat fakülteleridir.

1.4. Üniversitelerin İşlevleri

Üniversitelerin eğitim, öğretim ve topluma hizmet gibi temel işlevlerinin yanı sıra kurulmuş olduğu kentte de birtakım farklı işlevleri gerçekleştirmektedir. Bu işlevler en fazla ekonomik, sosyal, kültürel ve teknolojik alanda kendini göstermektedir.

1.4.1. Üniversitelerin Ekonomik İşlevleri

Ekonomik açıdan üniversitenin işlevleri günümüzde en çok ilgi gören, üzerinde konuşulup tartışılan ve araştırılan konulardan birisidir. Çünkü günümüz üniversiteleri de küreselleşmeden etkilenmiş, piyasa koşullarına uyumlu, büyüme ve rekabeti hedef almış, istihdama yönelik programlanmış eğitim ve öğretim vermektedirler. Üniversite-sanayi ve üniversite-devlet

işbirliği, Ar-Ge ve danışmanlık hizmetleri ile de bu işlevini geliştirip ilerletmektedir. Bu nedenle üniversite yerleşkelerinde teknoloji kentler bulunmakta, üniversiteler sanayi sitelerine yakınlaşmakta ve daha birçok olanak sağlanmış bulunmaktadır. Bu şekilde üniversite, yöreye istihdam ve gelir kazandırarak kentin en önemli kalkınma faktörü olmuş ve girişimciler açısından kentin cazibe merkezi haline gelmiştir. Konuya ilişkin diğer yaklaşımlara da değinecek olursak “Üniversiteler, yaptığı harcamalar ve istihdam ettiği personeller bakımından kuruldukları bölgelerin önemli ekonomik kaynaklarından birisidir. Bleaney’e göre üniversiteler hem harcama hem de istihdam açısından bulundukları şehre önemli katkılar sağlamaktadır” (Bleaney, 1992:305, aktaran, Dalğar vd, 2009:40-48). “Üniversiteler, eğitim kurumları olmakla birlikte ekonomiye farklı yollardan önemli katkılar sağlayarak, kentsel alanların oluşumunda rol oynayarak sanat, sağlık ve bilim alanlarında büyük gelişmelere katkıları olan kurumlardır” (Ceyhan ve Güney, 2011:204). Ayrıca üniversiteler, idari ve akademik personel ve öğrencilerinin harcamaları sonucunda kuruldukları bölgelerde değişik sektörler için talep oluşturarak bölge ekonomisine oldukça büyük katkılar sağlamaktadırlar. “İstihdamı artırma potansiyeli ve öğrenci dinamiği sayesinde bölge ekonomisine büyük katkılar sağlamaktadırlar. Ayrıca sanayi kesimine yönelik bilgi ve teknoloji üretimi sanayi işletmelerinin daha etkin ve verimli olmaları için önemli katkılar sağlamaktadırlar” (Ergun, 2014:220; Dalğar vd, 2009:40; Işık, 2008:161). Bu ve ortaya çıkan daha birçok ekonomik gelişmeden ötürü üniversite kurumundan beklentiler de artış göstermektedir. Yapılan bilimsel ve teknolojik çalışmaların hem ekonomiye hem de kente dair sorunları çözmeye katkı sunması beklenmektedir. Üniversiteler; ekonomiye istihdam sağlama, bilgi üretme, üretimi ve iş gücünü geliştirme, vergi yatırımı ve marka değeri yaratma unsurlarıyla bulundukları bölgelere katkıda bulunmaktadır (Munnich, Nelson 2003, aktaran, Demireli ve Taşkın, 2013: 321-328).

Üniversiteler olanaklarını çevreye açarak yenilikçi ve girişimci aktiviteler ile bölge ekonomisini güçlendirebilir, toplumun işgücü gereksinimini karşılayarak ekonomik istikrarı sağlayabilir, ekonomik rekabeti sağlamak için

verimliliği arttırma, kaynakları yönlendirme ve araştırma sonuçlarını uygulamaya geçirme konularında hükümetlere ve sivil toplum kuruluşlarına yardımcı olabilir. “Ülkemizde üniversitelerin kurulduğu bölgenin ekonomik kalkınmasında önemli bir kaldıraç rolü üstlenmesi gerektiği farklı çevrelerce vurgulanmaktadır. Üniversiteden kentin diğer beklentileri, altyapı, sağlık ve ulaştırma gibi alanlarda yapılan yatırımlarla kentsel alanlarda fiziksel ve sosyo-kültürel gelişme ve büyüme, eğitime katılma oranlarının yükselmesi, kent dışına yönelik göçün azalması hatta kentin göç alan bir yerleşim yerine dönüşmesi gibi demografik gelişmeler biçiminde sıralanabilir. Üniversitelerin, kuruldukları kentin önemli bir parçası olduğu yadsınamaz. Kentin yönetimi, mekânın biçimlenişi, ekonomisi, kültürel yapısı açılarından kenti etkilemekte, kendi biçimlenişinde de kentten etkilenmektedir”(K, Arap, 2014: 105-119). Ayrıca üniversiteler, farklı şekillerde de bölgesel ekonomik gelişmeye katkıda bulunabilirler. Üniversiteler, geniş kapsamlı bölgesel ekonomik gelişme hedeflerine ulaşma konusunda her biri oldukça önemli çeşitli yöntemlerle ekonomik gelişmeye katkı sağlayabilir (Walshok 1997: 20, aktaran, Sungur, 2015: 42). Temel olarak yükseköğrenim kurumları, bölgesel ekonomik gelişmeye şu şekilde katkıda bulunabilir:

Şekil 5: Üniversitelerin Bölgesel Ekonomideki Roller (Sungur, 2015: 42).

Doğrudan Ekonomik Etki: Üniversitelerin bölgesel ekonomik üzerindeki doğrudan finansal etkisi, bir yandan üniversitelerin ekonomik faaliyetleri sonucunda, bir yandan da çalışanların, öğrencilerin ve konferanslar aracılığıyla bölgeye gelen kişilerin yaptıkları harcamalar sonucunda ortaya çıkmaktadır.

Turizm Gelişimi: Üniversiteler tarafından düzenlenen kongreler, konferanslar, ticaret fuarları gibi etkinlikler sayesinde turizm de olumlu şekilde etkilenebilir.

İmaj ve Kimlik: Bir bölgede üniversitenin varlığı, o bölgenin nasıl algılandığı üzerinde de etkiye bulunmaktadır. Üniversiteler, bölgelere sağladıkları pek çok katkı sayesinde bölgenin lokasyon kalitesini ve imajını etkileyen önemli bir lokasyon faktörü haline gelmektedir. Üniversiteler, bölgeler hakkındaki izlenimi (imajı) etkilemektedir. Yerel, ulusal ve uluslararası medya ve basın raporları aracılığıyla üniversiteler, yaptıkları etkinlikleri, araştırmaları, projeleri ve çalışmalarını duyurarak bölgenin modern ve yenilikçi bir bölge olduğu imajının oluşmasını sağlayabilir.

İstihdam: Üniversiteler, bizzat kendileri önemli bir istihdam sağlayıcı ve dolaylı iş yaratıcısı olarak bölgede önemli istihdam katkıları sağlamaktadır.

İşgücü Gelişimi: Üniversiteler, öğrencilerin eğitilmesi suretiyle yarının işgücünün geliştirilmesi açısından da önemli katkılar sağlamaktadır. Ancak üniversitelerin işgücü yetiştirme rolü, geleneksel akademik programların ötesine geçebilir/geçmelidir.

Teknoloji Geliştirme: Hızlı teknolojik inovasyon ve bunun ticarileştirilmesi, günümüzde ekonomik rekabetçiliğin ve büyümenin ayırt edici unsurudur. Üniversiteler, teknoloji geliştirilmesinde ve bunun ticarileştirilmesinde kolaylaştırıcı bir role sahiptir. Üniversite mezunları veya çalışanları tarafından kurulan şirketler (*spin-offs*) bu konuda önemli rol oynamaktadır.

Kuluçka: Üniversiteler, kuluçka programları oluşturulması ve yürütülmesinde de rol oynayabilir. Üniversitelere bağlı kulukalar aracılığıyla üniversiteler, araştırmaların ticarileştirilmesine ve yeni işletmelerin kurulmasına katkı sağlayabilir. Üniversiteler aynı zamanda hükümetler, araştırma merkezleri, büyük işletmeler, topluluk kuruluşları ve girişim sermayesi şirketleri ile ortaklıklar aracılığıyla da kuluçka firmalarının, ihtiyaç duydukları bilgi ve kaynaklara erişmesine de yardımcı olabilir (Strauf ve Scherer 2008, (Arnaut 2010: 142, Porter 2007: 44 aktaran, Sungur, 2015: 42).

1.4.2. Üniversitelerin Sosyal İşlevleri

Sosyal açıdan üniversitelerin işlevleri ise öncelikle toplumsal alanda meydana gelen oluşumlar ile kendini gösterir ve üniversiteden bireye, topluma, kente ve bölgeye bir bilgi ve kültür akışı olur. Ayrıca üniversiteler bulundukları kenti nüfus, ulaşım, sosyal ve kültürel yapı, kentleşme olguları açısından etkilemektedir. Üniversiteler bulundukları kentin nüfusunu üniversitede görev alan akademik ve idari personelin yanında, üniversitede okumaya gelen binlerce öğrenci ile sayısal olarak önemli oranda artırır. Ayrıca farklı yöre ve kültürlerden gelen personel ve öğrencilerin yöredeki insanlar ile etkileşimi de kenti niteliksel açıdan etkiler. Kentlerde bir çekim noktası olan üniversiteler, gerek kentsel planlama açısından, gerekse yerel yönetimlerin hizmetleri açısından kente katkıda bulunurlar. Özellikle az gelişmiş olan yöreleri gelişim ve kalkınmalarına engel olacak olan geleneksel tutum ve yapılardan kurtararak çağdaş ve gelişime ayak uydurmalarında etkin rol oynarlar. Bireyin sosyal bir gruba katılarak o gruptaki değer ve normları, grupta alacağı rolleri, ulaşacağı sosyal mevkileri ve bu mevkilerin kendisinden beklediği davranış, beceri ve yetenekleri benimseyerek toplumsallaşmasını sağlar. “Toplumsallaşmaya bağlı olarak üniversite;

(a)Yenilikçi ve değişimi sağlayıcı rol oynaması: Burada üniversitenin yanında diğer eğitim kurumlarına yenilikçi, girişimci ve araştırmacı elemanlar yetiştirmesidir. Çağdaş üniversitenin temel hedefi, toplumun hem geçmişteki, hem şu andaki hem de gelecekte olabilecek olan sorunlarına eğilmek, toplum-üniversite diyalogunu sağlamak ve her şeyden önemlisi yenilikleri yapacak, geliştirecek olan uzmanların ortaya çıkmasına, yetişmesine yardım etmektir.

(b) Modern üniversitelerin siyasal yapılanmaya öncülük etmesi: Çağdaş üniversitelerin siyasal yapılanmaya iki noktada öncülük ettiğini söylemek mümkündür (Tezcan, 1992: 52). (i) Mevcut siyasal sisteme devamlılık sağlaması. Siyasal sistemler kişiye eğitirler. Örneğin; teokratik sistemin egemen olduğu toplumlarda, bireye dini değerler ve bundan kaynaklanan sadakat, itaat öğretilirken; demokratik rejimlerde ise bunun tam tersine, demokratik ilkelere sadakat ve bundan kaynaklanan eğitim ve öğretim değerleri esas alınır. (ii) İçinde bulundukları toplumun ihtiyaç duydukları önderleri seçmenin yanında onları eğitmektir.

(c) Çağdaş üniversitelerin bireylere statü kazandırması. Bireyin almış olduğu eğitim statüsünü belirler”(Gültekin vd., 2008: 268).

Son olarak üniversiteler modern çağın en önemli olgusu olan kentleşme ile de oldukça yakından ilgilidir. Kentleşme olgusu ekonomik, sosyal, kültürel kalkınma ve büyüme hareketidir. Kentleşme, teknolojik, ekonomik ve kültürel gelişmelere paralel olarak kent sayısının sadece hızlı bir nüfus artışı değil, tam tersine disiplin altına alınmış bir demografik yapıdır. Üniversitelerin kurulup gelişmesiyle, kent merkezinde nüfus ve ekonomik faaliyetler artar. Faaliyetler yoğunlaştıkça, yerleşim yeri, şehrin dokusu ve yapısının da farklılaşması da söz konusudur. Bu farklılık olumlu yönde meydana gelir. “Nüfus ve ekonomideki faaliyetlerin artmasıyla birlikte, şehir devamlı büyüyüp gelişmekte, daha geniş bir alana yayılmasıyla da kent içi farklılaşma ve alt birimlerin oluşmasını beraberinde getirmektedir. Bunun doğal sonucu olarak “ok merkezli” bir kent yapısı meydana çıkmaktadır (Gültekin vd., 2008: 268)

1.4.3. Üniversitelerin Kültürel İşlevleri

Kültürel açıdan üniversitelerin işlevleri ise karşılıklı etkileşim ile ilgilidir. Üniversiteler ayrıca yerel alt kültürlerin ve ulusal kültürün sentezini olumlu bir şekilde sağlayarak kültür yapılarını etkinleştirir ve kültürel bir altyapı oluşumuna katkı sağlar. “Kentler, öğrencilerin kente gelişleriyle değişmekte, bu kentlerde öğrencilere has sosyal veya fiziki yaşam alanları oluşmaya başlamaktadır. Bu alanların oluşmasında gereksinimlerin yanı sıra kuşkusuz öğrenciler ile kentin yerli insanları arasındaki farklılıkların da önemli bir etkisi olmaktadır. Bu durum kentte öğrencilerin ikametlerinden, sosyal eğlence biçimlerine, alışveriş alışkanlıklarından boş zaman etkinliklerine kadar pek çok alanda farklılıkların oluşmasına neden olmaktadır” (Sağır ve Dikici, 2011: 227). Öğrencilerin kente gelişi özellikle küçük kentlerde yöre halkı ile öğrenciler arasında çeşitli olumsuzluklara neden olmakta gençlerin sosyal davranışları yörede huzursuzluklara neden olmaktadır. Ayrıca küçük kentlerde üniversitenin kent yaşamına egemen olması ve yörenin yaşam kalitesini olumlu yönde etkilemesi söz konusu olup üniversiteler iş olanağı yaratmayı teşvik etmekte, sosyo-kültürel hareketliliğe ve yaşam kalitesine katkıda bulunmakta ve genç nüfusun bölgeden göçünü önlemeyi amaçlamaktadır (Huggins/Cooke, 1997: 325; Ricci, 1997: 319, aktaran, Arap, 2014: 105-119). Üniversitelerde gerçekleştirilen seminer, sempozyum, kongre, panel, konferans, kurslar, çeşitli görsel ve yazınsal etkinlikler kenti hem ekonomik açıdan cazibe merkezi haline getirmekte hem de toplumu sosyo-kültürel açıdan geliştirmektedir. Üniversiteler ayrıca kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasına hizmet etmeleri açısından kuşaklararası kültür birikimini sağlarlar ve bunlar arasında kişilerin inancı, konuştuğu dili ve bilgiyi saymak mümkündür. Böylece kültürel

miras hem örgün eğitim hem de yaygın eğitim aracı ile kişiden kişiye, kuşaktan kuşağa aktarılmış olur. Aydemir (1994), üniversitelerin kentin tercih edilebilirliğini artırdığını, böylece öğrenci ve kalifiye insan gücünün gelmesiyle nüfusun arttığını, bu artışın kamu ve üretim hizmetlerinde de artışa sebep olduğunu ve sonrasında yatırımcılara ilgi odağı olma gibi pek çok getirisini vurgulamıştır. Tüm bunların yanı sıra üniversitenin kente karşı bazı sorumlulukları vardır. Bunlar :

- Eğitim-öğretim hizmeti sunması,
- Bünyesinde bulunan kütüphane, spor tesisler ve sosyal hizmetler gibi hizmetleri bölge insanlarına da sunması,
- Bölge sanayisi için araştırma ve inceleme ve danışmanlık hizmetleri yapması,
- Akademik personelin üniversite dışı sivil işlerde aktif olmalarıdır.

“Üniversitelerin kente ve kent halkına sözü edilen faydalarından dolayı, üniversiteler bölgesel kalkınma aracı olarak değerlendirilmiş ve gelişmemiş bölgelerde açılması için teşvik edilmiştir. Bu teşviklerin daha fazla yer edinmesi için üniversitelerin tanıtılması önem taşımaktadır” (Adıgüzel ve Özkan, 2013: 287).

1.4.4. Üniversitelerin Teknolojik işlevleri

Günümüzde bilginin depolanma, işlenme, iletişim ve saklanması gibi işlevlerini iletişim ve bilgisayar teknolojileri yerine getirmektedir. İnsan ihtiyaçlarının kısa sürede giderilebilmesi için teknolojik gelişmelere paralel olarak bazı faaliyetlerin gerçekleştirilmesi, çağdaş üretim, ulaşım, iletişim ve daha birçok sayamadığımız sektörde etkili olmuştur. Teknolojideki bu hızlı gelişmeler tüm insanlık için hem sosyal düzeyde, hem de ekonomik düzeyde yeni fırsatlar yaratmaktadır. Bugün, her yerde var olan iletişim ağı, hızlı makineler, internet bağlantıları ile online veri tabanları, web siteleri, arama

motorları, e-postalar ile var olan kurumların işlevlerini üstlenen teknoloji, insanların aynı mekandan uzak mesafedeki mekanlara erişimini sanal ortamda sağlamaktadır.

Teknoloji, toplumun üretime ilişkin bilgi birikimi olarak tanımlanabilir. Bu tanım ile teknoloji, bir taraftan üretimi ilgilendiren fiziksel ve sosyal olguların ilkelerine ve diğer taraftan da bu ilkelerin üretime uygulanmasına ilişkin bilgi de yine bu tanımın kapsamı içindedir. Benzer bir kavram ise teknolojik değişimdir ve bu kavram da bilginin artışı anlamına gelir ve çoğunlukla, var olan ürünlerin yeni üretim yöntemleri, üretimin önemli niteliklerini değiştiren, yeni tasarımlar ve yeni örgütlenme, pazarlama ve yönetim teknikleri biçiminde ortaya çıkar (Arıcan, 2010: 28). İçinde yaşamakta olduğumuz bilgi toplumunda, bir ülkenin gelişmişlik düzeyinin göstergesi sanayi toplumundaki gibi üretmiş olduğu demir, çelik, enerji vb. gibi madde ile değil sahip olduğu teknolojilerle elde etmiş olduğu bilgi miktarıdır. Bu nedenle XXI. yüzyılda artık ülkelerin gelişmişlik düzeyleri, teknolojiyi edinerek bunu üretilebilir, işletilebilir, uygulanabilir ve dağıtılabılır hale getirilmesi ile belirlenir ve bu da sadece bilgi teknolojisi ile mümkün olmaktadır. İleri teknoloji ürünlerinin tamamının üretimindeki gibi bilgi teknolojileri ürünlerinin de araştırma geliştirme desteği olmaksızın uzun ömürlü ve sağlıklı bir şekilde üretilmesi pek de mümkün değildir. Bu nedenle bir toplumun yaşam standardını, ekonomik gelişimini ve gelişmişlik düzeyini yükseltebilmesi için teknolojik yeniliklerle tanışması ve bunları hayata geçirmesi gerekir. “Yenilikçilik” (İnovasyon) kavramı “innovare” kökünden türetilmiştir. “İnovasyon, bilim ve teknolojinin ekonomik ve toplumsal fayda sağlayacak biçimde yenilenmesi anlamına gelmektedir. İnovasyon bilim ve teknoloji etkinliğinin tüm süreçlerini kapsamaktadır. İnovasyondan beklenen, bilim ve teknoloji etkinliğinde bir fikrin kuram, eylem ve sonuç bakımından faydaya dönüşmesi ve belki de anlam bakımından çok önemli olmak üzere bu faydanın pazarlanabilir, somut bir çıktı ile birlikte olmasıdır” (Öztürk, 2009: 92).

Teknolojik yeniliğe erişme amacıyla yapılan çalışmalarda işletmeler, endüstriler ve kişiler büyük önem taşır. Bu nedenle teknolojik yeniliğin kaynaklarını kısaca şöyle belirtelim:

- Bağımsız Araştırmacılar,
- Üniversite Araştırma Laboratuvarları,
- Kar Amacı Olan ve Olmayan Araştırma Enstitüleri,
- Kamu Araştırma Kurumları,
- Belirli Endüstriler Araştırma Örgütleri,
- Endüstriyel İşletmelerin Araştırma Laboratuvarları şeklindedirler.

Çeşitli tanımlamaların ardından Türkiye'nin bilim ve teknoloji ile tanıştığı tarihleri belirten çok güzel bir çalışma ile konuya değinilecek olursa; Türkiye'de bilim ve teknolojinin belirli bir politika çerçevesinde ele alınışı Planlı Dönem'le birlikte başlamış, 1963 yılında TÜBİTAK'ın kurulmasıyla bu konuda ilk kez üniversiteler dışında kurumsal bir yapı oluşturulmuştur. 1960'lı yılların TÜBİTAK kanalıyla yürütülen politikası temel ve uygulamalı bilimsel araştırmanın desteklenmesi ve araştırmacı insan gücü yetiştirilmesi şeklinde özetlenebilir. 1972 yılında TÜBİTAK-Marmara Araştırma Merkezi'nin kurulmasıyla, ülkenin ekonomik kalkınma hedefleri doğrultusunda stratejik araştırmalar gündeme gelmiş, üçüncü ve dördüncü "Beş Yıllık Plan"larda ise, teknoloji transferi ve teknoloji politikaları bağlamında teknolojik gelişme kavramları işlenmeye başlamıştır. Türkiye'nin ilk kapsamlı bilim ve teknoloji politikası çalışması 1983 yılında gerçekleştirilmiştir. Özellikle "Türk Bilim ve Teknoloji Politikası: 1993-2003" belgesinde ortaya konulan ve sonrasında "Bilim ve Teknolojide Atılım Projesi" ile somut bir zemine oturtulan politika önerilerinden bazıları hayata geçirilebilmiş, bunun sonucunda bilim ve teknoloji göstergelerinde ilerlemeler sağlanmıştır. Bilim ve teknoloji sistemimizin yasal ve kurumsal temelini oluşturulmasında da önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Bu bağlamda ilk planda, Türk Patent Enstitüsü'nün kurulması ve fikri mülkiyet hakları konusunda uluslararası TRIPS anlaşmasının imzalanması, Türk Akreditasyon Kurulu (TÜRKAK), Ulusal Metroloji

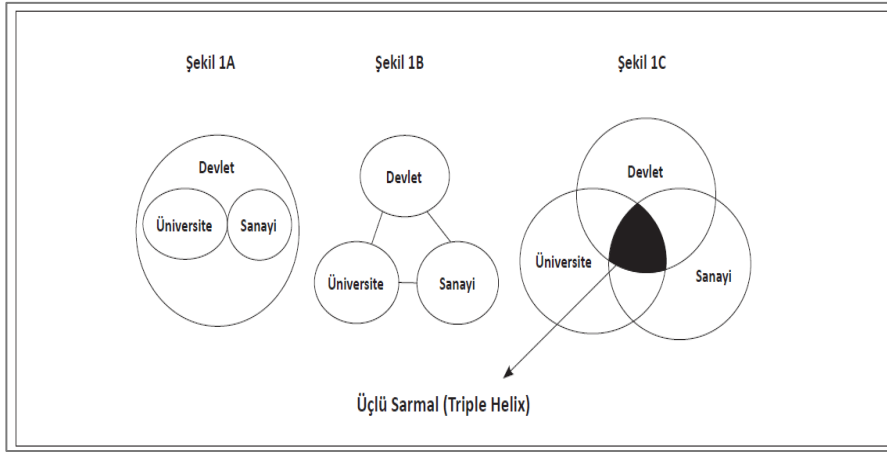
Enstitüsü (UME), Üniversite Sanayii Ortak Araştırma Merkezi Programı (USAMP), Teknoloji İzleme ve Değerlendirme Başkanlığı (TİDEB), Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme Başkanlığı (KOSGEB), Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (Teknoparklar), Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme Bölgeleri, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı sayılabilir” (Arıcan, 2010: 36).

Günümüzde üniversiteler, eğitim ve öğretim dışında bilimsel ve teknik araştırmayı da amaç edinmişlerdir. Bu araştırmalar genellikle, belirli mesleki ve bilimsel aşamaları geçmek için yapılan akademik çalışmalar ya da endüstri ile kurulan ilişkiler sonucunda endüstriyel problemlere çözüm olabilecek nitelikteki çalışmalar da olabilir. Bu bağlamda küreselleşmenin etkisi ile rekabetin hızla artması ve artan yükseköğretim talebi ve elde edilen kamusal fon yetersizliği “girişimci” üniversite kavramını ortaya çıkarmıştır. Böylece girişimci üniversite, yenilik, yaratıcılık ve değişim ile şekillenen “girişimcilik” olgusunun üniversiteye ait kısmını oluşturmuştur. “19. yüzyılda Almanya’da ilk araştırma üniversitesi olarak kurulan ilk modern üniversite, aynı zamanda girişimci üniversitenin öncülü olmuştur. Girişimci üniversite modeli, 1800’lü yılların sonlarında MIT ve Standford gibi araştırmacı ve yenilikçi ABD üniversitelerinde akademik personelin sanayi ve ticaret alanında danışmanlık hizmeti sunması ile devam eden ve günümüzde Cambridge, Twente gibi Avrupa üniversitelerine yayılarak, üniversite ile sanayi arasında çalışan bağımsız kuruluşların oluşturulmasından, üniversiteye yeni özellikler ve işlevlerin yüklenmesine değin gelişen bir süreç izlemiştir. Geleneksel olarak yürütmekte oldukları eğitim ve araştırma işlevlerine engel teşkil etmeksizin üniversiteler, sanayi ile etkileşim içerisinde bölgesel, sosyal ve ekonomik refah artışı sağlamaya yönelik değişim göstermektedirler” (Sakınç ve Bursalıoğlu, 2012: 94).

Girişimci üniversitenin amaçları arasında üniversite mezunlarının yalnızca iş arayan değil, aynı zamanda iş üreten hale gelmesi; girişimcilik yönetiminin multidisipliner araştırma konusu halini alması; araştırma ve bulguların,

ekonomide, toplumda ve sanayide yenilik kaynağı ve şirketler için yeni fikirlerin geliştirilmesinde başlangıç noktası olması yer almaktadır. Üniversitelerin akademik girişimcilik uygulamaları ise genel olarak sanayi ya da kamu kurumları ile gerçekleştirdikleri “sözleşmeli araştırmalar”, “danışmanlık” ve “dış eğitim” dir. Bölgesel, ulusal ve uluslararası alanda ayırt edici rol üstlenen girişimci üniversiteler, toplum ve üniversite arasında yenilenen güvenin temini olarak güçlü bir kimliğe sahiptir. Bu nedenle toplum için bilgi, ekonomi için ise üniversitelerin artan önemi, Üçlü Sarmal (“Triple Helix”) ile ifade edilebilir. Bu sarmal, üniversite-sanayi-devlet üçlüsü bünyesinde toplanan akademik çalışma ve ekonomik olarak kalkınmayı sağlamak amacıyla oluşturulmuştur ve devlet-üniversite- sanayi ilişkilerini üç şekilde tanımlamışlardır. Onlara göre, bu ilişkiler, kronolojik olarak birbirinden sonra gelmektedir (Fixari et al., 2009, Schulte, 2004, Clark, 2001, aktaran, Sakıncı ve Bursalıoğlu, 2012:96):

- Birinci model, ulus devletin akademi ve sanayi kesimini içine aldığı ve bu iki kesim arasındaki ilişkileri yönettiği ilişkiyi göstermektedir. (Şekil 1A)
- İkinci model, devletin daha az baskın rol oynadığı, kurumsal alanların her birinin sınırlarının açık bir şekilde tanımlandığı ve diğerleri ile ilişkilerinin çerçevesinin çizildiği bir sistemi ifade etmektedir.(Şekil1B)
- Üçüncü model, sürekli gelişim gösteren üç alanın kompleks olarak farklı düzeylerde esnek biçimde birbirini etkilediği ve yalnızca onların kendi amaçlarını değil, aynı zamanda diğer iki varlığın da kesinleşmiş amaçlarını gerçekleştirici evrimsel yollar geliştiren kalkınma ve yenilikçi bir modeli bu model, Avrupa’da bir kısım kamu politikasını düzenleyen normatif bir teorik yapı halini almıştır (Şekil 1C).

Şekil 6: Devlet-üniversite-sanayi ilişkiler ağı (Fixari et al., 2009, Sakınç ve Bursalıoğlu, 2012: 96).

Üçlü Sarmal Model, tarafların birbirlerinin rollerini üstlenmesi esasına dayanmaktadır. Böylece üniversite, pazarlama bilgisi ve şirket kurma gibi girişimci sorumlulukları üstlenirken, sanayi kesimi de bilgi paylaşımı, çalışan eğitimi gibi akademik rollerin gelişimine katkıda bulunmaktadır. Bu bağlamda Üçlü Sarmal Modeli, mikro düzeyde “aktörler”, mezo düzeyde “kurumlar”, makro düzeyde ise “kanunlar ve regülasyonlar”dan oluşan bir yapı arz etmektedir (Viale & Ghiglione, 1998, Kiper, 2010, aktaran, Sakınç ve Bursalıoğlu, 2012: 96).

Üniversite-sanayi-devlet üçlüsünün yanı sıra yalnızca üniversite ve sanayi arasında da bir ilişki bulunmakta ve bu ilişkinin de başlangıcı XIX. yüzyıla dayanmaktadır. Bu ilişki AR-GE odaklı olup Sanayi Devriminden sonra deneysel bilgiye dayanan bir teknolojinin gelişmesi ile ortaya çıkmış ve daha sonra yerini bilimsel bilgiye bırakmıştır. Sanayi üretiminin temelini oluşturan ve üniversite ortamında üretilen bu bilgi üniversite ve sanayi arasındaki köprü haline gelmiştir. Böylelikle bu ilişkiden hem üniversite hem sanayi hem de milli ekonomimiz kazançlı çıkmıştır (Tablo 8.)

Tablo 8 : Üniversite sanayi işbirliğinin (ÜSİ) potansiyel kazançları

Sanayinin Kazançları	Üniversitenin Kazançları
• Sofistike teknolojik bilgiye erişim, • Temel ve uygulamalı araştırma sonuçlarının sistematik olarak değerlendirilmesi, • Öğretim üyelerinin danışmanlığında oluşturulan spesifik yetenek ve bilgi birikimi, • Sanayideki teknik personelin eğitilmesi, • Öğretim üyelerinin sanayi tarafından düzenlenen konferanslara katılımları, • Yüksek donanımlı bilimsel/teknik işgücüne ulaşma imkanı, • Teknolojik olarak geri kalmış alanlarda hızlı bir teknolojik ilerleme kaydedilmesi, • Endüstriyel projelerdeki spesifik problemlerin çözümü, • Birlikte çaba sarf etme, yeni işletme kurabilme ve ekonomik kazanç elde edebilme imkanı, • Üniversitenin olanaklarına erişim, • Üniversite ile çalışmanın sanayi kuruluşlarına kazandırdığı prestij.	• Öğretim üyelerinin, araştırmacıların ve öğrencilerin bilgilerini pratikteki uygulamalarla desteklemeleri, • Araştırma fonlarına erişim, • Üniversite eğitim ve öğretim müfredatının geliştirilmesi, • Öğrenciler için staj ve benzer diğer uygulamaların sağlanması, • Mezunlar için potansiyel iş olanaklarına erişim, • Üniversitenin danışma kurullarında sanayiden üyelerin olması, • Sanayinin elindeki olanaklara ve teçhizata erişim, • Sanayi ile birlikte yapılan uygulamalı araştırma için hükümet fonlarından yararlanma imkanı, • Birlikte çaba sarf etme, yeni işletme kurabilme ve ekonomik kazanç elde edebilme imkanı.

Kaynak: Geisler ve Rubenstein'dan (1982) ve Norman'dan (1982) uyarlanmıştır(Erdil vd.,2013:100).

Üniversite-Sanayi İşbirliğinin (ÜSİ) Topluma Faydaları

- İktisadi büyüme ve gelişmenin en önemli faktörü teknolojik gelişmedir. Bu nedenle ÜSİ, teknolojinin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır.
- ÜSİ teknoloji üretimini sağlayarak birçok alanda dışa bağımlılığı azaltarak kültürel, ekonomik ve siyasi bağımsızlığı güçlendirir.
- Küreselleşmeye ayak uydurma konusunda en önemli faktör olan ÜSİ, ülkenin rekabet gücünü arttırarak dünya ekonomisi ile bütünleşmesini sağlar.
- ÜSİ, üniversitenin eğitim-öğretim faaliyetlerinde en son teknolojilerin kullanılmasını sağlar.
- Yerel kalkınmaya katkılarının yanı sıra kültürel zenginliklerin korunmasını, sürdürülmesini sağlar.
- AR-GE ve danışmanlık hizmetleri ile topluma yön verir.
- Üniversite öğrencilerinin iş hayatı ile tanışmasını sağlar ve büyük ölçüde yörenin istihdamını sağlar.

II. BÖLÜM: ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

2.1. Araştırmanın Amaç ve Önemi

Üniversiteler, kuruldukları tarihten itibaren birçok alanda gelişip büyümekte aynı zamanda kuruldukları kenti ve toplumsal yaşamı da etkilemektedir. Bu etkiler toplumsal yaşamda ve kentte özellikle ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda kendini göstermektedir. 1982 yılında kurulan Yüzüncü Yıl Üniversitesi kuruluşundan bugüne gelişip büyümekte aynı zamanda bulunduğu kenti de ekonomik, sosyal ve kültürel alanda etkilemektedir. Ayrıca üniversite, 2011 yılında meydana gelen iki büyük depremin yıkıcı sonuçları ile başa çıkmak için büyük çaba sarf etmiş öğrenci, akademik ve idari personel için gerekli imkan ve tesisleri sağlamaya çalışarak kent ile birlikte büyümeye ve gelişmeye devam etmiştir. Bu nedenle kurulduğu günden bu yana Yüzüncü Yıl Üniversitesinin tarihsel gelişimini ve kurulduğu kente sağladığı katkıları, toplumu temsil eden farklı kesimlerin (sivil toplum kuruluşları, siyasal partiler, yerel yöneticiler) algıları ile konu alan araştırmada amaç;

- ✓ Üniversite-kent ilişkisinin tarihsel gelişimini açıklamaya çalışmak.
- ✓ Üniversitenin kente sunduğu hizmetin/hizmetlerin toplumun beklentilerini yeterli bir düzeyde karşılayıp karşılamadığını belirlemeye çalışmak.
- ✓ Üniversitenin Ar-Ge ve danışmanlık hizmetlerinin yerel ekonomiye ve istihdama etkilerini yorumlamaya çalışmak.
- ✓ Üniversitenin tüm bileşenleri ile yerel istihdama dönük insan gücü yetiştirecek şekilde bir politika yürütüp yürütmediğini belirlemeye çalışmak.

- ✓ Üniversitenin kentin ekonomik, sosyal, kültürel alanlarda etkisini açıklamaya çalışmak.

Kurulduğu günden bu yana Yüzüncü Yıl Üniversitesinin Van kenti ile etkileşimini ve bu etkileşim sonucu gerçekleşen ekonomik, sosyal ve kültürel alanlardaki gelişmeleri, üniversitenin kente ve toplumsal yaşama katkılarını ele alan bu çalışmanın/araştırmanın önemi şu şekilde belirtilebilir:

Türkiye'nin neredeyse her ilinde bir üniversite bulunmaktadır. Ayrıca günümüzde üniversitesi olmayan iller için de üniversite kurulması halen devam etmekte hatta birçok kentin ikinci veya üçüncü bir üniversitesi bulunmaktadır. Yapılan birçok araştırma üniversitelerin kurulduğu kentlere ekonomik, sosyal, kültürel ve daha birçok alanda katkı sağladığını göstermektedir. Bu durum üniversitenin daha çok yerel kalkınma, kentte ve toplumsal yaşamda refah düzeyini arttırmaya dönük çalışmalar gerçekleştirmesini sağlamakta, üniversite-sanayi ve üniversite-devlet işbirliği ile çeşitli projeler gerçekleştirilmesine ortam hazırlamaktadır. Bu çalışma üniversite-kent ilişkisi bağlamında üniversitenin kurulduğu kentlere katkıları konusunda yapılacak çalışmalara katkı sunması ve kentin geneli hakkında bir değerlendirme sunmuş olması bakımından önemlidir. Yüzüncü Yıl Üniversitesinin kurulduğu günden bu yana üniversite-kent ilişkisine, kentin sosyo-kültürel ve ekonomik bağlamdaki gelişimine etkilerini farklı kesimlerin (sivil toplum kuruluşları, siyasal partiler, yerel yöneticiler) bakış açılarına dayanarak ele alması bakımından ileride bu konuda yapılacak olan çalışmalara örnek teşkil edeceğinden önemlidir.

2.2. Araştırmanın Evreni

Nicel veriler açısından araştırmanın evrenini 2017-2018 yıllarında Van merkez ilçelerinden İpekyolu ve Tuşba'da¹ ikamet eden 18 yaş ve üzeri bireylerin tümü oluşturmaktadır. Anket uygulaması söz konusu evrenden olasılığa dayalı olmayan amaçsal örneklem tekniği ile belirlenmiş 300 bireyle yapılmıştır.

2.3. Araştırmanın Problemleri

Araştırmamızın temel problemlerini şu şekilde ifade edebiliriz:

- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, kurulduğu 1982 yılından bugüne Van kenti ile ekonomik, sosyal, kültürel ve teknolojik alanlarda ne tür bir etkileşimde bulunmuştur?
- 35 yıllık süreçte Van YYÜ-kent ilişkisinin kentin ekonomik hayatına etkisi nasıl bir tablo oluşturmuştur?
- Van YYÜ yerleşkesinin şehrin dışındaki sanayi bölgelerine yakın olması kent ekonomisini nasıl etkilemiştir?
- Kuruluşundan bu yana YYÜ' nün bilimsel çalışmalarında Van kentinin yeri nedir?
- Van YYÜ kentle ilişkilerinde özellikle Ar-Ge ve çeşitli danışmanlık hizmetleri bakımından nasıl bir performansa sahiptir?

¹ Van ili merkez ilçeleri Edremit, Tuşba ve İpekyolu' ndan oluşmakta olup çalışmada Edremit ilçesi yer almamaktadır. Bunun nedeni çalışma konusu olan üniversite öğrenci ve personellerinin yaptıkları harcamaların en fazla Tuşba ve İpekyolu' nda yoğunlaşmış olmasıdır.

- Öğrenci, idari ve akademik personelin kent yaşamına katkıları ne düzeydedir?

2.4. Veri Toplama Teknikleri

Çalışmanın kavramsal ve kuramsal çerçevesi literatüre dayalı olarak yürütülmüş olup, kitap, dergi, tez ve internet taramalarından edinilen veriler temel materyal olarak kullanılmış ve derlenen bilgiler yorumlanarak sunulmaya çalışılmıştır. Çalışmanın bulguları ise üç tür veriye dayanmaktadır. Birinci veriler, üniversitenin ve kentin ilgili birimlerinden elde edilen ikincil veriler ve arşiv kayıtlarından oluşmaktadır. İkinci veri kategorisini ise ağırlıklı işletme sahiplerinden oluşan kişilerle yapılmış anket verileri oluşturmaktadır. Araştırmanın üçüncü veri setini ise derinlemesine görüşme tekniği ile elde edilen veriler oluşturmaktadır.

2.5. Karşılaşılan Zorluklar

Çalışma kent gibi geniş bir kitleyi ele aldığından özellikle veri toplama ve görüşmeler esnasında oldukça güçlük çekilmiştir. Özellikle esnaf kesimine sorulan kazandıkları ortalama yıllık gelire çok çekingen cevaplar verilmesi nedeniyle aynı faaliyet grubunda çalışmalarına rağmen çok farklı cevaplar elde edildi, üniversite-merkez arası taşıtların elde ettikleri gelir konusunda da yetkili bir üst birim oluşturulamadığından simsarlar ile görüşme sonucu bir kaniya varıldı, kent merkezindeki yurtların ve kırtasiyelerin birçoğunun ya iletişim numaraları ya da isimleri değiştiğinden ve bu değişim web sayfalarına yansıtılmadığından iletişim konusunda güçlük çekildi. Anket uygulaması esnasında ise İpekyolu ilçesi çarşı merkezindeki işletme sahipleri anket doldurmaya sıcak bakmadıklarından çeşitli bahaneler ile bu görevi genç

alışanlarına devrettiler. Çalışanların çoğu niversite veya lise mezunu olup bunların da bir kısmı patronun izni olmadan anketi dolduramayacaklarını, kimisi patronun işyerinde olmayışını, kimisi de patronun anket doldurma eylemini görürse kendileri için iyi olmayacağını savunarak anket doldurmak istemediler. Ayrıca özellikle gıda ve giyim sektöründeki çok popüler işletmeler yoğunluk nedeniyle anket uygulamasına katılamadılar. Tuşba İlçesi Organize sanayi bölgesindeki küçük ölçekli işletmeler ile anket uygulamasında ise mekanın hem niversite hem de kent merkezine uzak olması nedeniyle ulaşım konusunda güçlük çektiğimi ve özellikle de kadın olduğum için oldukça zorlandığımı ifade edebilirim. Görüşme tekniğinde ise görüşülecek kişilerden randevu almak için defalarca telefon görüşmelerinde bulunmama rağmen bana geri dönmeleri konusunda çok fazla zaman kaybı yaşadığımı ve çalışma için gerekli kişilerin tamamı ile grşemediğimi belirtmek isterim.

III. BÖLÜM: Bulgular: Üniversite-Kent İlişkisi - Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

3.1. İkincil Verilere Dayalı Bulgular

3.1.1. Üniversitenin Ekonomik ve Sosyal İşlevleri

Günümüzde ilgi odağı olup üzerinde birçok araştırma ve incelemenin yapılmakta olduğu konulardan birisi de üniversitenin ekonomik ve sosyal işlevleridir. Bulunduğu kentin sosyo-ekonomik gelişimine bağlı olarak üniversitenin kente sunduğu ekonomik katkı da elbette farklılaşmaktadır. Yüzüncü Yıl Üniversitesi (YYÜ) kurulduğu 1982 yılından bu yana Van kentine en çok sahip olduğu akademik, idari personeli ve öğrencileri ile katkı sağlamaktadır. Bu durumun sonucu olarak da eğitim materyalleri için kitap ve kırtasiye, öğrencilerin ve personelin barınması için yurtlar ve konutlar üniversitenin şehir merkezine uzaklığından dolayı da ulaşım ekonomik anlamda en çok katkı sağlayan alanlardır. Bu alanlara daha ayrıntılı bir şekilde göz atacak olursak;

3.1.1.1. Kitap ve Kırtasiye Harcamaları

Üniversite öğrencilerinin ve akademik personelin en çok başvurduğu eğitim ihtiyaçları arasında olmazsa olmazlardan biri de kitaplardır. Öğrenciler bu ihtiyaçlarını karşılamak için daha fazla seçenek olduğundan yine kent merkezine uğramaktadırlar. Van kent merkezinde kitap ve kırtasiyecilik alanında oldukça çeşitli imkanlar bulunmaktadır. Örneğin, online kitap satışının yanı sıra kitap fiyatlarının öğrenci bütçesine uygun olmadığı zamanlarda başka alternatifler kullanılarak sahaflardan ikinci el kitaplar ya satın alınır ya takas edilir ya da çok cüzi bir ücret karşılığında ödünç alınır. Aynı şekilde kitap satın alınamıyor ise fotokopi çekilip kitap haline getirilerek

faydalanılır. Ayrıca fotokopiler aynı zamanda tez basımı da yapmaktadırlar ve tez basımından kazandıkları gelir fotokopiden daha fazla olduğundan sadece tez basımı için farklı işletmelere sahip olan fotokopiler bile bulunmaktadır.

Tablo 9 : Van Kent Merkezindeki Kitabevi, Kırtasiye, Sahaf ve Fotokopi İşletmelerinin Yıllık Ortalama Gelirleri² (TL)

	Kitabevi	Kırtasiye-Kitap	Sahaf-Kitap	Fotokopi	Tez Basımı	Ortalama Gelir
Yıllık Ortalama	25.000	332.200	188.800	100.000	150.000 TL	796.000

Görüşülen kişilerin günlük ve haftalık elde ettikleri gelir farklılaştığından dolayı yıllık bir ortalama gelir tahmini elde edilebildi. Bu kategorilerin yıllık ortalama gelir rakamları bize üniversite öğrencilerinin Van kent merkezine sadece eğitim materyalleri alanında toplam 796.000 TL kazandırdıklarını göstermektedir. Bu durum kentin ekonomik anlamda kalkınması ve ticari çeşitliliğin artması açısından oldukça önemlidir. Günümüz toplumunda artan öğrenci dinamiğine paralel olarak artan ticari işletme sayısı ve sosyal mekanların çeşitliliği üniversite-kent ilişkisinin sosyo-ekonomik ayağını oluşturmakta olup kente dolaylı ve doğrudan birçok katkı sağlamaktadır. Sadece öğrencilerin değil aynı zamanda akademik ve idari personelin de

² Çalışmada 10-22.11.2016 tarihleri arasında sadece Van kent merkezindeki toplam 38 tane kitabevi, kırtasiye, sahaf, fotokopici ile yüz yüze görüşme yapılarak yıllık üniversite öğrencileri ile yapmış oldukları alış-veriş sonrası kazanmış oldukları ortalama gelir elde edilmeye çalışıldı. (Tablo 9).

ihtiyaç duyduğu eğitim materyalleri üniversite-kent ilişkisinin sosyo-ekonomik ayağında en önemli kalemi oluşturmaktadır.

3.1.1.2. Barınma Harcamaları

Öğrenciler açısından büyük bir öneme sahip olan bu yurtlara yerleşim ilk aşamada merkez müdürlüğüne başvuran öğrenciler yerleştirildikten sonra geriye kalan öğrencilerin yedek kontenjanına alınması ve bir sonraki aşamada ilk olarak bu öğrencilerin yerleştirilmesi şeklinde gerçekleşir. Öğrenciler, kampüs yerleşkesi içinde bulunduğundan ulaşımı kolay, diğer özel yurtlara nazaran daha uygun barınma ücreti olduğundan bu yurtları tercih etmektedirler. Üniversitenin en çok tercih edilen ve en fazla öğrenciyi barındıran Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlı yurt müdürlükleri üniversite-kent ilişkisi bağlamında kentin öğrenci kapasitesini kaldırabilen en yoğun nüfuslu yurtlar olması bakımından önemlidir. Bu nedenle bu yurtlarda kalan öğrenci sayısı aşağıda ayrıntılı bir şekilde incelenmektedir (Tablo 10).

Tablo 10: Üniversitedeki Kredi ve Yurtlar Kurumu Yurtlarında Kalan Öğrenci Sayısı³

	Yurt Adı	Blok Sayısı	Kontenjan	Toplam
Kız	Melikşah	3	1152	3728
	Ümmü Eymen	3	1152	
	Aişe Sıddıka	2	704	
	Amine Hatun	4	720	
Erkek	İmam Şafii	5	1125	3096
	Van	3	846	
	Seyyid Fehim Arvasi	5	1125	
GENEL TOPLAM				6824

Kaynak: YYÜ KYK Yurt Müdürlüğü, 2016

Tablodan da anlaşıldığı üzere bu yurtlarda kalan toplam kız öğrenci sayısı 3728, erkek öğrenci sayısı ise 3096 olup genel toplamda 6824'tür. Bu rakamlar yurt müdürlüğünün yıllık açmış olduğu kontenjan sayısı olup, yurt yetkilileri 15 Temmuz darbe girişimi sonrası yurt müdürlüğüne başvuruların büyük oranda arttığı ve yurt genelinde öğrenci kapasitesini genişletme yönünde bir politika izleneceğini de ifade edebiliriz. Bu yurtları üniversite-kent ilişkisi bağlamında ele alacak olursak, kentin en çok öğrenci kapasitesine sahip yurtları olması bakımından önemlidirler ancak bu yurtların kent merkezine 15 km uzaklıkta olan kampüs alanı içerisinde yer alması kent ekonomisi ve öğrenci- kent ilişkisi bakımından dezavantajlı bir durum olarak görülebilir. Kampüs alanı içerisinde özellikle beslenme, gıda, giyim, eğlence ve kültürel

³ Çalışmada KYK yurt müdürlüklerinde kalmakta olan öğrenci sayısının yıllara göre bir profilinin sunulması amaçlanmıştı fakat hem KYK-Yurt-kur il müdürlüğü hem de YYÜ' nün KYK yurt müdürlüğünde yıllara göre barınan öğrenci sayısına dair bir arşiv bulunmadığından aşağıdaki tablo 11.10.2016 tarihinde YYÜ KYK yurt müdürlüğü ile görüşmeler sonucunda elde edilen veriler ışığında oluşturulmuştur.

aktivitelerin yetersiz olması öğrencileri kent merkezine yönlendirmekte fakat özellikle ulaşım araçlarında öğrencilere yönelik bir indirimin söz konusu olamaması öğrenci kitlesinin kampüs alanı içerisinde sıkışıp kalmasına sebep olmaktadır. Bu durumun sonucu olarak da öğrenci kent merkezine çok seyrek uğramakta ve üniversite-kent ilişkisinin sosyo-ekonomik ve kültürel anlamda zayıf kalmasına sebebiyet vermektedir. Bu durum üniversitenin kentten, kentin de üniversiteden sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan kopuk bir şekilde yaşamını sürdürmesine neden olmaktadır.

KYK yurtlarının yanı sıra bir de kent merkezinde bulunan özel sektörün işlettiği yurtlar da üniversite kent ilişkisinde önemli bir girdi sağlamaktadır. Üniversite öğrencilerinin barınma ihtiyaçlarını daha çok Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlı yurt müdürlüklerinde karşıladıklarını daha önce ifade etmiştik. Ancak bu yurtlara yerleşemeyen ya da yedek listesinde kalan öğrenciler farklı yurtlara başvurmak durumunda kalmaktadırlar. Bu yurtlar özel ya da pansiyon şeklinde olup çeşitli şekillerde hizmet sunmaktadırlar.

Tablo 11: Van Kent Merkezinde Bulunan Öğrenci Yurtları⁴

	Yükseköğretim Yurtları
Kız	10
Erkek	10
GENEL TOPLAM	20
Ortalama Ücret	370 TL
Ortalama Kontenjan	100

Bu rakamlar yalnızca Van kent merkezinde bulunan 30 tane yurttan oluşmakta olup çevre ilçelerde bulunan yurtlar ele alınmamıştır. Kent

⁴ Çalışma 02-09.02.2016 tarihleri arasında Van kent merkezindeki toplam 30 yurt müdürlüğü ile yüz yüze, telefon ve web sitelerinden görüşmeler sağlanarak veriler elde edilmeye çalışıldı.

merkezindeki bu yurtların KYK yurtlarından farkı ise sadece yükseköğretim, sadece ortaöğretim ya da hem yükseköğretim hem de ortaöğretimde öğrenim gören öğrencileri barındırmasıdır. Bu durum kent merkezinde yurt ve pansiyon piyasasını canlandırmakta olup kente katkı sağlayan farklı bir kalemi oluşturmaktadır. Çalışmada daha net hesaplamalar yapılması açısından sadece yükseköğretim öğrencisi barındıran ve kontenjan sayısı ortalama 100 öğrenci olan yurtlar ele alınarak daha az kontenjanı olan yurtlar göz ardı edilmiştir. Böylece toplam yurt sayısı 20'ye düşmüştür. Ayrıca daha az kişilik odaların (2 ve 4 kişilik odalar sırasıyla 450 TL ve 500 TL) fiyatları daha fazla olduğu için çalışmanın açıklığı açısından 6 kişilik odaların 370 TL hesaplamaları baz alınarak minimum rakamlara ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu durumda ortalama kontenjanını 100 öğrencinin oluşturduğu bir yükseköğretim yurdu aylık $100 \times 370 = 37.000$ TL gelir elde etmektedir. Bu rakamları yıllık olarak hesapladığımızda $370.000 \times 12 = 4.440.000$ TL gelir sonucuna ulaşmaktayız. Üniversite-kent ilişkisinin bu anlamda kente oldukça önemli bir katkı sağladığını görmekteyiz. YYÜ' nün kurulması ile birlikte zamanla oluşturulan bu alternatif işletmeler hem öğrencilerin barınma ihtiyacını karşılama hem de kentin ticari canlılığına katkıda bulunma görevini yerine getirmektedirler. Birçok yurt müdürlükleri ile görüşmeler esnasında artan öğrenci sayısına yurt kontenjanlarının yetmediği ve yurtlara yerleşemeyen öğrencilerin ev kiralamak zorunda kaldığı bilgisine de ulaşıldı. Bu durum kentte artan öğrenci potansiyelinin barınma ihtiyacını karşılamak için daha fazla yurt açma gerekliliğini de beraberinde getirmektedir. Böylece YYÜ-kent ilişkisinde üniversitenin kent beklentilerini karşılama ve yerel kalkınmaya katkıda bulunma işlevi de gerçekleşmiş olacaktır. Aynı zanda üniversitenin kent ile ekonomik, sosyal ve kültürel etkileşimi de güçlenmiş olacaktır.

3.1.1.3. Akademik Personel Profili ve Kente Etkisi/Katkısı

Üniversite öğrencilerinin yanı sıra akademik ve idari personel de kente ekonomik ve kültürel açıdan büyük katkılar sağlamaktadır. Bilim yuvasında kendilerini nitelikli insan yetiştirmeye adanmış akademisyenler, üniversitenin bilimsel alanda gelişmesi, tanıtılması yepyeni buluşların ve teknolojilerin bilim dünyasına sunulması açısından en önemli aktörlerdir. Üniversiteyi ve üniversite ile etkileşim halinde olan tüm faktörleri bulunduğu yerden bambaşka konumlara taşıyan, her alanda başka üniversiteler ile rekabet edecek kadar yetkinleştiren hatta dünya çapında tanınmasını sağlayan ve birçok sektörün bulunduğu piyasalarda yer almasını sağlayan elbette ki akademisyenlerin bilimsel uğraşlarıdır. Ayrıca bir üniversiteye istihdam edilen akademisyenler kendi ekonomik özgürlüklerini sağlamış olmanın yanı sıra sayıları, ünvanları, başarılı çalışmaları ile bulunduğu kente ve yöreye birçok alanda katkı sağlamaktadırlar.

Tablo 12: YYÜ Akademik Personel Sayısı ve Türkiye Ortalamasındaki Yeri⁵

Unvan	Devlet Üniv.	Vakıf Üniv.	YYÜ	Türkiye Genel Toplam	YYÜ'nün Türkiye'ye Oranı (%)
Prof.	16.437	2.542	114	18.985	% 0.6
Doç.	10.520	1.311	134	11.831	% 1.1
Yrd. Doç.	24.659	4.934	515	29.614	% 1.7
Öğrt. Gör.	15.162	2.812	205	18.278	% 1.1
Okutman	6.967	2.515	31	9.505	% 0.3
Ar. Gör.	38.704	2.658	650	41.362	% 1.6
Uzman	3.297	176	18	3.475	% 0.5
Genel Toplam	115.780	16.952	1667	133.088	% 1.3

Kaynak: YYÜ Personel Daire Başkanlığı ve Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi İçin Bir Yol Haritası'ndan derlenmiştir (Çetinsaya, 2014; 93).

Ülkemizde toplam öğretim elemanı sayıları içinde öğretim üyesi akademisyenlerin oranı %45'tir. Araştırma görevlisi, uzman ve öğretim görevlisi gibi diğer öğretim elemanlarının oranı ise %55'tir. Bunlar içinde

⁵ Çalışmanın Türkiye geneli rakamları Gökhan Çetinsaya'nın 2013-2014 yılına ait Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi İçin Bir Yol Haritası çalışmasından elde edilip, YYÜ verileri ise YYÜ Personel Daire Başkanlığı'ndan 21.11.2016 tarihinde elde edilerek bu verilerin toplamından YYÜ'nün Türkiye genelindeki profili oluşturulmaya çalışılmıştır.

sayısal bakımdan en büyük grubu, araştırma görevlileri oluşturmaktadır. Toplam öğretim elemanlarının %14'ü profesör, %9'u doçent, %22'si yardımcı doçent, %31'i araştırma görevlisi, %14'ü öğretim görevlisi, %7'si ise okutmandır (Çetinsaya, 2014; 93). Tabloya göre YYÜ' nün öğretim üyelerinin Türkiye geneli Öğretim üyesi sayısına oranının ise ortalama % 1' lerde seyrettiğini ve bu durumun hem Türkiye geneli hem de YYÜ için çok düşük ortalamalar olduğunu dile getirebiliriz. Sonuç olarak da Türkiye yükseköğretiminin bilim ve teknolojiyi dünya ile eşzamanlı takip edebilmesinin bir yolunun da öğretim elemanı sayısını ve başarısını en üst düzeyde tutması ile gerçekleştirebileceğini hatırlatmak gerekmektedir.

Tablo 13: Türkiye’deki kuruluşunun üzerinden en az on yıl geçmiş olan 53 üniversite arasından YYÜ’nün öğretim elemanı ve öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı⁶

Üniversite adı	Kuruluş yılı	Öğretim Elemanı Başına Öğrenci Sayısı	Öğretim Üyesi Başına Öğrenci Sayısı
İzmir YTE	1992	6	21
Gebze YTE	1992	8	23
Hacettepe	1967	10	27
ODTÜ	1956	10	35
Boğaziçi	1971	12	28
MSGSÜ	1982	13	24
İTÜ	1944	14	30
Galatasaray	1994	14	31
Ankara	1946	15	32
Anadolu	1973	16	39
Ege	1995	17	35
E. Osmangazi	1993	17	34
Yüzüncü Yıl	1982	18	50
Gazi	1982	18	38

Kaynak: *Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi İçin Bir Yol Haritası*’ndan derlenmiştir (Çetinsaya, 2014; 98).

⁶ Çalışma Türkiye’deki kuruluşunun üzerinden en az on yıl geçmiş olan 53 üniversite arasından YYÜ’nün öğretim elemanı ve öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısını Gökhan Çetinsaya’nın 2013-2014 yılına ait *Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi İçin Bir Yol Haritası* çalışmasından elde ederek YYÜ’nün sıralamadaki yerini görmeyi amaçlamıştır.

Tabloya göre kuruluşunun üzerinden en az on yıl geçmiş olan 53 devlet üniversitesi arasından öğretim elemanı ve öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayıları bakımından Yüzüncü Yıl Üniversitesi 13. Sırada yer almaktadır. Türkiye’deki kuruluşunun ardından on yıldan fazla zaman geçmiş olan ilk 14 üniversitenin bile sadece 9’u OECD ortalamasının (15.6) üstünde olup geri kalanları ortalamanın altında seyretmiştir (Çetinsaya, 2014; 94). Özetle, hem Türkiye’deki tarihsel gelişim dikkate alındığında hem de Türkiye’nin diğer OECD ülkeleriyle karşılaştırmalı durumu incelendiğinde, önemli bir öğretim elemanı açığı olduğu görülmektedir (Çetinsaya, 2014; 96). Bu durum sadece YYÜ için değil Türkiye geneli üzerinde durulması ve acilen çözüme kavuşturulması gereken bir durumdur. Böylece ülkenin sosyo-ekonomik gelişimi sağlanmış olup dünya üniversiteleri ile rekabet edilebilecek konuma gelinecektir.

Tablo 14 : Üniversitede Bulunan Konut Sayısı⁷

Lojman Adı	Lojman Sayısı
Eski Bloklar Küme Evleri	118
Ahşap Evler	20
Prefabrik A-B-C Evler	61
Adliye Prefabrik Evleri	69
Üniversite Toki Küme Evleri	496
GENEL TOPLAM	764

Kaynak: YYÜ İdari İşler Müdürlüğü Lojman Birimi, 2016

Tabloda görüldüğü gibi üniversite yerleşkesi içinde toplam 764 tane lojman bulunmaktadır. Bu konutlar üniversitede görev yapan akademik ve idari personelin barınma ihtiyacını karşılamak için tahsis edilmiştir. Ancak bu konutlara üniversite-kent ilişkisi bakımından bakıldığında bir takım eleştiriler ön plana çıkmaktadır. İlk olarak konutların kampüs alanı içerisinde olması akademik ve idari personelin sadece barınma ve fakültelere yakınlık bakımından ulaşım ihtiyacını gidermektedir. Akademik ve idari personel de tıpkı öğrenciler gibi beslenme, gıda, eğlence ve daha birçok ihtiyaçlarını karşılamak için kent merkezine gitmek zorunda kalmakta hatta bazıları bu konutlardan faydalanmayıp kent merkezine taşınmakta ya da konutlardan ayrılmayıp ulaşım sıkıntısı çekmemek için bir otomobil satın alma zorunluluğu duymaktadır. Bu imkanların hiçbirine sahip olamayanlar ise öğrenciler ile aynı

⁷ Çalışma YYÜ akademik ve idari personelinin faydalanmış olduğu konut sayısını 27.10.2016 tarihinde YYÜ İdari İşler Lojman Müdürlüğü ile görüşmeler sonucunda elde ederek üniversitenin sunmuş olduğu kolaylıkları ele almaya çalışmaktadır.

ulaşım problemleri ile karşılaşmaktadırlar. Ayrıca bu konutların kent merkezinden uzak olması kentli ile ilişkilerin de oldukça kopuk ve sınıfsal bir hale gelmesine neden olmaktadır. Bu durum üniversitenin kent ile bütünleşi kaynaşmasını engelleyerek kent için üniversitenin sadece bir eğitim kurumu, üniversite akademik personelinin ise üst düzey bir sınıf olarak algılanmasına neden olmaktadır. Sonuç olarak da üniversite-kent ilişkisi çok zayıf kalmakta hatta bu ilişki hiç kurulamayabilmektedir. Üniversitenin kent merkezine uzaklığının yanı sıra ulaşımının da yetersiz oluşu da bu ilişkinin zayıflığını tetiklemektedir. Bu nedenle Van kent merkezi ile üniversite arasındaki ulaşımın da göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

Kente sosyo-ekonomik açıdan katkıda bulunan bir diğer kalem ise ulaşımdır. Kent merkezine 15 km uzaklıkta bulunan üniversite kampüsünün üniversite-merkez arası ulaşımı çeşitli araçlar ile sağlanmakta olup kentin ekonomik gidişatına önemli bir katkısı bulunmaktadır. Bu konuya aşağıda daha ayrıntılı bir şekilde değinilecektir.

3.1.1.4. Ulaşım Harcamaları

Yüzüncü Yıl Üniversitesi şehir merkezine 15 km uzaklıkta olduğu için öğrenciler, akademik ve idari personel farklı nedenlere bağlı olarak şehir merkezine gidiş-geliş yapmaktadırlar. Bu araçlar Özel Halk Otobüsü olan *mavi araçlar*, 2 Nolu Motorlu Taşıyıcılar ve Minibüsçüler Kooperatifine ait olan *sarı araçlar* ve Van Büyükşehir Belediyesi otobüsü olan *mor araçlardan* oluşmaktadır (Tablo 15). şehir merkezinin farklı bölgelerine giden araçlar da mevcut olup, çalışmada yalnızca kampüs ve merkez arası gelip-giden araçları ele alarak üniversite öğrencilerinin ve personelinin kente katkıları ele almaya çalışılmaktadır.

Tablo 15 : YYÜ-Merkez Arası Günlük Ortalama Gelen-Giden Öğrenci Sayısı ve Ortalama Gelir⁸

Eğitim Dönemi				Tatil Dönemi			
Araçlar	Geliş-gidiş Sayısı	Ortalama Öğrenci Sayısı	Aylık Ortalama Gelir	Araçlar	Geliş-gidiş Sayısı	Ortalama Öğrenci Sayısı	Aylık Ortalama Gelir
Mavi Araç	156	8580	12870 TL	Mavi Araç	80	4400	6600 TL
Sarı Araç	440	8800	13200 TL	Sarı Araç	275	5500	8250 TL
Mor Araç	86	8686	8686 TL	Mor Araç	86	8686	8686 TL
Toplam	682	24306	34756 TL	Toplam	441	17486	23536 TL
Yıllık Ortalama Gelir: 12.685.490				Yıllık Ortalama Gelir: 8.590.640			

Mavi otobüsler toplam 39 adet araç olup eğitim döneminde günde 1 araç 4 kez geliş-gidiş yapmakta ve $39 \times 4 = 156$ geliş-gidiş, 55 kişi kapasiteli olduğundan $156 \times 55 = 8580$ kişi taşımakta ve bir öğrenci bileti 1,5 TL olduğundan $8580 \times 1,5 = 12.870$ TL gelir sağladıkları sonucuna ulaşmaktayız. Tatil döneminde ise 20 araç olup $20 \times 4 = 80$ geliş-gidiş, $55 \times 80 = 4400$ kişi taşıyıp $4400 \times 1,5 = 6.600$ TL gelir sağlamaktadırlar.

Sarı minibüsler toplam 40 araç olup eğitim döneminde günde 1 araç 11 kez geliş-gidiş yapmakta ve $40 \times 11 = 440$ geliş-gidiş, 20 kişi kapasiteli olduklarından $440 \times 20 = 8800$ kişi taşımakta ve bir öğrenci bileti 1,5 TL olduğundan

⁸ Çalışma 06-19.12.2016 tarihleri arasında Van kent merkezi ve YYÜ arası geliş-gidiş yapan araçların tespit edilmesi ile başlayarak bu araçların bağlı bulunduğu merciler ile görüşmeler yapılarak araçların sayısı, sefer sayıları, kapasiteleri ve ücretleri gibi gerekli bazı veriler elde edilmeye çalışıldı.

$8800 \times 1,5 = 13.200$ TL gelir sağladıkları sonucuna varmaktayız. Tatil döneminde ise 25 araç olup $25 \times 11 = 275$ geliş-gidiş, $20 \times 275 = 5500$ kişi taşıyıp $5500 \times 1,5 = 8.250$ TL gelir sağlamaktadırlar.

Mor otobüsler toplam 6 araç olup hem eğitim hem de tatil döneminde merkezdeki üç farklı bölgeye günde toplam 86 geliş-gidiş yapmakta olup 101 kişi kapasiteli olduğundan $101 \times 86 = 8686$ kişi taşımakta ve bir öğrenci bileti 1 TL olduğundan $8686 \times 1 = 8686$ TL gelir sağlamaktadırlar.

Tablodan da anlaşılacağı üzere öğrencilerin hem tatil hem de eğitim döneminde ortalama günlük kazandırdıkları toplam gelir 58.292 TL'dir. Bu rakam aylık olarak ele alındığında $58.292 \times 30 = 1.748.800$ TL, yıllık olarak ele alındığında ise $58.292 \times 365 = 21.276.600$ TL geliri sadece ulaşım alanındaki belirli araçlar sağlamaktadır. Günümüzde üniversitelerin bulundukları kente ekonomik, sosyal, kültürel ve teknolojik katkıları toplumun birçok kesimi tarafından benimsenmiş hatta birçok bilimsel çalışmada da yer almış bulunmaktadır. Bu bilimsel çalışmaların büyük bir kısmı üniversitenin bulunduğu kente sağladığı ekonomik katkıyı, sağladığı geliri ve istihdamı özellikle öğrencilerin eğitim dönemleri boyunca yapmış oldukları harcama kalemleri üzerinden hesaplayarak elde etmişlerdir. Yapılan bilimsel çalışmalar ve bulundukları kente sağladıkları ekonomik katkı (Tablo 16) derlenerek üniversitelerin kentlerine ne denli gelir sağladıkları az da olsa tahmin edilebilir hale getirilmiştir.

Tablo 16 : Yıllara Göre Üniversitelerin Bulundukları Kente Sağladığı Ekonomik Katkılar

No	Yıl	Çalışmanın Yapıldığı Üniversite	Sağladığı Katkı
1.	1997-1998	Erciyes Üniversitesi (Kayseri)	13.700.000 TL
2.	1998-1999	Cumhuriyet Üniversitesi (Sivas)	15.400.000 TL
3.	2000	Erciyes Üniversitesi (Kayseri)	9.700.000 TL
4.	2002-2003	Nevşehir Üniversitesi (Nevşehir)	4.500.000 TL
5.	2003-2009	Süleyman Demirel Üniversitesi (Isparta)	81.000.000 TL
6.	2003	Selçuk Üniversitesi (Konya)	278.623.355 TL
7.	2003	AKÜ Bolvadin MYO (Bolvadin)	500.000.000 TL
8.	2003	CBÜ Demirci MYO (Demirci)	550.000.000 TL
9.	2005	Sakarya Üniversitesi (Sakarya)	8.501.685 TL
10.	2006-2007	Balıkesir Gönen MYO (Gönen)	3.622.950 TL
11.	2008	Anadolu Üniversitesi (Eskişehir)	443.000.000 TL
12.	2008-2009	Atatürk Üniversitesi (Erzurum)	16.194.436 TL
13.	2008-2009	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (Bucak MYO)	45.000.000 TL
14.	2008-2009	Kırklareli Babaeski MYO (Babaeski)	221.000.000 TL
15.	2009	SDÜ Yalvaç MYO (Yalvaç)	15.700.000 TL
16.	2010	Uşak Üniversitesi (Uşak)	50.000.000 TL
17.	2010	Dumlupınar Üniversitesi (Kütahya)	15.072.750 TL

18.	2010-2011	Kastamonu Üniversitesi (Kastamonu)	281.047.678 TL
19.	2011	Bartın Üniversitesi (Bartın)	205.285.645 TL
20.	2011-2012	7 Aralık Üniversitesi (Kilis)	68.853.673 TL
21.	2012	Atatürk Üniversitesi (Erzurum)	186.300.000 TL
22.	2012	Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Tokat)	252.320.376 TL
23.	2012	Kafkas Üniversitesi (Kars)	54.900.000 TL
24.	2012-2013	Bayburt Üniversitesi (Bayburt)	16.552.992 TL
25.	2012-2013	Bitlis Eren Üniversitesi (Bitlis)	74.816.565 TL
26.	2012-2013	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (Burdur)	61.622.400 TL
27.	2013-2014	Çankırı Karatekin Üniversitesi (Çankırı)	35.439.759 TL
28.	2013-2014	Bingöl Üniversitesi (Bingöl)	29.860.233 TL

Kaynak: Tablo Literatürde Bulunan Çalışmalardan Derlenerek Hazırlanmıştır.

Bu tabloda amaç üniversitelerin bulundukları kente ne ölçüde gelir sağladıklarını göstermektir. Ancak tabloda bulunan üniversitelerde yapılan çalışmalar aynı yöntem ile oluşturulmadığından elde edilen rakamların biribiri ile kıyaslanması yanlış sonuçlar doğuracaktır.

3.1.2. Üniversitenin Kültürel İşlevleri

Üniversiteler birçok alanda olduğu gibi kültürel anlamda da bulunduğu kente önemli katkılarda bulunmaktadır. Hem bulunduğu kentin kültürel yapısını koruyucu ve tanıtıcı çalışmalar yapma hem de farklı yörelerden gelen öğrenci ve personelinin bulunduğu kent ile kaynaştırma görevini

üstlenmektedirler. Aynı zamanda bulunduğu kentin eğitim düzeyini yükseltme, kenti birçok konuda aydınlatıp bilgilendirilme gibi işlevleri bulunmaktadır. Yüzüncü Yıl Üniversitesi kuruluşundan bu yana kültürel anlamda işlevlerinin birçoğunu gerçekleştirmiş ve günümüzde de gerçekleştirmeye devam etmektedir. Kentin eğitim çalışmaları için Sürekli Eğitim Merkezi (YÜSEM) kurulmuş, kent ile bütünleşmek için birçok projelere imza atılmıştır. Üniversitenin kültürel anlamda gerçekleştirdiği çalışmalara daha ayrıntılı bir şekilde bakacak olursak;

3.1.2.1. Sürekli Eğitim Merkezi (YÜSEM)

Üniversiteler yaşam boyu eğitim politikasından yola çıkarak bünyelerinde sürekli eğitim merkezlerini oluşturmuşlardır. Bu eğitim merkezlerinde farklı alanlarda mesleki kurslar düzenlenerek katılımcılarına yeni meslek edindirme, staj, burs, iş olanağı gibi çeşitli fırsatlar sunmaktadır. Gençler, işsizler, çalışanlar, kendi işini kurmak isteyenler gibi her kesimden insanın faydalanabileceği bu kurslarda sertifikalarını alan kursiyerler artık karşılarına çıkabilecek tüm fırsatları kolayca değerlendirebilme olanağı elde edeceklerdir. Yüzüncü Yıl Üniversitesi sürekli eğitim merkezinde de aynı şekilde sayısız kurs bulunmakta olup bu kursların bazılarında yalnızca üniversite öğrencisi ve personeli faydalanabiliyorken, diğerlerinden toplumun her kesiminden birey faydalanabilmektedir. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinin (YÜSEM) açmış olduğu kursların (tablo 17) çoğu eğitim dönemlerini takip ederek tekrar açılıp eğitim hizmetine devam edebilmektedir.

Tablo 17 :Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinin Yıllara Göre Açmış Olduğu Kurslar ve Kontenjan Sayıları⁹

Yıllar	Program Adı	Kontenjan
2013 Yılı		
	Tıbbi sekreterlik sertifika programı	24
	Aile danışmanlığı sertifika programı	54
	Temel İngilizce kursu 1. 2. 3. Grup	66
	Temel diksiyon eğitimi	25
	YDS kursu 1. 2. Grup	44
	İlk yardım eğitimi	35
2014 Yılı		
	KPSS eğitim bilimleri, GK, GY	330
	YDS kursu	12
	Aile danışmanlığı sertifika programı	26
	Diksiyon ve iletişim eğitimi	27
	Temel İngilizce	20
	Çocuklar için İngilizce	13
	Yoğunlaştırılmış KPSS eğitim bilimleri, GK, GY, öğretmenlik ve alan bilgisi	187
	Hijyen eğitimi sertifikası	50
	Girişimcilik kursu	18
2015 Yılı		
	Aile danışmanlığı sertifika programı	29
	YDS kursu 1. 2. Grup	29
	Türk işaret dili	5
	Temel Farsça eğitimi	8
	Anketör mesleki eğitim kursu	50
	Etkili konuşma ve iletişim	24
	İnsan kaynakları ve performans yönetimi	12
	Temel İngilizce	20
	Pilates ve zumba eğitimi	45
	YYÜ-İKADA işbirliği ile verilen kurslar	133
2016 Yılı		
	Aile danışmanlığı sertifika programı	10
	ALES hazırlık kursu	21

⁹ Çalışma 24.11.2016 tarihinde YYÜ Sürekli Eğitim Merkezi Müdürlüğü ile yapılmış olan görüşmeler sonucunda söz konusu eğitim merkezinin halka ve üniversite öğrencilerine dair hangi kursların kaç kontenjan ile açıldığını ele alarak kente olan katkısını ele almaya çalışacaktır.

	Gençlik buluşması 2. Karma sergisi	200
	Park, bahçe ve koruların bakımı programı	206
	Temel İngilizce	29
	Çocuklar için ebru kursu	7
	Pilates ve zumba eğitimi	15
	KPSS eğitim bilimleri, GK, GY, öğretmenlik ve alan bilgisi	35
	YDS kursu	9
	KPSS bilgilendirme ve motivasyon semineri	300

Kaynak : Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

Tablodan da anlaşılacağı üzere birçok alanda kurs açmış olan sürekli eğitim merkezi bazı kursları yoğun talep üzerine, bazı kursları farklı kurum ve kuruluşların işbirliği ile bazısı yalnızca kendi öğrencilerinin sınavlarında başarılı olmalarını amaçlarken, bazısı çocukları bile ihmal etmemiştir. Bu nedenle toplumun her kesiminden insana hitap eden bu eğitim merkezi kente dolaylı yoldan istihdam sağlayarak kalkınma, çeşitli eğitim seminerleri ile halkın aydınlanma ve bilgilendirilme, çocuk ve kadınlar gibi toplumun en hassas bireylerinin eğitimini, sağlığını düşünme hizmeti ile kentin en kapsamlı eğitim merkezi olarak düşünülebilir. Üniversite bünyesinde açılan bu kursların diğer eğitim merkezlerinden en önemli farkı tablodan da anlaşılacağı üzere hem çok çeşitli alanlarda eğitim verilmesi hem de eğitim bedelinin kent merkezindeki diğer kurslara nazaran daha makul olmasıdır. Böylece özel öğretim veren kurslardan ekonomik yetersizlik nedeni ile mahrum kalan bireyler üniversitenin kente sunmuş olduğu bu hizmetten bütçelerine daha uygun olduğu için faydalanabilecek ve eğitim açısından diğer bireylerden geride kalmayacaklardır. Bu durumun olumlu bir sonucu olarak da üniversite-kent ilişkisi güçlenecek, üniversite eğitim ve kültür açısından işlevini yerine getirecek ve kent ile bir bütün olmayı başarabilecektir. Ayrıca eğitim merkezi müdürlüğü ile yapılan görüşme sonucunda bazı kurslara başvuruların kontenjanlarının hemen dolması, bazı kursların ise sertifika alan bireylerin çeşitli kurum ve kuruluşlarda istihdam edilmesinden dolayı eğitim merkezine

çok yoğun bir talebin olduğunu da belirtmek gerekmektedir. Bu durum kültürel açıdan kentin üniversiteden oldukça memnun kaldığının bir göstergesidir¹⁰.

3.1.2.2. Sosyal Projeler-I: Anne Üniversitesi¹¹

Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nin kent ile bütünleşme örneklerinden biri olan “Anne Üniversitesi” projesi 2015-2016 eğitim döneminde Üniversite (YYÜ), Tuşba Belediyesi ve Tuşba İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün ortaklığı ile oluşturulmuştur. 8 haftalık, dönem boyunca 27 saat eğitim verilen ve amacı annelere hak ettikleri saygınlığı kazandırarak toplumda söz sahibi olmalarını sağlayacak özgüveni oluşturmak, aynı zamanda çocuklar ve anneleri arasındaki eğitim seviyesini güncellemek olan proje kapsamında çeşitli konularda ders¹² verilmiştir. Eğitime katılan 60 anneye dönem sonunda sertifikaları mezuniyet töreni düzenlenerek verilmiştir. Böylece üniversite mezunu olan anneler bilimin ışığıyla aydınlanmış olup toplumda ve aile içinde söz sahibi olmuşlardır. Ayrıca çocuklar ve anneleri arasındaki eğitim seviyesindeki mesafe daraltılarak eğitimde anne-çocuk iletişimi daha da geliştirilmiştir. Eğitimli bir annenin topluma kazandıracığı bir çocuk hem daha sağlıklı bir çocukluk dönemi geçirecek hem de toplumun kanayan yarası olan çocuk suçluluğu, çocuk işçiliği vb. toplumsal problemlerden uzaklaştırılmış olacaktır. Anne üniversitesi mezunu bazı annelerin duygu ve düşüncelerini aktaracak olursak:

“Bütün anneler adına bu konuşmayı yapıyorum. Çok güzel vakit geçirdik. Bir aylık süre içinde çok kapsamlı dersler aldığımızı düşünüyorum. Hayatımızın en uç noktasından en

¹⁰ Ayrıntılı bilgi için bkz. Ek-1 kısmına.

¹¹ Üniversitenin kent ile bütünleşme çalışmalarından olan eğitim merkezinin yanı sıra kent insanı ile bir araya gelerek gerçekleştirdiği oldukça önemli bazı projelere de değinmek gerekmektedir. Bunlardan en önemlileri: “Anne Üniversitesi” ve “Üniversite Ailelerle Buluşuyor” adlı projelerdir. Bu proje verileri 30.11.2016 tarihinde Tuşba Belediye Başkanlığı Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü ile görüşmeler sağlanarak elde edilmiştir

¹² Proje müfredatı ve fotoğraflar için bkz Ek-2

üçra köşesine kadar yer alacak dersler gördük. Hayatımıza büyük katkılar sağlayacağını düşünüyorum ve emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum.” (Özlem Şenli, Öğrenci)

“Büyüktten küçüğe kadar herkes okusun. Okumak güzel bir şey. Okumanın yaşı yoktur. Herkese okumayı tavsiye ediyoruz.” (Zekiye Arvas, Öğrenci)

3.1.2.3. Sosyal Projeler-II: Üniversite Ailelerle Buluşuyor

Anne Üniversitesi’nin ardından kentle bütünleşme örneklerinin bir diğeri de, Yüzüncü Yıl Üniversitesi (YYÜ), Tuşba Belediyesi ve Tuşba Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından “ Üniversite Ailelerle Buluşuyor” adlı ikinci bir projenin hayata geçirilmesidir. Projenin amacı, vatandaşların özellikle çocuk gelişimi ve yetiştirilmesi, aile içi uyum ve huzurun sağlanması, toplumsal birlikteliğin farkındalığının oluşturulması ve bireylerin yaşam kalitelerinin artırılmasıdır. Proje kapsamında YYÜ akademisyenleri tarafından Tuşba ilçesindeki vatandaşlara “Aile İçi İletişim ve Çocuğa Yansımaları, Telefon, Televizyon ve Çocuk, İslami Bağlamda Aile ve Ebeveyn Sorumlulukları, Kent Kültürü ve Değişen Aile Yapıları, Çocuklarda İstenmeyen Davranışları Yönetme, Şiddet, Eğitim ve Çocuk, Olumsuz Bir Dünyada Olumlu Çocuklar Yetiştirmek, Birlikte Yaşama Kültürü” başlıklarından oluşacak 9 konferans 31 Mart 2016’dan itibaren başlatıldı. Tüm mahallelerin vatandaşlarının ve üniversite akademisyenlerinin bilimsel tecrübeleri ile sıcak bir ortamda buluşmaları üniversite-kent bütünleşmesinin en güzel örneğini oluşturmaktadır. Böylece her konuda uzman bilgisi edinmiş olan bireylerin hayata, topluma, aileye yönelik bakış açılarında bir yenilik, aydınlık meydana gelecektir.

Foto 1 : konferanstan bir görüntü.

Foto2: konferanstan bir görüntü.

3.1.2.4. Yerel Basında Üniversite-Kent

Üniversiteler kuruldukları kente nitelikli insan kaynağı sunan, belirli kurumsal ağlarla iletişim kurarak kentin ihtiyaçlarının ve sorunlarının değerlendirilip çözüme kavuşturulmasını sağlayan, bölgenin önceliklerini saptayarak bu doğrultuda etkileşim ve iletişim kuran yapılardır. Bu etkileşim ve iletişimden doğan gelişmelerin, değişimlerin, kararların yalnızca üniversite ve kent arasında değil de tüm bölgeyi ve ulusu ilgilendiren bu gelişmelerden haberdar eden en önemli kaynak da yörenin basın ve yayın kuruluşlarıdır. Çalışmada Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nin Van kenti ile kurduğu etkileşimi yörenin gazete haberlerinden derleyerek sadece ana başlıklarını kategorize edilmeye çalışılacaktır. Bu doğrultuda üniversite, kent ile ekonomik açıdan çeşitli ekonomi konseyleri oluşturmakta, kadın girişimciler, genç girişimciler ve ekonomistler için paneller ve sertifika programları düzenlemektedir. Kültürel açıdan, Erçek Gölü'nün korunması bu göldeki Flamingoların korunması, izlenmesi, İnci Kefalinin gözlenmesi, av yasaklarının konulması ve İnci Kefali Kültür ve Sanat Festivallerinin gerçekleştirilmesi, kültür ve turizm envanteri çalışmalarının yapılması, Urartu Sohbetleri konferanslarının düzenlenmesi, kitap fuarları, kent sorunlarının değerlendirilmesi, kent araştırma merkezlerinin kurulması, kent konseyi, kent konferansları dizisi ve üniversite-kent bütünleşme toplantıları, Van Gölü için gözlem merkezi önerileri, Van türkülerinin korunması gibi daha birçok kültürel faaliyet gerçekleştirilmektedir. Sosyal açıdan, üniversite ailelerle buluşuyor projesi ve anne üniversitesi projesi, mülteciler ile gönüllü çalışmalar, Uluslar arası kent ve engelliler çalıştay, iç göç ve etkileri çalıştay ve toplumda sürdürülebilir sağlık bilinci oluşturma seminerleri düzenlenmektedir. Bölge tarım ve hayvancılık faaliyetleri ile uğraştığından, meyve yetiştiriciliği çalıştay, tarım ve hayvancılığa destek çalışmaları sürdürülmektedir. Çevresel açıdan iklim değişikliği konulu panel, ulusal katı atık yönetimi için kongreler ve Van kenti enerji sorunu için çözüm önerileri sunulmaktadır. Van deprem bölgesi

içerisinde bulunduğundan ve 2011 yılında yaşadığı depremlerden sonra deprem ile ilgili seminer, sempozyum ve deprem raporu oluşturulmaktadır. Ulaşım açısından belediye yeni alternatifler sunmakta, tramvay ve hızlı tren için üniversite ile çalışmalar başlatmaktadır. Üniversite ile işbirliği halinde olan Van Ticaret Borsası, STK'lar çeşitli toplantılar düzenlemekte, üniversite akademisyenleri ve sanayiciler panellerde buluşmakta ve Teknokent tüm hızıyla çeşitli projelere imza atmaktadır. Bu çalışmaların çoğu devam etmekte olup sadece ana başlıkları ile kategorize edilmiştir. Haberlerden de anlaşılağı üzere üniversite-kent ilişkisi sağlanmış olup bu yönde oldukça olumlu adımlar atılmaktadır. Bu durum bizlere üniversitenin kültürel anlamda işlevselliğinin oldukça yerinde olduğunu, kent için anlamlı çalışmalar yaptığını, gelecekte daha güzel çalışma ve projelerin olabileceğini göstermektedir. İHA'dan aldığımız haberler arasında "YYÜ hızla büyüyor" başlıklı haberlerden biri tam da bu konuya değinmektedir. Kentte yayın yapan Tutku Radyo'da M. Salih Geçken'in konuğı olan Prof. Dr. Battal, "Van'ın tarihten beri çok farklı bir potansiyele sahip olduğunu dile getirdi, Van'ın şuan sadece bir ivmeye ihtiyacı var bu ivmeden sonra Van'ın hiç kimseye ihtiyacı olmayacağını altını çizdi. Battal, hafif raylı sistem belki de Van'ın en önemli ihtiyaçlarından biridir diyerek şehirle ilişkilerimizde, şehrin sorunlarıyla olan ilişkilerimizde hazırladığımız projelerle belli düzeyde katkı sunduğumuza inanıyorum. Kentin gelişimi ile ilgili çok önemli projelerimiz var. Üniversitenin bu konuda üstüne düşen görevi hakkıyla yerine getirdiğine inanıyorum. Çocuk üniversitesi çalışmalarının da devam ettiğini söyleyen Battal, yaz tatiline denk getirerek yurtlarımızı kullanarak daha kapsamlı bir proje tasarlıyoruz. Van balının markalaşması ve kalitesinin artırılması için VANTB ile bir çalışma başlattıklarını ifade eden Battal, Van'ın birçok değeri olduğu gibi Van'ın etinin de çok önemli bir değere sahip olduğunu belirtti. Kalkınma Bakanlığı'nın 'Çiftçi Eğitim Merkezi' projesinin Van için çok önemli projelerden biri olduğunu dile getiren Battal, özel üniversitelerin de içinde olduğu listede YYÜ Tıp Fakültesi'nin 20'inci sırada yer aldığını kaydetti. Battal, Organ nakli gibi önemli faaliyetlerimiz bu çalışmalara dâhil edilmedi. Eğer bunlar da dahil

edilseydi muhtemelen 14 ya da 15. sırada yer alırdık. Kimya bölümümüz Türkiye'deki üniversiteler arasında 7. sırada yer alıyor. Üniversitemiz çeşitli kategorilerde 25 ile 40. sıralarda yer alıyor. Bazı hesaplamalarımız dikkate alınsa daha üst noktalarda olacaktık. Başarı anlamında her geçen gün daha üst seviyelere çıkıyoruz. Uluslararası düzeyde web üzerinden takip edilen üniversitelerle mukayese edildiği zaman Türkiye'de 12. sırada yer alırken, dünya üniversiteler arasında 1022'inci sırada yer alıyoruz. Bu üniversitemizin güçlü olduğu kapasiteyi gösteriyor. Şu an Türkiye'de aktif rektörlük görevi yapan 12 rektör YYÜ kökenlidir. Çok üretken bir üniversiteyiz. Türkiye'deki birçok üniversitede YYÜ kökenli akademisyen bulabilirsiniz. Çok güçlü bir alt yapımız var. Yükseköğretimde sıkıntılarımızı aştık. Organ nakli yapan bir üniversiteyiz. Kan hücresi topluyoruz yakında, ilik nakli yapacağız. Alt yapımızı tamamladık tüp bebek ünitemizde hazırlandı. Karaciğer nakli için arkadaşları eğitime gönderdik. Birçok vasıflı ameliyat Van'da yapılmaya başlandı. Artık dışarıya hasta sevki yapılmıyor". Şeklinde konuşarak YYÜ'nün kente dair etkin çalışmalarını dile getirmiştir.

3.1.3. Üniversitenin Teknolojik İşlevleri

Üniversiteler bünyesinde bulunan kurum ve kuruluşlar ile birlikte ekonomik, sosyal kültürel ve teknolojik alanlarda birçok başarılı çalışmalara imza atabilecek potansiyele sahiptir. Günümüz üniversitelerinin en fazla yoğunlaştığı alanlardan biri de elbette teknolojik yenilikler yaratacak birimler açmaktır. Bu birimlerin en önemlilerini Teknokent ya da diğer adı ile Teknoparklar ve BAP oluşturmaktadır.

3.1.3.1. Van YYÜ Teknokent Projesi

Aralarındaki küçük yapı farklarına rağmen bilim parkı, teknokent, araştırma parkı v.b. terimlerle ifade edilen teknokentler; üniversite, sanayi, araştırma merkezleri, girişimciler ve piyasalar arasındaki işbirliğini arttırmak, bilgi ve

teknoloji transferini arttırmak yoluyla yüksek katma değerli, Ar-Ge'ye dayalı ileri teknoloji ürün ve hizmetlerin üretilmesine uygun altyapı, üstyapı ve hizmetleri kaliteli çevrede sunan merkezlerdir. Uluslar arası Bilim Parkları Birliği (IASP)'nin tanımına göre teknokent; Bir veya birden fazla üniversite veya diğer yükseköğretim kurumunu ve araştırma merkezleri ile resmi veya faaliyet bazında ilişkili, bünyesinde bilgiye ve ileri teknolojilere dayalı sanayi firmalarının kurulup gelişmesini teşvik etmek üzere tasarlanmış, içinde yer alan kiracı firmalara, teknoloji transferi ve iş idaresi konularında destek sağlayacak bir yönetim fonksiyonuna sahip, teşvik ve mülkiyete dayalı bir teşebbüstür (<http://yyuteknokent.com.tr/>). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Teknokenti ise 2013 yılında 8 ortak ile kurulmuş olup bulunduğu yöreye katkıda bulunmaya başlamıştır. Henüz yeni kurulan teknokentin bitirmiş olduğu ve devam etmekte olan (Tablo 18) projeleri bulunmaktadır.

Tablo 18 : Teknokent, OSB ve Üniversitenin yapmış oldukları ve devam etmekte olan projeleri¹³

	Proje Adı	Girişimci Şirket	Proje Alanı	Durumu
1	Tanı Amaçlı Laboratuar Kiti	OSCA ANADOLU SAĞLIK VE GAYRİ MENKUL YAT. SAN. İÇ VE DIŞ TİC. A.Ş.	Medikal	Devam ediyor
2	Endoskopi Biyopsi Forsiplerinin Incetion Molding (MIM) Teknolojileri ile Üretime Yönelik Ar - Ge projesi	ÖZEL SENSE SAĞLIK HİZ. TURZİM MAK. SAN. TİC. LTD.ŞTİ.	Medikal	Devam ediyor
3	Tarımsal Uygulamalarda Kullanılmak Amacıyla Hidrojel	NU NANO SAĞLIK ÇEVRE ENERJİ GIDA İNŞAAT PETROL VE	Kimya	Tamamladı

¹³ Çalışmada Teknokentin kurulduğu tarihten bu yana elde ettiği başarıları ve devam eden projelerini daha yakından incelemek amacıyla 21.10.2016 tarihinde Teknokent yetkili birimleri ile çeşitli görüşmeler sağlanarak aşağıdaki veriler elde edilmeye çalışıldı.

	Komposit Malzemelerinin Hazırlanması	MADENCİLİK SAN.TİC. LTD.ŞTİ.		
4	Bulut Bilişim Projeleri üzerinde Ar-Ge Projeleri Geliştirme Siber Güvenlik Alanında Ar-Ge Geliştirme	CYDETS BİLİŞİM A.Ş.	Yazılım	Devam Ediyor
5	Tarihi ve Yığma Yapıların Duvar Elemanlarının Güçlendirilmesi İçin Yüksek Performanslı Harç Üretiminin Gerçekleştirilmesi	MONO PROJE	İnşaat	Devam Ediyor
6	Mobil Sağlık , Yaşam ve Hizmet Araçları Teknoloji Tasarım Dizayn ve Üretimi	AVRUPAX LTD.	Medikal	Devam ediyor
7	Fantom Diş	DEMODENT	Sağlık	Tamamladı
8	Telekom operatörlerine ait baz istasyonu ve IT bilişim sistemlerine ait sistem odalarında enerji verimliliği sağlayacak çözümlerin araştırılması, geliştirilmesi ve ülkedeki enerji açığına pozitif katkı sağlamak	ERS TECNİK TELEKOMİNİKASYON İNŞ ENERJİ TURİZM LTD.ŞTİ	Yazılım	Devam Ediyor
9	CBS Tabanlı Sosyal Etüd Projesi	MAKBİL BİLİŞİM OTO YEDEK PARÇA PAZ. LTD.ŞTİ	Yazılım	Tamamladı
10	Tarım Gıda Üretimi Ve Kontrol Teknolojileri	Fikret Nafi ÇOKSÖYLER	Tarım	Devam Ediyor
11	Kuantum Noktacılık ile Duyarlı Hale Getirilmiş Nano Örgü yapılı Güneşi Pili Üretimi	CHIMERA LTD.ŞTİ.	Savunma Sanayi	Devam Ediyor
12	TOTG Toprak Üretimi	TOTG2165 TARIM ÜRÜNLERİ İTHALAT İHRACAT LTD.ŞTİ.	Tarım	Devam Ediyor
13	Zihinsel Engelli Okul öncesi ve ilkokul düzeyi İçin Sanal Materyal Sistemi Yapımı	CNS BİLİŞİM -CANSU AKYÜREK	Yazılım	Devam Ediyor
14				

	Potansiyel İlaç Türevlerinin Sentezi	Doç.Dr. Arif KIVRAK	Sağlık	Devam Ediyor
15	Yeni Nesil Akıllı Nano Malzemelerin Geliştirilmesi ve Farklı Uygulamam Alanlarındaki Kullanılabilirlik Performanslarının incelenmesi	NANOONE KİMYASAL İLERİ TEKNOLOJİ MALZEMELRİ ÜRETİMİ VE DANIŞMANLIK A.Ş.	Sağlık	Devam Ediyor
16	Rekombinat DNA Teknolojisi ve İleri Moleküler Genetik Teknikler Kullanılarak Genomik /proteomik /Metabolik Düzeyde Hayvan ve İnsan Sağlığına Yönelik Ürünlerin ve Yeni Yöntemlerin Geliştirilmesi	Arş. Gr. Gökhan GÖRGİŞEN -Arş. Gör. İ.Muşap GÜLAÇAR	Sağlık	Devam Ediyor
17	Yerel Yönetimlerin Ortak Platform Uygulaması	Murat YILDIZ	Yazılım	Devam Ediyor
18	Atık Malzemelerden Mermer Üretimi	POSEİDON JEOLJİ BİYOTEKNOLOJİK DANIŞMANLIK İNŞAAT İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ	İnşaat	Devam Ediyor
19	Bilgisayar Görü Tabanlı Otomatik Fıstık Sınıflandırma Sistemi	Yrd. Doç Dr. Musa ATAŞ	Yazılım	Devam Ediyor
20	Nano Yapılı Gübre Katkı Maddeleri Üretimi	Mehmet Zahmekiran	Kimya –Tarım	Devam ediyor
21	Digital Görüntülemem Sistemleri Üretimi ve Yazılımları	NOVİTAS YAZILIM - ERAY ÇELİK	Yazılım	Devam Ediyor

Kaynak : Yüzüncü Yıl Üniversitesi Teknokent

Tablodan da anlaşılacağı üzere henüz yeni yapılanmakta olan teknokent toplamda 21 projeye başlamış ve bunlardan 3 tanesi tamamlanmış olup geriye kalan 18 proje devam etmektedir. Bu projeler üniversitede bulunan akademik personeller, organize sanayi ve teknokent işbirliği ile oluşturulmakta olup

birçok alanda (eğitim, sağlık, tarım, sanayi, teknoloji v.b.) kente katkı sunmaktadır. Böylece teknolojik bilgi birikimi, ürün ve üretim süreçlerinde yenilik ve verimlilikler, yüksek kaliteli ve düşük maliyetli standartlar ile kentin ve bölgenin kalkınması adına önemli faaliyetlerde bulunmaktadır. Ayrıca teknokentin, üniversite kampüsüne, organize sanayi bölgesine, şehir merkezine, havaalanına ve çeşitli sosyal imkanlara neredeyse aynı mesafede olması araştırma alanında çok yönlü olduğunu göstermektedir. Henüz yeni kurulmuş olan YYÜ Teknokenti bu denli başarılı projeleri başlatarak ilerleyen yıllarda kente ve yöreye oldukça parlak bir gelecek sağlayacak, kenti ve üniversiteyi belki uluslar arası alanda temsil edecek başarılarla imza atacaktır. Bu kadar yeni bir kuruluş olmasına rağmen üniversitenin 1982'den beri çok nadir ilişkilerde bulunduğu sanayi sektörü ile teknokent sayesinde birebir ilişkiler, danışmanlık hizmetleri ve daha sıcak bağlar kurulmuş olduğunu da belirtmek gerekmektedir.

3.1.3.2. Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi (BAP)

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 4684 sayılı Kanunla değişik 58.maddesi ve 10.04.2002 tarih ve 24722 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmış olan Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik uyarınca, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimine sunulan bilimsel araştırma proje tekliflerinin değerlendirilmesi, kabulü ve desteklenmesi ile bunlara ilişkin hizmetlerin yürütülmesi, izlenmesi ve sonuçlandırılması amacıyla kurulmuştur (<http://ebap.yyu.edu.tr/>). Üniversite BAP biriminin günümüze kadar yapmış olduğu projeler toplam 13 kategoriden oluşmakta olup bunlardan yalnızca 7 kategoride proje yapılmıştır (Tablo 19). Bu nedenle yalnızca proje yapılan kategorileri ele alacak olursak en fazla çalışma bireysel araştırma projesi

alanında yapılmış olup toplam 127 proje yönetilmiştir. Bunu yüksek lisans tez preojesi (81), tıpta uzmanlık projesi (78) ve doktora tez projesi (54) izlemektedir.

Tablo 19 : Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Müdürlüğünün Yıllara Göre Yönettiği Proje Sayısı¹⁴

Bireysel Araştırma Projesi			
Yıllar	Fen ve Mühendislik	Sosyal Bilimler	Tıp-Sağlık
2016	33	6	14
2015	28	9	20
2014	41	1	16
2013	17	20	25
2012	6	4	8
2011	9	10	10
2010	12	15	12
2009	31	12	8
2008	14	7	14
TOPLAM	191	84	127
Hızlı Destek Projesi			
2016	7	1	11
2015	11	3	10
2014	6	0	2
2013	4	0	2
TOPLAM	28	4	25
Bilimsel, Sanatsal, Sportif Toplantı Düzenleme Desteği			
2016	2	1	2
2015	1	0	2

¹⁴ Çalışma YYÜ BAP biriminin gerçekleştirmiş olduğu bilimsel projeleri ve en çok hangi alanlara ağırlık verdiğini daha net bir şekilde açıklayabilmek adına <http://bapsis.yyu.edu.tr> adresinden ayrıntılı taramalar yapılarak gerekli veriler elde edilmeye çalışılmıştır.

2014	2	2	3
2013	0	0	1
TOPLAM	5	3	8
Tez Projesi, Yüksek Lisans			
2016	41	12	14
2015	31	7	7
2014	28	13	10
2013	48	11	12
2012	11	7	5
2011	22	13	10
2010	30	6	11
2009	25	2	7
2008	36	10	5
TOPLAM	272	81	81
Tez Projesi, Doktora			
2016	11	8	21
2015	18	2	4
2014	13	2	7
2013	17	11	8
2012	5	3	3
2011	11	4	3
2010	22	3	0
2009	10	1	5
2008	5	0	3
TOPLAM	112	34	54
Tez Projesi, Tıpta Uzmanlık			
2016	0	0	10
2015	0	0	9
2014	0	0	8
2013	0	0	17
2012	0	0	4
2011	0	0	11
2010	0	0	13
2009	0	0	6
2008	0	0	0
TOPLAM	0	0	78
Tez Projesi, Dış Hekimliğinde Uzmanlık			

2016	0	0	1
2015	0	0	2
TOPLAM			3

Kaynak : <http://bapsis.yyu.edu.tr/>

Tabloyu yıllara göre ele alacak olursak bireysel araştırma projesi kategorisinden ilk sırayı fen ve mühendislik, ikinci sırayı tıp-sağlık ve son sırayı da sosyal bilimler enstitüleri almaktadır. Yıllara göre her üç enstitünün en az proje sayısı Van kentinde yaşanan deprem yılı olan 2011 ve onun izlerini taşıyan 2012 yılı izlemektedir. Diğer yıllar için dalgalı bir seyir izlediğini belirtebiliriz. Hızlı destek projesi ve bilimsel, sanatsal, sportif toplantı düzenleme desteği ise 2013-2016 yılları arasında açılmış olup enstitüler arası sıralama; fen-mühendislik, tıp-sağlık, sosyal bilimler şeklindedir. Yüksek lisans tez projesi, doktora tez projesi ve tıpta uzmanlık tez projeleri ise en az projeyi ilk yıl olan 2008 yılı ve deprem yılları olarak ifade ettiğimiz 2011-2012 yıllarında gerçekleştirmiş olup diğer yıllar için yine dalgalı bir seyir olduğunu belirtebiliriz. Bu sonuçlardan hareketle YYÜ BAP biriminin deprem yıllarında az da olsa yine çalışmalarına gayretle devam ettiğini, üniversite enstitülerinin artan bir şekilde bilimsel çalışmalara yer verdiğini görebilmekteyiz. Bilimsel araştırma projelerini toplumsal bağlamda ele alacak olursak özellikle ekonomik ve sosyal sorunlara bilimsel bir bakış açısı ile çözümler üreterek etkinlik ve verimliliğin sağlanması, yörenin kalkındırılmasını sağlar. Doğayı, kültürü, etiği gözeterek bilimsel bilgiyi üretir. Ülkenin, bölgenin ve insanın gereksinimlerinden yola çıkarak bilimsel sonuçlara erişen bu özgün çalışmalar hayata geçirilerek yaşam standartları daha elverişli hale getirilir. Bu durumda bilimsel bilgiyi hayatımıza geçirerek daha insancıl yaşam koşulları elde ederiz.

Tablo 20 : BAP'ta Yürütülen Çalışmalarda Van ile İlgili Çalışma Sayısı

	Fen	Sosyal	Tıp	Toplam
BAP'ın Toplam Çalışma Sayısı	608	206	376	1190
Van İle İlgili Toplam Çalışma Sayısı	155	48	51	254
Oran (%)	%25	%23	%13	%21

Kaynak : bapsis.yyu.edu.tr verilerinden hesaplanarak elde edilmiştir.

Tablodan da anlaşılacağı üzere Yüzüncü Yıl Üniversitesi BAP birimi toplamda 1190 çalışmayı desteklemiştir. Bunların 608'i Fen, 206'sı Sosyal ve 376'sı Tıp ve Sağlık alanlarından oluşmaktadır. Bu toplam çalışmalar arasından Van kenti ile ilgili çalışma sayısı ise Fen Bilimlerinden 155 olup toplam çalışmaların %25'ini, Sosyal bilimlerden 48 olup toplam çalışmaların %23'ünü ve Tıp/Sağlık Bilimlerinden de 51 olup toplam çalışmaların %13'ünü oluşturmaktadır. Genel toplama baktığımızda ise BAP'ın Van kenti ile ilgili 254 çalışması olup bu rakam toplam çalışmaların %21 'ini oluşturmaktadır. Bilimsel alanda bu denli başarılı çalışmalara imza atan BAP biriminin Van kentini ele alan oldukça değerli çalışmaları olmuştur¹⁵.

¹⁵ Prof. Dr. Mehmet Ruhi Köse yöneticiliğinde ve Yrd. Doç. Dr. Suvat Parin, Yrd. Doç. Dr. M. Zeki Duman, Yrd. Doç. Dr. Aytaç Yıldız, Yrd. Doç. Dr. Eray Çelik, Yrd. Doç. Dr. Fuat Tanhan, Yrd. Doç. Dr. Dilara Şeker, Yrd. Doç. Dr. Şükran Sevimli ve Uzman Sema Sancak' tan oluşan araştırmacılar tarafından yapılan "Van İl Sınırları İçindeki İntiharlar ve İntihar Girişimleri Üzerine Sosyal, Kültürel ve Psikolojik Bir Çözümleme" adlı proje çalışması bunlardan biridir.

3.1.3.3. Van İle İlgili Yapılan Lisansüstü Çalışmalar

Van kenti doğasının güzelliği, yaşamakta olan yerel kültürü, tarihteki uygarlıkları temsil eden yapıları, yer altı ve yerüstü yapısındaki canlıların çeşitliliği açısından birçok akademik çalışmaya konu olmuştur. Bu akademik çalışmaların ne kadarının Van kenti ile ilgili olduğunu öğrenmek amacıyla YYÜ enstitülerinin toplam akademik çalışmaları arasından Van kenti ile ilgili olan çalışmalar bir süzgeçten geçirilerek sunulmaya çalışılmıştır.

Tablo 21 : 1970-2016 Yılları Arasında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin Yıllara Göre Genel ve Van Kenti İle İlgili Akademik Çalışma Sayısı ve Bu Değerlerin Birbirine Oranı

Yıllar	YYÜ Van İle İlgili			YYÜ Genel		
	Sosyal Bil. Ens.	Fen Bil.Ens.	Sağlık Bil.Ens.	Sosyal Bil. Ens.	Fen Bil.Ens.	Sağlık Bil.Ens.
1970-1980	0	0	0	0	0	0
1980-1990	0	0	0	0	0	0
1990-2000	10	107	26	52	72	4
2000-2010	60	182	74	481	668	234
2010 ve +	42	104	39	390	540	226
Genel Toplam	112	393	139	923	1280	464
YYÜ Toplam Çalışma Sayısının Van İle İlgili Çalışma Sayısına Oranı	%12	%30	%29			

Kaynak: YÖK Ulusal Tez Merkezi'nden Derlenerek Hazırlanmıştır.

Tabloya göre Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nin yapmış olduğu akademik çalışmalar yıldan yıla artış göstermiştir. Akademik çalışmanın en çok bulunduğu Fen Bilimleri toplam 1280 çalışma ile ilk sırada yer alırken, Sosyal Bilimler 923 çalışma ile ikinci sırayı takip etmekte, son olarak da Sağlık/Tıp 464 akademik çalışması ile son sırada yer almaktadır. 2011 yılında yaşanan depremden dolayı bu çalışmalar çok az sekteye uğramış olsa da 2010-2017 yılları arasında 1156 çalışmanın gerçekleştirilmiş olması deprem sonrası yeniden yükselme açısından küçümsenecek bir sayı gibi görünmemektedir. Tabloya göre ayrıca Yüzüncü Yıl Üniversitesi toplam 2667 akademik çalışmada bulunmuştur bunların 1280'i Fen, 923'ü Sosyal ve 464'ü Tıp ve Sağlık alanlarından oluşmaktadır. Bu toplam çalışmalar arasından Van kenti ile ilgili çalışma sayısı ise Fen Bilimlerinden 393 olup toplam çalışmaların %30'unu, Sosyal bilimlerden 112 olup toplam çalışmaların %12'sini ve Tıp/Sağlık Bilimlerinden de 139 olup toplam çalışmaların %29'unu oluşturmaktadır. Genel toplama baktığımızda ise YYÜ'nün Van kenti ile ilgili 644 çalışması olup bu sayı toplam çalışmaların %24'ünü oluşturmaktadır. Ayrıca YÖK Ulusal Tez Merkezi taramalarında yalnızca Fen, Sosyal ve Tıp kategorileri olduğundan Eğitim Bilimleri, Diş Hekimliğinde Uzmanlık ve Sanatta Yeterlilik gibi alanlarda yapılan çalışmalar tablodaki sayıya eklenmemiştir. Ayrıca tabloya yansıtılmayan YYÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü sadece 2010 ve sonraki yıllarda 22 tane çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmayı daha net kategorilerde inceleyebilmek için Avrasya Yer Bilimleri Enstitüsü tezleri, Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü tezleri, Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü tezleri, Fen bilimleri enstitüsünün arasında yer almakta, Tıp Fakültesi tezleri, Sağlık bilimleri enstitüsünün arasında yer almakta, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi enstitüsü tezleri, Polis Akademisi tezleri, ve Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü tezleri, Sosyal bilimlerin arasında yer almakta olduğunu ifade edebiliriz. Kentsel açıdan konuya bakacak olursak Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nin yapmış olduğu her akademik çalışma hem bilimsel bilgiye katkı sunmakta hem de kentin üniversitesi olması bakımından

bir cazibe merkezi haline gelmektedir. Bu durum kenti bilim ve teknoloji bakımından çok ileri düzeylere taşımaktadır.

3.2. Nicel Verilere Dayalı Bulgular

Çalışmada üniversite-kent ilişkisini ölçmek amacıyla Van merkez ilçelerinden esnaf kesiminin en çok yoğunlaştığı İpekyolu ve Tuşba'ya anket uygulaması gerçekleştirilmiştir.

3.2.1. Görüşülen Kişilerin Sosyo-Demografik Bilgileri

Tablo 22 : Anketin uygulandığı ilçe?

	Sayı	Yüzde
Tuşba	90	30
İpekyolu	210	70
Toplam	300	100

Çalışma Van ili merkez ilçeleri Tuşba, İpekyolu ve Edremit arasından esnaf kesimin en çok yoğunlaştığı ve çarşı merkezinin bulunduğu İpekyolu (%70) ve sanayi esnafının bulunduğu Tuşba (%30) ilçelerine uygulanmıştır.

Tablo 23 : Görüşülen kişinin cinsiyeti?

	Sayı	Yüzde
Kadın	95	31,7
Erkek	205	68,3
Toplam	300	100

Çalışmaya %31.7'sini kadın, 68.3'ünü erkek çalışanların oluşturduğu esnaf kesimi katılmıştır. Tablo ayrıca kadın çalışanların sayıca az oluşu ile Van ilinde

doğu kültürünün ve kadın istihdamına bakış açısının devam ettiğini göstermektedir.

Tablo 24:Görüşülen kişinin yaşı?

	Sayı	Yüzde
18-25	99	33
26-32	115	38,3
33-40	53	17,7
41-48	23	7,7
49-56	9	3
57-64	1	0,3
Toplam	300	100

Çalışmaya %38.3 ile 26-32 yaş grubu, %33 ile 18-25 yaş grubu katılım sağlamıştır. Katılımcıların % 89'u 40 ve altı yaş grubunu oluşturmakta olup çalışmaya en çok genç nüfusun katılım sağladığını görmekteyiz. Anket uygulamasına en çok genç nüfusun katılma nedeni ise işletme sahiplerinin hali hazırda bulunmayışı ya da anket hakkında daha fazla bilgi sahibi olabileceğini düşündükleri eğitimli genç çalışanlarına yaptırmalarıdır.

Tablo 25 : Görüşülen kişinin medeni durumu?

	Sayı	Yüzde
Evli	121	40,3
Bekar	179	59,7
Toplam	300	100

Katılımcıların %40.3'ü evli, %59.7'si bekar çalışanlardan oluşmaktadır. Değerlerin birbirine yakın olma nedeni ise yine doğu kültüründen gelen erken yaşta evlilik olgusundan kaynaklanmaktadır.

Tablo 26: Görüşülen kişinin eğitim durumu?

	Sayı	Yüzde
Okur-yazar	2	0,7
İlkokul	9	3
Ortaokul	33	11
Lise	148	49,3
Yüksekokul	42	14
Üniversite	66	22
Toplam	300	100

Çalışmaya katılanların %49.3'ü lise, %22'si ise üniversite mezunu olup katılımcıların %85.3'ü lise ve üstü; %14.7'si ise lise altındaki eğitim gruplarını göstermektedir. Eğitim düzeylerinin genel olarak yüksek olmasının nedeni daha önce de belirttiğimiz gibi çalışmaya katılanların genç nüfusu oluşturmasıdır.

Tablo 27 : Görüşülen kişinin mesleği?

	Sayı	Yüzde
Aşçı	3	1
Büro görevlisi	12	4
Eczacı	4	1,3
Esnaf	97	32,3
Fotoğrafçı	1	0,3
Kasiyer	9	3
Kuaför	9	3
Mühendis	3	1
Optisyen	2	0,7
Pastaneci	7	2,3
Reklamcı	1	0,3
Sanayi esnafı	66	22
Satış danışmanı	74	24,7
Terzi	5	1,7
Turizm danışmanı	7	2,3
Toplam	300	100

Çalışmaya katılan meslek gruplarını ele alacak olursak %32.3'lük kısmını esnaf kesimi oluşturmakta olup bu kesim daha çok gıda, giyim, sosyal ve kültürel mekanlardan oluşmaktadır. İşletme sayısı çok çeşitlilik gösterdiğinden esnaf adı altında toplanma ihtiyacı duyuldu. İzleyen meslek grubu ise % 24.7'lik kesim ile satış danışmanlığıdır. Son meslek grubu ise %22 ile sanayi esnafını oluşturmakta olup her üç meslek grubunda çalışanların büyük bir kısmı daha önce belirttiğimiz gibi kısmi zamanlı çalışan genç kitleden oluşmaktadır. En yüksek rakamları oluşturan (% 79) bu üç meslek grubu ile

yapılan anket çalışmasının birçoğu işletme sahiplerinin bulunmaması ya da çalışma ile ilgilenmemeleri nedeniyle daha önce belirttiğimiz gibi genç çalışanlar ile yapıldı.

Tablo 28 : Kaç yıldır Van'da çalışıyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
1-5 yıl	116	38,7
6-10 yıl	76	25,3
11-15 yıl	54	18,1
16-20 yıl	28	9,3
21 ve üzeri yıl	26	8,6
Toplam	300	100

Çalışmaya katılan esnafın %82.1'i 15 yıl ve daha az bir zaman diliminde; %17.9'u ise 15 yıl ve daha fazla süredir Van'da çalışmaktadırlar. Esnaf kesiminin %38.7'si 1-5 yıl cevabı vermiştir. Bu sayının büyük bir kısmı üniversite öğrencisi olup kısmi zamanlı çalışanlardan oluşmaktadır. Bunu izleyen %25.3' lük çalışan kesim ise 6-10 yıldır Van'da çalışmakta olup bu çalışanların büyük bir kısmı ise üniversiteden henüz mezun olup atanamayan ve geçici olarak satış danışmanlığı yapan veya işletme sahibi ile yakın akrabalığı olan genç kitleden oluşmaktadır. % 18.1'i de 11-15 yıldır cevabı verilmiştir.

Tablo 29 : Üniversiteye kaç defa gittiniz?

	Sayı	Yüzde
Az	108	36
Çok	86	28,7
Hiç	106	35,3
Toplam	300	100

Çalışmaya katılan esnaf kesiminin % 36'sı üniversiteye en az 1, en çok 20 defa gitmiş olup bu durumun az başlığı adı altında toplanma ihtiyacı duyuldu. Bu kesim daha çok tıp fakültesine sağlık ile ilgili sebeplerden dolayı gitmek zorunda kalan kesimini oluşturmaktadır. %35.3' ü üniversiteye herhangi bir sebeple işi olmadığı için hiç gitmemiştir.

3.2.2. Üniversite-Kent İlişkisine Yönelik Algı ve Tutumlar

Tablo 30 : Üniversite kurulduğundan bu yana kent gelişimine oldukça büyük katkılar sağlamıştır.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	170	56,7
Kısmen katılıyorum	97	32,3
Katılmıyorum	18	6
Hiç katılmıyorum	13	4,3
Fikrim yok	2	0,7
Toplam	300	100

Üniversitenin kurulduğu günden bugüne kent gelişimine katkıda bulunup bulunmadığına dair sorumuza katılımcıların %56.72'si kesinlikle katılıyorum, %32.3'ü de kısmen katılıyorum cevabı vererek üniversitenin kent gelişimi için oldukça büyük katkılar sağladığına dair % 89'luk bir oranla olumlu bir yaklaşım sergilemişlerdir. Bu durum 1982 yılında kurulmuş olan YYÜ' nün günümüze kadar kent için oldukça kayda değer çalışmalar yaptığının ve kent insanının bu sonuçlardan memnun kaldığının bir göstergesidir.

Tablo 31 : Üniversitenin kentin beklentilerini karşılama konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	66	22
Kısmen katılıyorum	137	45,7
Katılmıyorum	63	21
Hiç katılmıyorum	29	9,7
Fikrim yok	5	1,7
Toplam	300	100

Üniversitenin kentin beklentilerini karşılama konusunda yeterli olup olmadığı sorusuna çok çeşitli cevaplar alınmış olmakla birlikte çoğunluğu %45.7 ile kısmen katılıyorum cevabı almıştır. Bu rakam üniversitenin kent beklentilerini karşılama konusunda yeterli olduğunu göstermektedir. Ayrıca %22 ile kesinlikle katılıyorum ve %21 ile katılmıyorum gibi birbirine çok yakın ve aynı zamanda zıt ifadeler de katılımcıların kararsız kaldıklarının bir göstergesi olup ya beklenti kavramının katılımcılar tarafından farklı anlaşılabilceği ya da katılımcıların üniversiteden beklentilerinin birbirinden farklı olabileceğini akla getirmektedir. Üniversite-kent ilişkisi bağlamında ele alacak olursak katılımcıların genel anlamda üniversitenin kent beklentilerini karşılama konusunda %67.7’lik bir oranla yeterli olduğunu düşündüklerini ifade edebiliriz.

Tablo 32 : Üniversitenin kentin işgücü ihtiyacını büyük oranda karşıladığını düşünüyorum.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	44	14,7
Kısmen katılıyorum	123	41
Katılmıyorum	75	25
Hiç katılmıyorum	57	19
Fikrim yok	1	0,3
Toplam	300	100

Üniversitenin kentin işgücü ihtiyacını karşılayıp karşılamadığına dair sorduğumuz soruya çoğunluğun vermiş olduğu cevap %41 ile kısmen katılıyorum ifadesidir.

Tablo 33 : Üniversitenin işletmelere sunduğu Ar-Ge ve danışmanlık hizmetleri konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	30	10
Kısmen katılıyorum	95	31,7
Katılmıyorum	79	26,3
Hiç katılmıyorum	53	17,7
Fikrim yok	43	14,3
Toplam	300	100

Üniversitenin işletmelere sunduğu Ar-Ge ve danışmanlık hizmetleri konusunda yeterli olup olmadığı sorusuna da çeşitli cevaplar alınmakla birlikte en yüksek rakamı %31.7 ile kısmen katılıyorum ifadesi oluşturmaktadır. Ancak en yüksek rakama yakın bir değere sahip olan %26.3'lük katılmıyorum ifadesi de üniversitenin bu konudaki yeterliliği hakkında bizi düşündürmektedir. Ayrıca diğer olumsuz ifadelerden hiç katılmıyorum (%17.7) ile fikrim yok (%14.3) ifadesi bile, olumlu ifade olan kesinlikle katılıyorum (%10)'dan

oransal olarak daha büyük bir paya sahiptir. Bu durum bizlere üniversitenin işletmelere sunmuş olduğu Ar-Ge ve danışmanlık hizmetlerinin yeterliliği konusunda %44'lük bir oranla çok da yeterli olamadığını göstermektedir.

Tablo 34 : Üniversite öğrencilerinin yaptığı harcamalar kent ekonomisine oldukça büyük katkılar sağlar.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	126	42
Kısmen katılıyorum	116	38,7
Katılmıyorum	39	13
Hiç katılmıyorum	10	3,3
Fikrim yok	9	3
Toplam	300	100

Üniversite öğrencilerinin yapmış olduğu harcamaların kent ekonomisine katkıda bulunup bulunmadığına dair sorumuza verilen cevap %80.7'lik bir oran ile oldukça bariz ve olumludur. Katılımcıların %42'si kesinlikle katılıyorum, %38.7'si de kısmen katılıyorum cevabını vererek üniversite öğrencilerinin yaptığı harcamaların kent ekonomisine katkıda bulunduğu esnaf kesiminin büyük bir çoğunluğu kesin bir kanaate sahiptir.

Tablo 35 : Üniversite öğrencilerinin sayısının artması ile kentteki sosyal mekanların sayısı da artmıştır.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	207	69
Kısmen katılıyorum	71	23,7
Katılmıyorum	12	4
Hiç katılmıyorum	7	2,3
Fikrim yok	3	1
Toplam	300	100

Üniversite öğrencilerinin sayısının artması ile kentteki sosyal mekanların da sayısının eşzamanlı olarak artıp artmadığına dair soruya verilen cevap da %92.7'lik bir oranla oldukça yüksek görünmektedir. Katılımcıların %69'u kesinlikle katılıyorum, %23.7'si de kısmen katılıyorum cevabı ile üniversite öğrencilerinin gittikçe artan sayısının kentteki sosyal ve kültürel mekanların da öğrencilere hitap edecek bir şekilde arttırdığını desteklemişlerdir.

Tablo 36 : Öğrenci yurtlarının çoğunun kampüs içinde yer alması üniversite-kent ilişkisini zayıflatmaktadır.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	124	41,3
Kısmen katılıyorum	108	36
Katılmıyorum	34	11,3
Hiç katılmıyorum	26	8,7
Fikrim yok	8	2,7
Toplam	300	100

YYÜ öğrenci yurtlarının birçoğu kampüs alanında yer almaktadır. Bu durumun üniversite-kent ilişkilerini zayıflatıp zayıflatmadığına dair esnaf kesiminden almış olduğumuz cevaplar çeşitlilik göstermektedir. Çoğunluğu oluşturan %41.3'lük kesim kesinlikle katılıyorum ifadesi ile üniversite-merkez arası uzaklığın hem üniversite öğrencilerinin kent merkezine daha az geldiklerinden ve bu durumun satışlarının azlığına sebep olmasından hem de üniversitenin her türlü faaliyetlerinden bihaber olmaktan yakınan kesimi oluştururken; % 36'luk kısmen katılıyorum ifadesi ile üniversite öğrencilerinin kampüs alanı içerisinde bulunmaları gerektiğinden, aksi takdirde kent merkezinde bulunmalarının kente özgü kültürel değerleri yok edeceğinden ve yerine yeni akımlar başlatacak genç kitleden çekinen bir kesimi oluşturmaktadır. Ancak genel anlamda %77.3'lük bir oran yurtların kampüs içinde yer almalarının üniversite-kent ilişkisini zayıflatmış olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin sadece alışveriş için kent merkezine gelmelerinin yeterli olduğunu

düşünen %36'lık kısmen katılan kesimin temel kaygısı, kendi kültür ve geleneklerine olan bağlılıklarının değişebilmesi, zayıflayabilmesi ihtimalini düşünmelerinden kaynaklanmaktadır.

Tablo 37 : Üniversitenin kent sorunlarına çözüm üretme konusunda önemli bir aktör olduğunu düşünüyorum.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	73	24,3
Kısmen katılıyorum	117	39
Katılmıyorum	54	18
Hiç katılmıyorum	41	13,7
Fikrim yok	15	5
Toplam	300	100

Üniversitenin kent sorunlarına çözüm bulma konusunda önemli bir aktör olup olmadığına dair sorumuza verilen cevaplar tıpkı beklenti sorusunda karşılaştığımız gibi çeşitlilik göstermektedir. Bu çeşitliliğin nedeni ise kent sorunlarını çözüme kavuşturan aktörlerin belirlenmesindeki kararsızlıktır. Çünkü katılımcıların birçoğu bu soru ile karşılaştıklarında kent sorunlarının valilik, belediye gibi yerel yönetimlerin bilgisi ve sorumluluğu dahilinde olduğunu üniversitenin bir eğitim kurumu olarak kent sorunları ile ilgili pek bir şey yapamayacağını ifade etmişlerdir. Anketin genç bir kitleye uygulanmasına rağmen bu denli çeşitlilik gösteren sonuçlar ile karşılaşmak şaşırtıcı bir durumdur. Ancak yine de %39 gibi en yüksek orana sahip kısmen katılıyorum ve bu değere yakın %24.3'lük kesinlikle katılıyorum ifadeleri %63.3'lük bir oranın üniversitenin kent sorunlarına çözüm üretme konusunda önemli bir aktör olduğu konusunda hemfikir olduklarını göstermektedir. % 18'lik katılmıyorum ve %13.7'lik hiç katılmıyorum ifadeleri ise %31.7'lik bir oranın bu konuda olumsuz kanaate sahip olduklarını göstermektedir.

Tablo 38 : Üniversiteye farklı illerden gelen öğrenciler Van kentinin farklı kültürlerle zenginleşmesini sağlar.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	160	53,3
Kısmen katılıyorum	97	32,3
Katılmıyorum	24	8
Hiç katılmıyorum	13	4,3
Fikrim yok	6	2
Toplam	300	100

Üniversiteye farklı illerden gelen öğrencilerin Van kentini farklı kültürler ile zenginleştirdiğine dair sorumuza verilen cevap %53.3 ile kesinlikle katılıyorum ifadesi oluşturmaktadır. Bu rakamı izleyen %32.3'lük oran ile kısmen katılıyorum ifadesi de kayda değer bir rakamı oluşturmaktadır. Katılımcıların %85.6'sı farklı illerden gelen öğrencilerin Van kentini kültürel açıdan zenginleştirdiği konusunda hemfikir görünmektedirler.

Tablo 39 : Üniversite ile kent halkının karşılıklı etkileşiminin zayıf olduğunu düşünüyorum.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	84	28
Kısmen katılıyorum	133	44,3
Katılmıyorum	49	16,3
Hiç katılmıyorum	22	7,3
Fikrim yok	12	4
Toplam	300	100

Üniversite ile kent halkının karşılıklı etkileşiminin zayıf olduğuna dair sorulan soruya esnaf kesiminin vermiş olduğu cevap %44.3 ile kısmen katılıyorum ve %28 ile kesinlikle katılıyorum ifadeleridir. %71.3'lük bir oranla

katılımcıların büyük bir kısmının üniversite ile kent halkının etkileşiminin oldukça zayıf olduğu kanaatinde birleştiklerini görmekteyiz.

Tablo 40 : Üniversitenin bilimsel alanda kent ile ilgili başarılı çalışmalara imza attığını düşünüyorum.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	78	26
Kısmen katılıyorum	93	31
Katılmıyorum	56	18,7
Hiç katılmıyorum	50	16,7
Fikrim yok	23	7,7
Toplam	300	100

Üniversitenin bilimsel alanda kent ile ilgili başarılı çalışmalara imza attığını düşünen esnaf kesimi %31 ile kısmen, %26 ile kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Katılımcıların %57'si olumlu ifadeler ile bizlere üniversitenin kent ile ilgili bilimsel çalışmalarda yeterli olduğunu ve üniversite-kent ilişkisi bakımından istikrarlı adımlar atıldığını göstermektedir. Konu ile ilgili olarak saha çalışmasından elde ettiğim veriler de bu olumlu durumu desteklemektedir. Örneğin üniversite, Tuşba Belediyesi ve Tuşba İlçe Milli Eğitim müdürlüğünün ortaklaşa projeleri olan “Anne Üniversitesi Projesi” ile 60 anne 8 haftalık eğitim alarak üniversite mezunu olmuş daha bilinçli bir toplum için daha sağlıklı çocuklar yetiştirme imkanı bulmuşlardır. Benzer şekilde “Üniversite Ailelerle Buluşuyor Projesi” ile de üniversite akademisyenleri tarafından 9 konferans düzenlenerek vatandaşların özellikle çocuk gelişimi ve yetiştirilmesi, aile içi uyum ve huzurun sağlanması, toplumsal birlikteliğin farkındalığının oluşturulması ve bireylerin yaşam kalitelerinin arttırılması sağlanmıştır.

Tablo 41 : Üniversitenin büyümesi her açıdan kenti geliştirmektedir(işletme çeşitliliği v.b.).

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	157	52,3
Kısmen katılıyorum	107	35,7
Katılmıyorum	17	5,7
Hiç katılmıyorum	16	5,3
Fikrim yok	3	1
Toplam	300	100

Üniversitenin büyümesinin kenti her açıdan geliştirdiğine dair sorumuza verilen cevap %52.3 kesinlikle katılıyorum ve % 35.7 kısmen katılıyorum ifadeleri ve %88’lik bir oranla oldukça net bir sonuç sergilemiştir. Bu denli net bir cevabın alınma nedeni katılımcıların esnaf kesim olması ve üniversitenin büyümesi ve gelişmesi ile kent merkezindeki işletme çeşitliliklerine ve ekonomik anlamda büyüme ve gelişmeye bizzat tanık olmalarıdır. Yine saha verilerimden bir örnek ile konuya değinecek olursak; yalnızca eğitim materyalleri satışında bulunan işletmelerin; kırtasiye-kitap, sahaf-kitap, kitabevi, fotokopi ve tez basımı gibi çeşitli işletmelere ayrılması ve her birinin diğerlerinden farklı bir faaliyette bulunuyor olması üniversitenin kenti birçok alanda geliştirip aynı zamanda kalkındırdığının bariz bir göstergesidir.

Tablo 42 : Kampüsün kent merkezine uzak olması üniversite ile kent ilişkisini zayıflatmaktadır.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	125	41,7
Kısmen katılıyorum	90	30
Katılmıyorum	51	17
Hiç katılmıyorum	27	9
Fikrim yok	7	2,3
Toplam	300	100

Üniversite kampüsünün kent merkezine uzak olmasının üniversite-kent ilişkisini zayıflattığına dair sorumuza esnaf kesiminin %41.7'si kesinlikle katılıyorum ve %30'u kısmen katılıyorum ifadeleri ve ortalama %71.7'lik bir oranla açık bir şekilde cevap vermiştir. Katılımcıların çoğunluğunun bu konuda hemfikir olmaları yine esnaf olmalarından kaynaklanmaktadır. Çünkü daha önce de belirttiğimiz gibi üniversite-kent arasındaki mesafenin kent esnafı için satışların azlığına ve kent ile aralarında kopuklukların yaşanmasına sebep olduğunu düşünmektedirler. Ayrıca üniversitenin kent esnafı ile ilişkisi, üniversite öğrencisi, akademik ve idari personeli ile aralarında yalnızca ticari bir ilişki ile sınırlı kaldığından kent ile de bütünleşememektedir.

Tablo 43 : Üniversite hastanesinin kent merkezine taşınması her açıdan üniversite-kent ilişkisini güçlendirecektir.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	145	48,3
Kısmen katılıyorum	72	24
Katılmıyorum	47	15,7
Hiç katılmıyorum	28	9,3
Fikrim yok	8	2,7
Toplam	300	100

Üniversite hastanesinin kent merkezine taşınmasının üniversite-kent ilişkisini güçlendireceğine dair sorumuza yine %48.3 kesinlikle katılıyorum ve %24 kısmen katılıyorum ifadeleri ve %72.3'lük bir çoğunlukla oldukça istikrarlı cevaplar alınmıştır. Üniversite kampüsünün kent merkezine uzak oluşunun üniversite-kent ilişkisinin zayıf kalmasının temel nedenlerinden biri olduğu su götürmez bir gerçeklik iken katılımcıların çoğunun en azından tıp fakültesi ve diş hekimliği fakültesinin kent merkezinde olmasını talep etmeleri de bu probleme kendilerince buldukları bir çözüm yoludur. Bu şekilde kent halkının üniversiteye en çok sağlık ile ilgili sebeplerden başvurması daha kolay hale gelecek ve üniversite az da olsa kent ile bütünleşme adımlarını atmış olacaktır.

Tablo 44 : Üniversitenin kent esnafı ile işbirliği halinde olması kent ekonomisine büyük katkılar sağlar.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	183	61
Kısmen katılıyorum	75	25
Katılmıyorum	14	4,7
Hiç katılmıyorum	17	5,7
Fikrim yok	11	3,7
Toplam	300	100

Üniversitenin kent esnafı ile işbirliği halinde olmasının kent ekonomisine katkı sağlayıp sağlamayacağına katılımcıların %61'i kesinlikle katılıyorum, %25'i kısmen katılıyorum ifadeleri ve ortalama %86'lık bir oranla oldukça kararlı bir yanıt vermişlerdir. Üniversitenin kendileri ile güç birliği oluşturarak ekonomik açıdan yöreyi daha sağlam bir şekilde kalkındırabileceğine inanan kent esnafı bu konuda üniversitenin kentten kopuk bir şekilde durmasından yakınmaktadır. Daha önce saha verilerinden olan üniversite teknokenti örneğini vermiştik. Henüz yeni kurulan ve OSB firmaları ile işbirliğinde başarılı projelere imza atan teknokent, kent merkezindeki esnafa da yönelerek yine başarılı çalışmalar elde edebilir. Böylece kent ile bütünleşerek yöreyi kalkındırma işlevini hızlandırmış olacaktır.

Tablo 45 : Üniversitenin işletme sahiplerine yönelik seminer, sempozyum v.b. etkinlikleri yeterli düzeyde organize etmektedir.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	41	13,7
Kısmen katılıyorum	82	27,3
Katılmıyorum	79	26,3
Hiç katılmıyorum	80	26,7
Fikrim yok	18	6
Toplam	300	100

Üniversitenin işletme sahiplerine yönelik seminer, sempozyum v.b. etkinlikleri yeterli bir şekilde düzenlemesine dair sorumuza verilen cevap oldukça olumsuzdur. En düşük orana (%13.7) sahip olan kesinlikle katılıyorum ifadesi ve çok az bir farkla olumsuz ifadelerden ayrılan kısmen katılıyorum ifadesi (%27.3) bizlere üniversitenin bu konudaki yetersizliğini açıkça

belirtmektedir. Birbirine çok yakın olan katılmıyorum (%26.3) ifadesi ve hiç katılmıyorum (%26.7) ifadesinin ortalama %53'lük bir oranla kent esnafının bu konudaki yakınmalarını duyar gibi olmaktadır.

Tablo 46 : Üniversitenin sanayi sektörüne sunduğu Ar-Ge ve danışmanlık hizmetleri konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	35	11,7
Kısmen katılıyorum	81	27
Katılmıyorum	68	22,7
Hiç katılmıyorum	75	25
Fikrim yok	41	13,7
Toplam	300	100

Üniversitenin sanayi sektörüne yönelik Ar-Ge ve danışmanlık hizmetlerinin yeterliliği konusundaki sorumuza verilen cevap çok az bir farkla olumsuz cevaplardan ayrılan %27 ile kısmen katılıyorum ifadesidir. En düşük orana sahip olan %11.7'lik kesinlikle katılıyorum ifadesi de durumun olumsuzluğunu açıkça göstermektedir. Ayrıca birbirine çok yakın oranlardan oluşan %22.7 ile katılmıyorum ve %25 ile hiç katılmıyorum ifadeleri de katılımcıların büyük çoğunluğunun (%47.7) üniversiteyi bu konuda yetersiz buldukları kanaatinde birleştirmiştir.

Tablo 47 : Üniversitenin kentin kültürel ve turistik yapısının tanıtımı konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	41	13,7
Kısmen katılıyorum	107	35,7
Katılmıyorum	75	25
Hiç katılmıyorum	65	21,7
Fikrim yok	12	4
Toplam	300	100

Üniversitenin kentin kültürel ve turistik yapısının tanıtımı konusunda yeterli olup olmadığına dair çok çeşitli cevaplar alınmakla birlikte çoğunluğu %35.7 ile kısmen katılıyorum ifadesi sağlamıştır. Ayrıca olumsuz ifadelerden çok az bir farkla (%49.4) ayrılan olumlu ifadelerin yanı sıra birbirine çok yakın oranlar olan %25 katılmıyorum ve %21.7 hiç katılmıyorum ifadeleri ve ortalama %46.7 ile bu konudaki kararsız tablo net bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. En düşük oranı oluşturan %13.7'lik kesinlikle katılıyorum ifadesi de bizlere üniversitenin kent kültürünün ve turistik yapısının tanıtımı konusunda yeterli düzeyde olmadığını göstermektedir. Saha çalışmalarımdan elde ettiğim verilere göre üniversitenin kent kültürü ile ilgili yapmış olduğu çalışmaların yalnızca kent basınına yansımış olan kısımlarını kısaca başlıklar halinde belirtme ihtiyacı duydum. Kültürel açıdan, Erçek Gölü'nün korunması bu göldeki Flamingoların korunması, izlenmesi, İnci Kefalinin gözlenmesi, av yasaklarının konulması ve İnci Kefali Kültür ve Sanat Festivallerinin gerçekleştirilmesi, kültür ve turizm envanteri çalışmalarının yapılması, Urartu Sohbetleri konferanslarının düzenlenmesi, kitap fuarları, kent sorunlarının değerlendirilmesi, kent araştırma merkezlerinin kurulması, kent konseyi, kent konferansları dizisi ve üniversite-kent bütünleşme toplantıları, Van Gölü için gözlem merkezi önerileri, Van türkülerinin korunması gibi daha birçok kültürel

faaliyet gerçekleştirilmektedir. Tüm bu faaliyetlere rağmen esnaf kesimi tarafından düşük oranla yeterli bulunan üniversitenin kültür ve turizmi tanıtma işlevine farklılık ve yenilikler katması gerekliliği kanısına varıyoruz. Bu faaliyetlerin devamlılığı ve çeşitliliği halinde üniversite-kent ilişkisinin daha sıkı bir şekilde kurulabileceği kanısına varmaktayız.

Tablo 48 : Üniversitenin bilimsel çalışma ve projelerin kent ile paylaşımı konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	43	14,3
Kısmen katılıyorum	96	32
Katılmıyorum	69	23
Hiç katılmıyorum	74	24,7
Fikrim yok	18	6
Toplam	300	100

Üniversitenin gerçekleştirdiği bilimsel çalışma ve projelerinin kent ile paylaşımı konusunda yeterliliğine dair sorumuza verilen cevap da belirsizlik göstermektedir. En yüksek orana sahip %47.7 olumsuz ifadelerden çok az farkla ayrılan %46.3 olumlu ifadeler ile katılımcıların büyük bir çoğunluğu üniversiteyi bu konuda yeterli bulamamakta hemfikirdirler.

Tablo 49 : Üniversite lojmanlarının kent merkezinde yer almasının üniversite-kent ilişkisini güçlendireceğini düşünüyorum.

	Sayı	Yüzde
Kesinlikle katılıyorum	115	38,3
Kısmen katılıyorum	97	32,3
Katılmıyorum	39	13
Hiç katılmıyorum	36	12
Fikrim yok	13	4,3
Toplam	300	100

Üniversite lojmanlarının kent merkezinde yer almasının üniversite-kent ilişkisini güçlendireceğine dair sorumuza verilen cevap oldukça istikrarlı ve olumludur. %38.3'lük kesinlikle katılıyorum ve %32.3'lük kısmen katılıyorum ifadesi ve %70.6'lık bir çoğunluk ile katılımcıların büyük bir kısmı üniversite kampüsünde akademik ve idari personelin barınması amacıyla kurulan lojmanların kent merkezinde olması halinde üniversite ile ilişkilerin daha sıkı bağlar ile kurulabileceğine inanmaktadır. Zaten mekansal olarak uzak olan üniversitenin katılımcılar tarafından ulaşılmaz bir yer olarak görülmesi çalışanlarını da ulaşılmaz hale getirmiş hatta birçok katılımcının üniversite akademik ve idari personeli ile kent halkı arasında sınıfsal farklılıkların oluştuğuna dair yakınmalarını görmekteyiz. Bu durum bir toplumu oluşturan unsurların işlevlerini yerine getirememesi bir bütün olamaması anlamına gelmektedir.

3.2.3. Üniversite-Kent İlişkisinde Engeller ve Öneriler

Bu soru kategorisi açık uçlu sorulardan oluşmakta olup işletme sahiplerinin üniversite-kent ilişkisine yönelik farklı fikirlerini de ele almak amacıyla oluşturulmuştur.

Tablo 50 : Sizce üniversite-kent ilişkisi önündeki engeller nelerdir?

	Sayı	Yüzde
Uzaklık	155	51,7
Öğrenci indirimi	59	19,7
Halkla ilişkiler	92	30,7
Akademik yetersizlik	44	14,7
İstihdam yaratma	25	8,3
Toplam	375	125,1

Katılımcılara açık uçlu sorular ile yönelttiğimiz “Sizce üniversite-kent ilişkisinin önündeki engeller nelerdir?” sorusuna 300 katılımcıdan 155’i “uzaklık” faktörü olarak cevap vermiş olup bu rakam çoğunluğun %51.7’sini oluşturmaktadır.

Üniversite-kent ilişkisi önündeki engellerden ikincisini “halkla ilişkiler” faktörü oluşturmaktadır. Bu cevabı 300 katılımcıdan 92’si vermiştir ve bunlar %30.7’lik bir oranı oluşturmaktadırlar. Üniversitenin öğrenci, akademik ve idari personelinin kent ile daha fazla kaynaşp bütünleşmesi gerektiğini düşünmekte olan esnaf kesimi, üniversiteyi kentten kopuk ve iletişim konusunda da yetersiz olarak görmektedir.

Üniversite-kent ilişkisi önündeki engellerden üçüncüsü de “öğrenci indirimi” faktörüdür. Bu soruya 300 katılımcıdan yalnızca 59’u cevap vermiş

olup bunlar %19.7'lik bir oran oluşturmaktadırlar. Öğrencilere yönelik indirim sağlanması gerektiğini düşünen esnaf kesiminin bu kısmı, üniversite mezunu olan genç kitleden oluşmaktadır.

Üniversite-kent ilişkisi önündeki engellerden dördüncüsü de “akademik yetersizlik” faktörüdür. 300 katılımcının yalnızca 44'ü bu cevabı vererek %14.7'lik bir oran oluşturmaktadırlar. Üniversiteyi akademik çalışmalar açısından yetersiz bulan esnaf kesiminin temel şikayeti, kentin bilimsel aktivitelerden yoksun olması ve bu nedenle de üniversite-kent ilişkisinin kurulamamasıdır.

Üniversite-kent ilişkisi önündeki engellerden sonuncusunu “istihdam yaratma” konusu oluşturmaktadır. 300 katılımcının sadece 25'i bu soruyu cevaplayarak %8.3'lük bir oran oluşturmaktadırlar. Üniversitenin, kente yeterince istihdam sağlayamadığını bu nedenle de işsizlik oranının yüksek olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 51 : Üniversite-kent ilişkisinin daha iyi olabilmesi için önerileriniz nelerdir?

	Sayı	Yüzde
Bilimsel aktivitelerin kente sunumu	93	31
Üniversitenin kent merkezinde olması	52	17,3
Kentin tanıtımı	24	8
Ulaşım araçlarının artırılması	83	27,7
Sosyal mekanların artırılması	50	16,7
Toplam	302	100,7

Üniversite-kent ilişkisinin daha iyi olabilmesi için katılımcılara önerilerde bulunmalarını istedik ve bu önerilerin ilkinin, “üniversitenin bilimsel aktivitelerinin kente sunumu” faktörü oluşturmaktadır. 300 katılımcının 93'ü

bu soruyu cevaplandırarak %31’lik bir oran oluşturdular. Katılımcıların birçoğu, üniversitenin gerçekleştirmiş olduğu bilimsel çalışma ve projelerini kente duyurmamasından yakınmaktadırlar. Bu sorunun çözüme kavuşturulması halinde üniversite-kent ilişkisinin daha sağlıklı olabileceğini belirtmişlerdir.

Üniversite-kent ilişkisin daha iyi olabilmesi için katılımcıların ikinci önerisini “ulaşım araçlarının arttırılması” ifadesi oluşturmaktadır. 300 katılımcının 83’ü bu soruya yanıt vererek %27.7’lik bir oran oluşturmuştur. Üniversitenin kent merkezine uzak olması nedeni ile aralarındaki ilişkinin de zayıf olduğunu belirtmektedirler. Çözüm olarak da üniversite-merkez arasındaki ulaşım araçlarının sayısının arttırılmasını önermektedirler.

Üniversite-kent ilişkisinin daha iyi olabilmesi için üçüncü öneri “üniversitenin kent merkezinde olması” dır. 300 katılımcıdan yalnızca 52’si bu soruyu cevaplayarak %17.3’lük bir oran oluşturmaktadır. Katılımcıların birçoğu, üniversitenin en azından tıp fakültesi ve diş hekimliği fakültesinin kent merkezinde olması halinde, üniversite-kent ilişkisinin daha sağlıklı olabileceğini düşünmektedir.

Üniversite-kent ilişkisinin daha iyi olabilmesi için katılımcıların dördüncü önerisini “kentteki sosyal mekanların sayısının arttırılması” ibaresi oluşturmaktadır. 300 katılımcının sadece 50’sinin cevapladığı bu soru %16.7’lik bir oran oluşturmaktadır. Katılımcılar, üniversite öğrencilerinin vakit geçirebileceği sosyal mekanların sayısının arttırılması ile hem kent ekonomisinin canlanacağını hem de üniversite ile ilişkilerin daha sağlam olabileceğini savunmaktadırlar.

Üniversite-kent ilişkisinin daha iyi olabilmesi için katılımcıların beşinci ve son önerisini “kentin tanıtımı” faktörü oluşturmaktadır. 300 katılımcının sadece 24’ü bu soruyu cevaplayarak %8’lik bir oran oluşturmaktadırlar. Üniversitenin kentin kültürünü yeterli düzeyde tanıtması halinde üniversite-kent ilişkisinin daha iyi olabileceğini savunmaktadırlar.

Anket uygulamasının sonuçlarından genel bir kaniya varacak olursak; çalışmaya en fazla İpekyolu ilçesinden 1 ile 5 yıldır Van'da çalışıyor olan ve çoğunluğu lise mezunu kişiler katılmıştır. Yine en çok 18-32 yaş arası bekar olan esnaf kesimi katılım sağlamıştır. Söz konusu katılımcılar, üniversitenin kent gelişimine katkıda bulunduğunu kabul etmektedirler. Ayrıca öğrenci sayısının ve dolayısıyla artan harcamalarının kenti sosyo-kültürel ve ekonomik açıdan geliştirdiği konusunda da hemfikirdirler. Fakat üniversite lojman ve yurtlarının kampüs alanı içerisinde kalarak üniversite-kent ilişkisinin zayıflamasına neden olduğuna ve en azından üniversite hastanesinin kent merkezine taşınması ile üniversite-kent ilişkisinin geliştirilebileceğine, kent esnafı ile daha sıkı ilişkilerde bulunulması gerektiğine kesin bir yargı ile katılmaktadırlar. Öte yandan katılımcılar, üniversiteyi kentin beklentilerini karşılama ve işgücü ihtiyacını giderme konusunda yetersiz bulmaktadırlar. Yine işletme sahiplerine Ar-Ge ve danışmanlık hizmetinde bulunma, kent sorunlarına çözüm üretip kültür ve turizminin tanıtımını yapma konusunda da yeterli olmadığını düşünmektedirler. Ayrıca kent ile ilgili bilimsel çalışmalara çok az yer verme, gerçekleştirilen çalışmaları da kentli ile paylaşmama ve bu nedenle de kentten uzak kalma konusunda da olumsuz yargıda bulmaktadırlar. Üniversite-kent ilişkisi önündeki engeller ve bu ilişkinin daha iyi olabilmesi için önerilerden oluşmakta olan açık uçlu sorular kategorisine verilen cevapları değerlendirecek olursak; üniversite-kent ilişkisi önündeki engellerin en büyüğünü uzaklık olgusu oluşturmaktadır. Ardından sırasıyla halkla ilişkiler, öğrenci indirimi, akademik yetersizlik ve son olarak da istihdam yaratma gelmektedir. Öte yandan üniversite-kent ilişkisinin daha iyi olabilmesi için öneriler kategorisine verilen cevaplardan da ilk sırayı bilimsel aktivitelerin kente sunumu oluşturmakta olup bunu izleyen öneriler ulaşım, üniversitenin kent merkezinde olması, sosyal mekanların sayısının arttırılması ve son olarak da kentin tanıtımı olguları yer almaktadır.

3.3. Nitel Verilere Dayalı Bulgular

Üniversite kent ilişkisini sorgulamaya dönük olarak Van Ticaret ve Sanayi Odası, Ziraat Odası, Organize Sanayi Bölgesi, Parti İl Temsilcisi ve İlçe Belediye Başkanından oluşan toplamda 5 kişi ile görüşme yapılmıştır.

3.3.1. Üniversitenin Kent Değişimindeki Rolü

Üniversiteler, bulundukları kentte birçok alanda gelişim ve değişimin öncü kurumlarındandır. Özellikle artan öğrenci sayısı ile kente ekonomik katkılar sağlarken, farklı kültürlerin kaynaşması ile de kente sosyo-kültürel bir zenginlik katmaktadır. Gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar ve uygulamalar ile hem yaşam standardını yükseltmekte hem de teknolojiyi yakından takip etmektedirler. Yüzüncü Yıl Üniversitesinin kuruluşundan bu yana kentte oldukça güçlü değişimi sağlayıcı rolünün varlığı bilinen bir gerçekliktir. Katılımcılar üniversitenin söz konusu dinamik rolünü şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Üniversiteye bu kadar yetişmiş ve seçilmiş insanın, beyinlerin gelmesi, fakültelerin açılması elbette şehrin kimliğini ve gidişatını değiştirir. Üniversite kentin yapısını ve kimliğini çok değiştirdi ama birçok eksiği de kaldı.” (Ziraat Odası Başkanı)

“YYÜ-kent ilişkisine bakılırsa çok büyük bir değişim söz konusudur. Özellikle nüfus konusunda 1982’lerde 100.000’in altında iken 2017’de bir milyona yakın bir nüfusa sahip olmuştur. YYÜ şehirden birçok konuda kopuk bir şekilde bugüne kadar geldi. Çünkü eskiden şehir merkezinden uzaktı ama günümüzde şehrin büyümesi ile yakın hale geldi. Üniversite öğrencileri zaruri ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile şehre gelirler, çünkü yurtlar hep kampüs içinde. Şehirde üniversite öğrencileri özellikle hizmet sektöründe değişim sağladılar. Ya da sadece belirli mağaza, marketler ile alışveriş yapmaları şehre ekonomik katkı sağladı. Üniversite kentte değişimi birçok alanda sağladı mesela ulaşım, kira vb. konularda esnafa katkısı vardır ama bu sadece

ticari boyutla sınırlı kalmaktadır. YYÜ'nün en büyük katkısı Tıp ve diş fakülteleridir. Ancak şehrin yönetsel alanda katkısı yoktur.” (Siyasi Parti İl Temsilcisi)

3.3.2. Üniversite- Kent İlişkisinde Bilimsel Çalışmalar

Üniversiteler gerçekleştirmiş oldukları bilimsel çalışmalar ile toplumu aydınlatmakta ve tüm dünyada gerçekleşen yenilikleri takip edebilmektedirler. Özellikle bulundukları kenti, bölgeyi hatta ülkeyi başka ülkelerle rekabet edebilecek düzeye getiren, kalkındıran yine bilimsel çalışmalardır. Daha çok bulunduğu kentin ve bölgenin sorunlarına eğilen üniversiteler, sahip oldukları coğrafi, fiziksel, kültürel, sosyal, ekonomik özelliklerine göre çalışmalarına ağırlık vermektedirler. Yüzüncü Yıl Üniversitesinin de bilimsel çalışmalarında bu izleri görmek mümkündür. Görüşülen kişilerin de fikirleri şu yöndedir.

“Bu konuda üniversitenin birçok eksiği var özellikle kendi alanımız olan ziraat fakültesini örnek veriyorum, tarlaları yok, makinaları yok, tahlil laboratuarları yok, halkı aydınlayabilecek işleri yok, hastanesinin doktorları yok, spor akademileri yok, halkla ilişkileri yok sadece tarih bölümünün arkeolojik çalışmalarını gördüğümü söyleyebilirim bu kadar.” (Ziraat Odası)

“Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin bilinirlik düzeyinde değerlendirildiğinde İnci Kefali Balığı ile yapılan çalışmalar ön plana çıkmaktadır. Bunun dışında yurtdışında temsilcilik ile yabancı öğrenci değişimleri ile ön plana çıkan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin ağırlık verdiği konular yetersiz tanıtım nedeniyle bilinmemektedir.” (Van TSO)

“Kentle ilgili bilimsel konularda bizim için en önemli konu Van Gölü'dür. Bununla ilgili çalışmalar yapılmasına rağmen gölümüz gün geçtikçe kirlenmektedir. Kıyılarda katı atıklar birikmekte ve arıtma sistemleri yetersiz kalmaktadır. Elbette bu durum şehrin yönetsel birimlerinin sorunudur ancak YYÜ de bu konuda bilimsel yöntemlerle bu soruna çözüm bularak yönetim birimini ikna edecek bir ses çıkarmalıdır. Ayrıca Van Türkiye'nin en fazla küçükbaş hayvana sahip şehridir. Bu konuda YYÜ'nün Veterinerlik Fakültesinin hayvan tedavisinden başka halka katkısı sınırlıdır. Ziraat Fakültesi de aynı şekilde çok fazla çalışma yaptığını söylüyor ama uygulamada çok bir şey görmedik.” (Siyasi Parti İl Başkanı)

3.3.3. Üniversitenin Kent İle İlişki Düzeyi

Üniversiteler yapı ve işlev itibarıyla bulundukları kent ile etkileşim halindedirler fakat bu durum üniversitenin yerleşkesinin kent merkezine olan uzaklığına bağlı olarak farklılık göstermektedir. Kampüsü kent merkezinde yer alan üniversiteler, kent ile daha sıkı ilişkilerde bulunmaktadır ve böylece üniversite-kent ilişkisi daha güçlü hale gelmektedir. Örneğin üniversitenin gerçekleştirmiş olduğu seminer, sempozyum, eğlence, kültür festivalleri ile kent kaynaşmış olur. Ayrıca eğitim ve sağlık gibi temel hizmetlerin de kolaylıkla giderilmesi sağlanır. Fakat kent merkezine uzakta kurulmuş olan yerleşkelerde bu gibi hizmet ve etkinliklerin gerçekleştirilmesi daha zor olmaktadır. Bunun sonucu olarak da kent, üniversiteden kopuk bir şekilde sadece eğitim hizmetini görmek amacıyla ilişki kurabilmektedir. Yüzüncü Yıl Üniversitesinin de kent merkezine uzaklığı kent ile ilişkisini görece zayıflatmaktadır. Bu durumu katılımcılarımız şu şekilde ifade etmektedir:

“Üniversite kültürel, sosyal konuda daha seviyeli bir şekilde halkla kaynaşırsa daha iyi olur. Ancak yurtlar, lojmanlar hep kampüste o yüzden kaynaşamıyor halkla, sadece birkaç lokantası falan var o yüzden sadece zorunlu ihtiyaçlar için merkeze gelenler oluyor. Bu nedenle esnaf ile de bağlar kopuktur. Ulaşım zaten sıkıntılı, yurtlar şehir merkezine gelirse iletişim daha samimi olur. Çünkü halk da üniversiteye gitme konusunda zorluk çekiyor. Çünkü ulaşım olmazsa iletişim de olmaz.” (Ziraat Odası Başkanı)

“Diğer üniversiteler de aynı YYÜ gibi kendi dünyasında yaşardı. Ama 2000’lerden sonra bu iletişim gelişti. YÖK eskiden küçük ve kendi boyunduruğunda olan bir üniversite modeli uygulardı. Kapalı ve geleneksel toplumlarda üniversitenin kent kültürünü değiştiren ahlaki problemleri mevcuttur. Bu nedenle halk kendini ve ailesini uzak tutmaya çalışmaktaydı. Ama artık toplum bu algıyı büyük ölçüde kırmaya başladı.” (OSB Başkanı)

Üniversiteler sundukları eğitim hizmetlerinin yanı sıra toplum ile diyalog kurmak ve toplum ihtiyaçlarını karşılayıcı yönde politikalar yürütmek

zorundadırlar. Aksi takdirde kendi başına varlığını sürdüren bir eğitim kurumu olmaktan öteye gidemezler. Daha önce de değindiğimiz gibi Yüzüncü Yıl Üniversitesinin konumsal uzaklığı bazı hizmetlerin sunumunu sekteye uğratsa bile toplum beklentilerini karşılayıcı yönde çalışmalarda bulunması halinde uzaklık engeli de aşılmış olacaktır. Bu konuda katılımcılarımız ana hatlarıyla şunları ifade etmektedirler:

“Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin kente sunduğu her hizmet kendisine olumlu reklam olarak dönecektir. İlimizde bile hala Van Yüzüncü Yıl Üniversitesine gitmemiş, tanımayan gençler söz konusu ise bu durum Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi tarafından sorgulanmalıdır. Kente ilişkin yapacağı her faaliyetin karşılığı olumlu olacaktır.” (Van TSO Başkan Yardımcısı)

“Kentle ne kadar içi içe olursan kentin kültürünü, dizaynını, problemlerini ne kadar kendine dert edersen, o konuda çalışmalar, sempozyumlar yapıp sorunları üzerinde düşünürsen, belediye, STK ve sanayi ile işbirliği halinde olursan o kadar bütünleşirsin. Üniversite sadece eğitim ve bilgi veren bir depo değildir. Ne kadar irdelersen o kadar toplumla bir olursun.” (OSB Başkanı)

“Üniversitenin bulunduğu şehre büyük değer kattığı bir gerçeklik olarak var ama üniversitenin özellikle de akademisyenlerin halkla iç içe olması gerekir. Özellikle sanayi ile bütünleşmesi gerekir. Üniversitenin teknokenti var ama ne iş yaptığını kimse bilmiyor. Bu kuruluşun çok aktif olması gerekiyor.” (Siyasi Parti Başkanı)

3.3.4. 2000 Sonrası Dönemde Üniversite Kent İlişkisi

2000 yılları ve sonrası birçok üniversitenin kurulmuş olması ile birlikte biz Yüzüncü Yıl Üniversitesinin tarihsel gelişimini görüşmecilerimiz eşliğinde Van özelinde değerlendirmeye çalışacağız. 2011 yılında deprem felaketi yaşayan Van kenti için bu yıllar oldukça zor bir süreç olmuştur. Bu nedenle Yüzüncü Yıl Üniversitesinin bilimsel çalışmaları belirli bir dönemde sekteye uğramış olsa da yeniden ayağa kalkarak varlığını devam ettirmiş ve bu yıllardan sonra da başarılı çalışmalarına imza atmışlardır. Katılımcılarımızın

2000 sonrası dönemde üniversite-kent ilişkisine yönelik düşünceleri şu şekilde bir tablo oluşturmaktadır:

“Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi 2000 sonrası için ayrı bir parantez açmak için çok erken bir rakam olur. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin değişim dönüşümü 2011 yılı sonrası başlamıştır.” (Van TSO Başkan Yardımcısı)

“2000 sonrası Van’ın büyümesi üniversite-kent arasındaki mesafeyi kısalttı. Yeni fakülteler açıldı, üniversite öğrencisi sayısı arttı bu da kente oldukça büyük katkı sağladı. Ulaşım kolaylaştı. Kent ile ilişkisi bakımından 90’lar ile arasında çok fark yok bir tek teknokent var sanayi ile çalıştığını söyleyen onu da biz göremedik bir türlü.” (Siyasi Parti Başkanı)

“2000 sonrası siz istediğiniz çalışmayı istediğiniz bir kurum veya kuruluş ile yapabilirsiniz. Biz şimdi bilimsel temelli çalışmalar yapıyoruz. Bilimsellik olmazsa yanlış yaparız. Mesela biz zabıtalarmız için öfke kontrolü eğitimini, eğitim fakültesinden rica ediyoruz. Böylece hocalar odalarından çıkıp sahaya, halkın arasına karışarak iletişim kurabilmektedir. 2002 sonrası fırsatlar, destekler çok arttığı için bilimsel çalışmaların önü açıldı. Üniversite hocalarının kentle ilgili bilimsel çalışmaları geçmiş yıllara oranla %100 arttı diyebiliriz.” (Belediye Başkanı)

3.3.5. Üniversitenin Ar-Ge ve Danışmanlık Hizmeti

Üniversiteler, eğitim hizmetlerinin yanı sıra birçok alanda çeşitli kurum ve kuruluşlara Ar-Ge ve danışmanlık hizmeti vermektedirler. Böylece toplumun kalkınmasına, yeniliklerle tanışmasına ülkenin yerel yönetimleri, STK’ları vb. kurum ve kuruluşlar ile birlikte çalışarak büyük başarılarla imza atmaktadırlar. Görüşme yaptığımız kişiler Van YYÜ’nün Ar-Ge ve danışmanlık hizmetini son yıllarda artırmasına rağmen beklentileri karşılayıcı yönde bir yeterliliğe sahip olduğunu söylemenin güç olduğunu ifade etmektedir:

“Üniversitenin kendi kendini finanse etmesi lazım. Kaliteli eleman ve yeni fakülteler getirilmeli. Teknokent ve üniversite Ar-Ge ve danışmanlık konusunda yeterli değil. Üniversitenin altyapısı ve imkanları var sadece değerlendirip kullanması lazım.” (Ziraat Odası Başkanı)

“Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin AR-GE ve danışmanlık hizmetlerinin yerel ekonominin gelişmesi ve istihdam sağlama konusunda kesinlikle yeterli bulmuyorum. Kümelenmiş alanlarda Örneğin Organize Sanayi Bölgesinde Danışma Ofisi ve teknik bir sınıf oluşturularak gençlerin bu alanlara daha vakıf olması sağlanmalıdır. AR-Ge çalışmaları yapılırken daha çok ilimizi ve Bölgemizi 1. Dereceden ilgilendiren konular ele alınmalı ve somut çözüm önerileri geliştirilmelidir.” (Van TSO Başkan Yardımcısı)

“Ar-Ge ve danışmanlık ile ilgili üniversite-sanayi-devlet işbirliği halinde toplantılar ve çalışmalar yapılmaktadır. Mesela yatırım yapmak isteyen bir girişimci bize gelir, yatırım fikrini sunar. Biz bu yatırım fikrinin ne kadar uygun, ekonomik, verimli, ham maddesi, ticareti ve daha birçok konuda ölçüp değerlendiririz. Daha sonra bu konuda girişimciyi bu konuda bilgilendirip üniversiteye yönlendiririz. Üniversite de bilimsel olarak tüm koşulların tamamlandığına kanaat getirirse bu ürün bizim sanayimizde üretilmeye başlar.” (OSB Başkanı)

“Ar-Ge ve danışmanlık, ekonomiyi geliştirme, istihdamı sağlama açısından üniversiteyi kesinlikle yeterli bulmuyoruz. Üniversite şehre özgü ne varsa marka haline getirmelidir. Özellikle bu konuda yeterli değildir. Üretime yönelik daha fazla çalışma yapılmalıdır. Özellikle teknokent ve organize sanayi bölgesi üniversiteye bu kadar yakın olmalarına rağmen bu konuda çok zayıf ilişkileri vardır.” (Siyasi Parti Başkanı)

“Bu arz talep meselesidir. Özellikle 2002 sonrası daha da gelişti. Şimdi STK’lar, belediyeler, odalar, üniversite rahatlıkla işbirliğinde bulunarak projeler gerçekleştirmekte, görüşmeler yapmaktadırlar. Özellikle üniversitenin bu hizmetlerini bilimsel temelli bir şekilde arttırması lazım. Özellikle spor alanında daha iyi hocalar daha iyi çalışmalar yaparak kenti çok ileri bir düzeye taşıyabilirler.” (Belediye Başkanı)

3.3.6. Güçlü Bir Üniversite-Kent İlişkisi İçin Öneriler

Güçlü bir üniversite-kent ilişkisi, güçlü ve sağlıklı bir toplum, güçlü bir kent, güçlü bir bölge ve güçlü bir ülke demektir. Yüzüncü Yıl Üniversitesinin kent ile olan ilişkilerini kısa ve uzun vadede güçlendirmesi için katılımcılarımızın görüş ve önerileri şu noktalarda yoğunlaşmaktadır:

“Kültürel etkinlikler, spor aktiviteleri yok oysa boksta Van’da derece yapacak kadar başarılı insanlar var ama değerlendirilmiyor. Burada krosta çok başarılı öğrenciler vardı bir spor çalışma alanı olmadığı için batıya yöneldiler orda çalışıp şampiyonluk kazandılar. Spor akademileri ya da kompleksleri olsa birçok alanda başarılı gencimiz gelir hocalar gözetiminde orda çalışmalarını yapar. Oradan birçok Nur Tatar yetişir. Son olarak üniversite kent merkezinde olursa değişim daha hızlı olur.” (Ziraat Odası Başkanı)

“Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin kent ilişkisini etkin olarak sağlaması için kentten gelecek sorunları beklemesi yerine sahaya inmesi gerekmektedir. Tespit edilen sorunların muhatapları ile bir araya gelinerek çözüm önerileri geliştirilmelidir. Kent içi irtibat ofisleri, ilgilere en hızlı bir şekilde ulaşılabilecek çağrı merkezi tarzında bir yapılmaya gidilmelidir. Kent hafızasında oluşan “Ulaşılmaz Kurum” kavramı bu sayede bertaraf edilmelidir.” (Van TSO Başkan Yardımcısı)

“Zaten var olan ilişkiyi daha da sıkılaştırabiliriz. Öyle bir model oluşturmalıyız ki artık düzen ne kadar değişirse değişsin üniversite-kent ilişkisinin bir hasar görmemesi ve süreklilik kazanması lazım.” (OSB Başkanı)

“Birçok bölüm ve fakülte var her birinin kendi alanında halka öncülük etmesi, ciddi çalışmalar yapması ve bu çalışmalara halkı da dahil etmesi gerekir. Ulaşım, sağlık, ziraat ve hayvancılık konusundaki sorunlara çözüm bulması gerekir. İran’dan gelen turistlere çok daha iyi hizmet edebilir. Eğitim konusunda sıkıntılı ise daha fazla akademisyen alabilir. Yeni projeler yapabilir.” (Siyasi Parti Başkanı)

“Rektörümüzün odalar, STK’lar, girişimciler, kanaat önderleri için bir oturum düzenlemesi gerekir. Mesela ilk oturumda ziraat odası ve fakültesi bir araya getirilerek Van ile ilgili neler yapılabilir bunun konuşulması lazım. Diğer tüm konularda da aynı şekilde oturumlar düzenlenerek kent daha ileri bir düzeye taşınabilir. İkincisi bizim bir televizyonumuzun olması lazım, halka ulaşmanın yöntemi budur. Bir hoca televizyonda bir açıklama yaparsa halk daha iyi harekete geçer. Bu şekilde ilişkiler daha iyi geliştirilebilir. Biz stratejik planımızı hazırlarken üniversiteye danıştık. Biz bir ilçe kuruyoruz, belediyecilik anlamında neler yapılabilir, neler eksiktir diye her konuda bilimsel tavsiyeler olarak belediyemizi kurduk. Ayrıca Van diğer komşular ile üretim alanında işbirliği ile çok güzel ilişkiler kurabilir.” (Belediye Başkanı)

SONUÇ VE ÖNERİLER

1982 yılında kurulmuş olan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nin (YYÜ) Van kenti ile olan diyalogu 2018 yılı itibariyle 36 yıllık bir geçmişe yaslanmaktadır. Yarım asra doğru yol alan tarihsel geçmişi ile Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nin kent üzerinde yarattığı etkininin boyutu ve derecesi hem akademisyen ve öğrencilerin, hem kentteki işletmelerin hem de kent kamuoyunun merak ettiği bir konu özelliği göstermektedir. Genel olarak üniversitenin Van'da birçok alanda değişimi sağlayıcı roller aldığı, özellikle ekonomik alanda kente önemli katkılar sunduğu vurgulanmakla beraber kültürel değerler üzerinde yaratacağı olumsuzluklara ilişkin kaygıların, tedirginliklerin ya da ön yargıların da buna eşlik ettiği bilinmektedir. Bu çalışma söz konusu etkiyi farklı parametreler üzerinden test etmeyi konu edinen bir çerçeveye sahiptir.

Üniversite-kent ilişkisini Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi örneği üzerinden inceleme konusu yapan bu çalışmadan elde edilen bulgulardan hareketle sonuç olarak şunlar söylenebilir:

- Üniversite bütün bileşenleriyle Van kent ekonomisine ulaşım, barınma (yurt, pansiyon gibi) ve kırtasiye-kitap gibi hizmetler üzerinden katkı sağlayan önemli bir kurum özelliği göstermektedir. Bu hem kent sakinleri hem de kentte faaliyet gösteren işletmelerin mutabık olduğu bir hususu oluşturmaktadır.
- Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi bünyesinde barındırdığı YÜSEM, BAP ve Teknokent ünitelerinin çalışmaları ile kente kültürel ve teknolojik anlamda önemli katkılar sağlamaktadır.

- Üniversitenin kent merkezine uzak olması, kampüs alanına taşınan lojmanlar ve öğrenci yurtları üniversite-kent ilişkisini zayıflatan güçlü tehditler olarak algılanmaktadır. Bunun yanında üniversite hastanesinin kent merkezine taşınması ise üniversite-kent ilişkisini güçlendirecek bir girişim olarak görülmektedir.
- Kentin temel beklentilerini karşılama, işgücü ihtiyacını giderme, işletme sahiplerine Ar-Ge ve danışmanlık hizmetinde bulunma, kent sorunlarına çözüm üretme, kent ile ilgili bilimsel çalışmalara yer verme, üniversitede üretilen çalışmaları kent sakinleri ile paylaşma konusunda üniversitenin mevcut girişimleri yetersiz bulunmaktadır.
- Üniversite-kent ilişkisinin önündeki engellerin en büyüğünü kampüsün merkeze uzak oluşu oluşturmaktadır. YYÜ kent merkezine yaklaşık 15 km uzak olduğundan, yurt ve lojmanları da yine kendi kampüs alanı içinde yer almaktadır. Bu durum öğrenci ve personellerin barınma ihtiyaçlarının karşılanmasında kolaylık sağlarken giyim, eğlence ve temel gıda gibi ihtiyaçlarını karşılamakta aynı yeterliliği sağlayamamaktadır. Söz konusu ihtiyaçların karşılanması için kampüste yaşayanlar kent merkezine yönelmek durumunda kalmaktadır. Üniversite-kent arasında çok güçlü bir ilişki olmadığı ve bunun nedeni sorulduğunda, katılımcıların uzaklık ve bilimsel çalışmaların kent ile paylaşılmamasını temel neden olarak ortaya koydukları görülmektedir.
- Kent merkezinde faaliyet gösteren işletme sahipleri ve kent sakinleri üniversitenin toplum beklentilerini karşılayıcı yönde politikalar yürütmesi halinde üniversite-kent ilişkisinin daha verimli ve güçlü olabileceği konusunda ortak bir kanaat sahibidirler.

- Üniversitenin özellikle 2010 sonrası dönemde Van'da özellikle ekonomik, sosyal ve kültürel alanda etkisi gözle görülebilir değişimlere ön ayak olduğu görülmektedir.

Daha güçlü bir üniversite-kent ilişkisi için getirilebilecek öneriler olarak şunlar ön plana çıkmaktadır.

- ✓ Üniversite-kent ilişkisini güçlendirecek tarzda ulaşım ağının çeşitlendirilmesi gerekmektedir.
- ✓ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi içinde bulunduğu kenti farklı boyutlarıyla inceleme nesnesi yapma çabalarını arttırması durumunda üniversite-kent ilişkisi daha verimli bir zemine oturacaktır.
- ✓ Van'ın bir üniversite şehri olması açısından hem kent merkezinde hem de üniversite yerleşkesinde sosyal, kültürel ve sanatsal mekan ve etkinliklerin artırılması öncelik arz etmektedir.
- ✓ Üniversitenin kente dair bilimsel çalışmaları, Ar-Ge ve danışmanlık hizmetleri yetersiz bulunmuş olup çözüm olarak da Teknokent, OSB, belediyeler ve STK' ların birlikte hareket ederek çalışmalar yapması önerilmiştir.
- ✓ Özellikle kent için büyük önem taşıyan Van Gölü'nün giderek kirlendiği ve bu doğal sermayenin korunması için gerekli önlemlerin alınması gerektiği üzerinde durulmuştur.

Sonuç olarak kent-üniversite ilişkisini Van özelinden irdeleyen ilk lisansüstü tez niteliğine sahip bu çalışma, üniversite-kent ilişkisini ekonomik, kültürel, sosyal ve teknolojik açılardan irdeleyen mevcut ilişki düzeyini bu açılardan betimlemeye çalışan bir çerçeveye sahiptir. Çalışma bu yönüyle ileride üniversite-kent ilişkisi konusunda yapılacak olan araştırmalara katkı sunacağından önemlidir. Bu çalışma hem mevcut durum analizi hem de bundan sonra yapılacak dönemsel çalışmalara kıyaslama sunması açısından da önem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, O., Sönmez Özkan, D. (2013). “Üniversite-Sanayi-Kent Etkileşimi ve Bir Markalaşma Stratejisi Olarak: Bilim Kent Uygulamaları ve Isparta Örneği”. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl: 2013/2, Sayı:18 .
- Akçakanat, T., Çarıkçı,İ., Dulupçu, M. (2010). “Üniversite Öğrencilerinin Bulundukları İl Merkezine Ekonomik Katkıları ve Harcama Eğilimleri: Isparta 2003–2009 Yılları Örneği”. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi* (22), s.165-178.
- Aktan, C. C. (2007). “*Yükseköğretimde Değişim: Global Trendler ve Yeni Paradigmalar*”. Yaşar Üniversitesi Yayını, İzmir.
- Altınsoy, S. (2011). “Yeni Devlet Üniversitelerinin Gelişimi: Sorunlar ve Politika Önerileri”. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*. Cilt:1, Sayı: 2, Ağustos 2011; Sayfa: 98-104.
- Arap, S. K. 2014, “Üniversite-Kent Etkileşiminden Beklentiler”, *Toplum ve Demokrasi*, Yıl 8, Sayı 17-18, Ocak-Aralık, s. 105-119.
- Arap, S. K. (2008). “Türkiye Yeni Üniversitelerine Kavuşurken: Türkiye’de Yeni Üniversiteler ve Kuruluş Gerekçeleri”. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, s. 65-1.
- Arıcan, İ. (2010). “*Üniversite Sanayi İşbirliği Çerçevesinde Bilimsel Araştırma Projeleri ve Marmara Üniversitesi Araştırma Geliştirme Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi*” Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Arslan, H. (2014). “Çankırı Karatekin Üniversitesinin Kente Ekonomik Katkısı ve Öğrenci Harcamalarının Farklı Değişkenler Açısından Analizi”. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (DÜSBED)* , Kasım: 2014, YIL-6, S.12 .

- Ataunal, A. “21. Yüz yıla Girerken Eğitim”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, LA(1994) 111-116.
- Aydın, İ. (2002). “Üniversitelerin Ekonomik Faaliyetlere Etkisi”. *Marmara Coğrafya Dergisi*, Sayı: 5, İstanbul.
- Bakan, H. (2013). “ Analitik Hiyerarşi Yöntemi İle Üniversite Kurulması Uygun Olan İlçelerin Belirlenmesi”. *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, Cilt:2 ,Sayı:2, Aralık 2013.
- Balay, R. (2004). “Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim”. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, yıl: 2004, cilt: 37, sayı: 2, 61-82.
- Baskan, G. A. (2001). “Türkiye’de Yükseköğretimin Gelişimi”. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 21, Sayı: 1 (2001) 21-32.
- Binici, Ö.F. , Koyuncu, B. “Üniversite Öğrencilerinin 2012-2013 Harcamalarının Bitlis İli Ekonomisine Katkısının İncelenmesi”. *BEU. SBE. Dergisi*, Cilt:4 Sayı:1 Haziran 2015.
- Ceyhan, M. S. , Güney, G. (2011). ”Bartın Üniversitesi’nin Bartın İlının Ekonomik Gelişmesinde 20 Yıllık Projeksiyonda Katkılarının Değerlendirilmesi”. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 21, Sayı: 2, Sayfa: 183-207, Elazığ-2011.
- Çatalbaş, N.(2007). “Üniversite-Yerel Ekonomi İlişkisinde Kutuplaşma Teorisi İyi Bir Model Olabilir Mi ?”.*Selçuk Üniversitesi Karaman İ.İ.B.F. Dergisi Yerel Ekonomi Özel Sayısı*.
- Çetinsaya, G. (2014). “*Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi İçin Bir Yol Haritası*”
- Çınar, R., Emsen, S.Ö. (2001).”Eğitim ve İktisadi Gelişme: Atatürk Üniversitesi’nin Erzurum İl Ekonomisi ve Sosyal Yapısı Üzerindeki Etkileri” *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt: 15, Sayı: 1-2.

- Dalğar, H. , Tunç, H. , Kaya, M. (2009). “Bölgesel Kalkınmada Yükseköğretim Kurumlarının Rolü ve Bucak Örneği”. **Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Yıl:1, Sayı:1, s. 39-50.
- Demireli, C., Taşkın, E. (2013). “Üniversite Öğrencilerinin Bulundukları Şehre Ekonomik Katkıları: Kütahya İl Merkezi Örneği”. **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı: 37.
- Deniz, O. , Yıldız, M. Z. “2011 Depreminin Van Kentindeki Sığınmacılar Üzerine Etkisi”. **Doğu Coğrafya Dergisi** – 35, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, Van.
- Doğan, D. (2013). “Yeni Kurulan Üniversitelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri”. **Yükseköğretim ve Bilim Dergisi**, Cilt: 3, Sayı: 2, Ağustos: 2013; Sayfa. 108-116.
- Erdil, E., Pamukçu, T., Akçomak, İ.S., Erden, Y. (2013). “Değişen Üniversite-Sanayi İşbirliğinde Üniversite Örgütlenmesi”. **Ankara Üniversitesi, SBF Dergisi**, Cilt 68, No. 2, 2013, s. 95 – 127
- Erdönmez, E., Akı, A. “Açık Kamusal Kent Mekanlarının Toplum İlişkilerindeki Etkileri”. **YTÜ Mim. Fak. e-Dergisi** Cilt 1, Sayı 1, 2005, İstanbul.
- Ergun , C. (2014). “Üniversite ve Kent İlişkisi Üzerine Görüşler: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği”. **Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Eylül 2014, Sayı 31, 216 – 237.
- Ergün, E. (2003). “A.K.Ü. Bolvadin Meslek Yüksekokulu’nun Bolvadin’in Sosyo-Kültürel Yapısına ve Ekonomisine Katkıları”. **Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi**, (C.V, S.1, 2003).

- Erkan, B. , Harbalıoğlu, M. (2013). “*Sürükleyici Birim Olarak Kilis 7 Aralık Üniversitesi'nin İlin Sosyo Ekonomik Gelişimine Etkisi*”. Anadolu International Conference Economics 3, June, 19-21, 2013, Eskişehir.
- Geren, N. (2006). “*İngiltere’de ve Ülkemizde Üniversite-Sanayi Etkileşimi İçin Oluşturulan Kurumlar, Mekanizmalar ve Teknopark Modeli*”. TÜBİTAK-ADANA Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezi (ÜSAM).
- Gültekin, N., Çelik, A., Nas, Z. (2008).”Üniversitelerin Kuruldukları Kente Katkıları”. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Bahar-2008 C.7 S.24 (264-269).
- Günay, D. (2006), “*Teknolojinin Doğası, II. Türk Bilim ve Teknoloji Tarihi Kongresi*” 30-31 Ekim 2006 SDÜ Isparta.
- Günay, D. (2011). “Türk Yükseköğretiminin Yeniden Yapılandırılması Bağlamında Sorunlar, Eğilimler, İlkeler ve Öneriler – I”. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 3, Aralık 2011; Sayfa: 113-121.
- Gür, B. S. , Çelik, Z. (2011). “*YÖK’ün 30 Yılı*”. S E TA (Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı) Rapor No: 4, Kasım 2011.
- Hoşgörür, V. , Hoşgörür, T. (2011). “Planlı Dönemde Yükseköğretimdeki Gelişmeler”. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 15 (2011-1), 111-131.
- Işık, Ş.(2008). “Türkiye’de Üniversitelerin Kentleşme Üzerine Etkileri”. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 10, Sayı:3, 2008.
- Karadağ, E. & Yücel, C. (2017). “*Devlet Üniversiteleri ve Fakülteleri Sıralaması [DÜS] 2017*”. Eskişehir.

- Karahan, Ö. , Karahan, A.Y. (2012). “Üniversitelerin Meseleleri”. *Yükseköğretim Dergisi*, 2012;2(2):80-84.
- Kaynar, M. , Parlak, İ. “*Her ‘İl’e Bir Üniversite Türkiye’de Yükseköğretim Sisteminin Çöküşü*”. Ankara: Paragraf Yay.,2005.
- Koç, T. (2010). ”Kapitalist Kent Olgusu ve Kentsel Siyaset Üzerine Yaklaşımlar”. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, Cilt:8 Sayı: 29 Kış: 2009 / 2010 Sayfa: 39-52.
- Korkut, G. (2011). “*Üniversite Yerleşkelerinin Kentsel Mekan Kurgularının Biçimlenmesinde Kentin Etkisi*” . İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Kuyumcu, A., Erdoğan, T. (2008). “Yükseköğretimin Toplumsal Değişmeye Etkisi”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 35, Sayfa: 240-250, 2008.
- Ortaş, İ. (2002). “Üniversite Sorunları-1”. *Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*, Aralık 2002, Cilt: 2, Sayı: 4, s. 0-3.
- Özer, H. , Akan, Y. , Çalmaşur, G. (2010). “Atatürk Üniversitesi Öğrencilerinin Gelir-Harcama İlişkisi”. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt 11, Sayı 1, 2010.
- Öztürk, N. (2009). “*Üniversite Kampüs Yapıları ve Üniversite-Kent İlişkisi*”. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Öztürk, S. , Torun, İ. , Özkök, Y. (2011). “Anadolu’da Kurulan Üniversitelerin İllerin Sosyo-Ekonomik Yapılarına Katkıları”. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl: 2011, Cilt: 8, Sayı: 16, s. 145-158.

- Özyurt , C. (2007). “Yirminci Yüzyıl Sosyolojisinde Kentsel Yaşam”. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 10, Sayı 18 , Aralık, Sayfa:111-126.
- Peker, İ. , Ar, İ. M. , Baki, B.(2014). “Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Gelişmesinin Önündeki Engellerin AAS Yöntemiyle Belirlenmesi: Karadeniz Teknik Üniversitesi Örneği”. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt: 28, Sayı: 3, 2014.
- Saatcı, G. , Demirbulat, Ö. G. (2015). “Öğrencilerin Yerel Halka Bakış Açıları İle Yöre Hakkındaki Tutumlarının Değerlendirilmesi: Harmancık Meslek Yüksekokulu Örneği”. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 21, 2015, Sayfa 73-83.
- Sağır, A. , Dikici, E. (2011). ” Yeni Göçmenlik Mekanları Olarak Yeni kurulan Üniversiteler: Ordu Üniversitesi Örneğinde Öğrencilerin Bütünleşme Sorunları”. *ODÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 2 Sayı: 3 Haziran 2011.
- Sakınç, S., Aybars Bursalıoğlu, S. (2012). “ Yükseköğretimde Küresel Bir Değişim: Girişimci Üniversite Modeli”. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*.
- Sankır, H. ,Gürdal, A. D. (2014). “Bülent Ecevit Üniversitesi’nin Zonguldak’a Etkileri ve Kentin Üniversite Algısı” ,*Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, Cilt: 4, Sayı: 2, Ağustos, 2014; Sayfa: 90-98.
- Saran vd. ,(2011). “Üniversitelerde Sosyal Sorumluluk Bilincinin Geliştirilmesi: Ege Üniversitesi Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi Üzerine Bir Araştırma”. *Journal of Yasar University*, 22(6), Sayfa: 3732-3747.

- Sönmez, M. E. , Başkaya, Z. (2013). “*Üniversitelerin Şehirlerin Ekonomisi Şehiriçi Arazi Kullanımı Üzerindeki Etkileri: Kilis 7 Aralık Üniversitesi Örneği*” 3rd International Geography Symposium - GEOMED 2013.
- Şen, Z. (2012).”Türkiye’de Yükseköğretim Sistemi Eleştirileri ve Öneriler”. *Yükseköğretim Dergisi*, 2012;2(1):1-9.
- Şenses, F. (2007). “*Uluslararası Gelişmeler Işığında Türkiye Yükseköğretim Sistemi: Temel Eğilimler, Sorunlar, Çelişkiler ve Öneriler*”. ERC Working Papers in Economics 07/05 September 2007.
- “Tarihçe”, 2009
- Toprak, M.A. (2013).” Mekansal Planlama Politikaları ve Kentlerin Sosyo-Ekonomik Durumu Işığında Türkiye’de Üniversiteleşme Süreci”. *Ege Coğrafya Dergisi*, 21/2(2012), 1-23, İzmir.
- Torun, İ. , Öztürk, S. , Gelibolu, L. (2009). “Yöre Halkının Üniversiteye Bakışı ve Beklentileri: Kars Kafkas Üniversitesi Örneği”. *Sosyal Bilimler Dergisi* Sayı: 21 2009.
- Torun, İ. , Öztürk, S. (2013). “Yükseköğrenimin Etkinleştirilmesi ve Üniversitelerin Önemi”. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt: 27, Sayı: 1.
- Türk, S. M. (2015). “20. Yüzyıl Kent Kuramları”. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:2, Sayı:3, 2015.
- Yıldız, E. , Talih, D. (2011). “Üniversitelerin Kalkınmadaki Rolü: Babaeski Meslek Yüksekokulu Örneği”. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi* (6:2) 2011.
- Yılmaz, M. K. , Kaynak, S. (2011).”Sosyo-Ekonomik Dönüşüm Sürecinde Üniversitelerin Rolü ve Yöre Halkının Üniversite’den Beklentileri ile

İlgili Bir Uygulama”. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 13, Sayı: 4, Yıl: 2011, Sayfa: 55-73.

Yılmaz, M. (2012). “*Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Çevresindeki Arazi Kullanımına Eleştirel Bir Bakış*”. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, Van.

<https://tr.wikipedia.org>

tarihçe, <https://www.yyu.edu.tr>

[wikipedia.org/wiki/Yüzüncü_Yıl_Üniversitesi](https://tr.wikipedia.org/wiki/Yüzüncü_Yıl_Üniversitesi)

<http://www.tuik.gov.tr>

<http://www.turkcebilgi.com>

[yerelyonetim.nedir.com](http://www.yerelyonetim.nedir.com)

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu

YÖK, 2005.

EKLER

Ek. 1: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinin Yıllara Göre Açmış Olduğu Kurslar

S.NO.	PROGRAM ADI	KONTENJAN
2013 YILI		
1.	Tıbbi Sekreterlik Eğitimi Sertifika Programı	24
2.	Aile Danışmanlığı Sertifika Programı	54
3.	Uygulamalı İlk Yardım Eğitimi	35
4.	Temel İngilizce (A1-A2 seviye) 1. Grup	22
5.	Temel İngilizce (A1-A2 seviye) 2. Grup	23
6.	Temel İngilizce (A2-B1 seviye) 1. Grup	21
7.	Temel Diksiyon Eğitimi	25
8.	YDS İngilizce Kursu 1. Grup	22
9.	YDS İngilizce Kursu 2. Grup	22
2014 YILI		
1.	KPSS Eğitim Bilimleri	130
2.	KPSS Genel Kültür- Genel Yetenek	200
3.	YDS İngilizce Kursu 3. Grup	12
4.	Aile Danışmanlığı Sertifika Programı 2. Grup	26
5.	Diksiyon ve İletişim Kursu	27
6.	Temel İngilizce	20
7.	Çocuklar İçin İngilizce	13
8.	Yoğunlaştırılmış KPSS Genel Kültür- Genel Yetenek ve Eğitim Bilimleri	70
9.	Yoğunlaştırılmış KPSS Öğretmenlik-Alan Bilgisi	117
10.	Hijyen Eğitimi Sertifika Programı	50
11.	Girişimcilik Kursu	18
2015 YILI		
1.	Aile Danışmanlığı Sertifika Programı 3. Grup	16
2.	YDS Hazırlık Kursu	15

3.	Türk İşaret Dili Eğitimi	5
4.	Temel Farsça Dili Eğitimi	8
5.	Aile Danışmanlığı Sertifika Programı 4. Grup	13
6.	Anketör Mesleki Eğitim Kursu	50
7.	Etkili Konuşma ve İletişim	24
8.	İnsan Kaynakları ve Performans Yönetimi	12
9.	Temel İngilizce	20
10.	YDS Başlangıç	14
11.	Pilates ve Zumba Eğitimi	45
12.	YYÜ-İKADA İşbirliği ile Verilen Kurslar	133
2016 YILI		
1.	Aile Danışmanlığı Sertifika Programı 5. Grup	10
2.	ALES Hazırlık Kursu	21
3.	Gençlik Buluşması 2. Karma Sergisi	200
4.	Park Bahçe ve Koruların Bakımı Programı	206
5.	Temel İngilizce Hazırlık Kursu	8
6.	Çocuklar İçin Ebru Kursu	7
7.	Pilates ve Zumba Eğitimi	15
8.	KPSS Genel Kültür- Genel Yetenek	10
9.	KPSS Genel Kültür- Genel Yetenek ve Eğitim Bilimleri	12
10.	KPSS Genel Kültür- Genel Yetenek, Eğitim Bilimleri, ÖABT	4
11.	KPSS A Grubu	19
12.	Temel İngilizce Hazırlık Kursu (h.İç)	9
13.	Temel İngilizce Hazırlık Kursu(h.sonu)	12
14.	YDS Hazırlık Kursu	9
15.	KPSS Bilgilendirme ve Motivasyon Semineri	300

Kaynak: YÜSEM Müdürlüğü

Ek.2: Anne Üniversitesi 1. Ve 2. Dönem Ders Programı

SAAT	Öğretim Üyesi	Ders
	I. HAFTA	
10: 00	Yrd. Doç. Dr. Mustafa TATAR	Kültür, Davranış ve Değerler Eğitimi
10: 30	Yrd. Doç. Dr. Mustafa TATAR	Kültür, Davranış ve Değerler Eğitimi
11: 00	Yrd. Doç. Dr. Mustafa TATAR	Kültür, Davranış ve Değerler Eğitimi
11: 30	Doç. Dr. Hasan ÇİÇEK	Şiddet ve Felsefesi
12: 00	Doç. Dr. Hasan ÇİÇEK	Şiddet ve Felsefesi
12: 30	Doç. Dr. Hasan ÇİÇEK	Şiddet ve Felsefesi
13: 00	Öğretmen Arzu TAŞTAN	Geleneksel ve Çağdaş Sanat
	II. HAFTA	
10: 00	Doç. Dr. Zihni MEREY	İnsan Hakları
10: 30		
11: 00	Doç. Dr. Zihni MEREY	İnsan Hakları
11: 30	Doç. Dr. Hasan B. MEMDUHOĞLU	Çocuk ve Eğitim
12: 00	Doç. Dr. Hasan B. MEMDUHOĞLU	Çocuk ve Eğitim
12: 30	Doç. Dr. Hasan B. MEMDUHOĞLU	Çocuk ve Eğitim
13: 00	Üniversitenin tanıtımı, Üniversite Kampüs Gezisi, Öğlen Yemeği (Üniversite Rektörü, Tuşba Belediye Başkanı, Tuşba İlçe Milli Eğitim Müdürünün Katılımı İle)	
	III. HAFTA	
10: 00	Yrd. Doç. Dr. Necdet TAŞKIN	Çocuk Gelişimi ve Oyun
10: 30	Yrd. Doç. Dr. Necdet TAŞKIN	Çocuk Gelişimi ve Oyun
11: 00	Yrd. Doç. Dr. Necdet TAŞKIN	Çocuk Gelişimi ve Oyun
11: 30	Doç. Dr. Eylem KILIÇ	Teknoloji Okur Yazarlığı
12: 00	Doç. Dr. Eylem KILIÇ	Teknoloji Okur Yazarlığı
12: 30	Doç. Dr. Eylem KILIÇ	Teknoloji Okur Yazarlığı
13: 00	Öğretmen Arzu TAŞTAN	Geleneksel ve Çağdaş Sanat
	IV. HAFTA	
10: 00	Doç. Dr. Suvat PARİN	Kent ve Yaşam
10: 30	Doç. Dr. Suvat PARİN	Kent ve Yaşam
11: 00	Doç. Dr. Suvat PARİN	Kent ve Yaşam
11: 30	Doç. Dr. Fuat TANHAN	Aile İçi İletişim, Stres ve Baş Etme
12: 00	Doç. Dr. Fuat TANHAN	Aile İçi İletişim, Stres ve Baş Etme

12: 30	Doç. Dr. Fuat TANHAN	Aile İçi İletişim, Stres ve Baş Etme
13: 00	Öğretmen Arzu TAŞTAN	Geleneksel ve Çağdaş Sanat

Kaynak: Tuşba Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Foto: Anne üniversitesi mezuniyet töreni

Kaynak: Tuşba Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Ek.3: Yerel Basında YYÜ

Foto:Erçek gölündeki flamingolar

Kaynak ;İHA haber ajansı

Foto: 14. Uluslar arası Kamu Yönetimi Forumu

Kaynak ;İHA haber ajansı

Foto: 6. Ulusal Katı Atık Yönetimi Kongresi

Kaynak ;İHA haber ajansı

Foto: YYÜ Kent Konferansları Dizisi

Kaynak ;İHA haber ajansı

Foto: YYÜ Eğitim ve Araştırma Hastanesi Basına Tanıtıldı

Kaynak ;İHA haber ajansı

Foto: Emekli öğretmenin Van Türküleri albümü

Kaynak ;İHA haber ajansı

Ek.4: Anket Örneği

Bu araştırmanın amacı, Üniversite –Kent ilişkisini Van bağlamında sosyolojik açıdan incelemektir. Bu araştırmadan elde edilen veriler bilimsel çalışmalarda kullanılacaktır. Kişisel bilgiler gizli tutulacaktır. Samimi cevaplarınız ve değerli zamanınızı ayırdığınız için çok teşekkür ederiz.

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

A. Anketin Uygulandığı Yer

1. Anketin Uygulandığı İl? [1] Van
2. Anketin Uygulandığı İlçe? [1] Tuşba [2] İpekyolu [3] Edremit

B. Görüşülen Kişinin Sosyo-Demografik Bilgileri

3. Cinsiyetiniz? [1] Kadın [2] Erkek
4. Yaşınız? [1] 18-25 [2] 26-32 [3] 33-40 [4] 41-48 [5] 49-56 [6] 57-64 [7] 65 ve üzeri
5. Medeni Durumunuz? [1] Evli [2] Bekar
6. Eğitim Durumunuz?
[1] Okur- Yazar Değil [2] Okur- Yazar [3] İlkokul [4] Ortaokul [5] Lise
[6] Yüksek Okul [7] Üniversite [8] Yüksek Lisans [9] Doktora
7. Mesleğiniz?
[.....]
8. Kaç yıldır Van'da çalışıyorsunuz? [.....]
9. Üniversiteye kaç defa gittiniz? [.....]

C. Algı ve Tutumlar

Aşağıdaki ifadelerle katılımınızı ilgili yerlere (x) işareti koyarak belirtiniz.	Kesinlikle Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Fikrim Yok
Üniversite kurulduğundan bu yana kent gelişimine oldukça büyük katkılar sağlamıştır.					
Üniversitenin kentin beklentilerini karşılama konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum.					
Üniversitenin kentin işgücü ihtiyacını büyük oranda karşıladığını düşünüyorum.					
Üniversitenin işletmelere sunduğu Ar-Ge ve danışmanlık hizmetleri konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum.					
Üniversite öğrencilerinin yaptığı harcamalar kent ekonomisine oldukça büyük katkılar sağlar.					
Üniversite öğrencilerinin sayısının artması ile kentteki sosyal mekanların sayısı da artmıştır.					
Öğrenci yurtlarının çoğunun kampüs içerisinde yer alması üniversite-kent ilişkisini zayıflatmaktadır.					
Üniversitenin kent sorunlarına çözüm üretme konusunda önemli bir aktör olduğunu					

düşünüyorum.					
Üniversiteye farklı illerden gelen öğrenciler Van kentinin farklı kültürlerle zenginleşmesini sağlar.					
Üniversite ile kent halkının karşılıklı etkileşiminin oldukça zayıf olduğunu düşünüyorum.					
Üniversitenin bilimsel alanda kentle ilgili başarılı çalışmalara imza attığını düşünüyorum.					
Üniversitenin büyümesi her açıdan kenti geliştirmektedir (işletme çeşitliliği, sayısı vb.).					
Kampüsün kent merkezine uzak olması üniversite ile kent ilişkilerini zayıflatmaktadır.					
Üniversite hastanesinin kent merkezine taşınması her açıdan üniversite-kent ilişkisini güçlendirecektir.					
Üniversitenin kent esnafı ile işbirliği halinde olması kent ekonomisine büyük oranda katkı sağlar.					
Üniversitenin işletme sahiplerine yönelik seminer, sempozyum vb. etkinlikleri yeterli düzeyde organize etmektedir.					
Üniversitenin sanayi sektörüne sunduğu Ar-Ge ve danışmanlık hizmetleri konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum.					

Üniversitenin kentin kültürel ve turistik yapısının tanıtımı konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum.					
Üniversitenin bilimsel çalışma ve projelerinin kent ile paylaşımı konusunda yeterli olduğunu düşünüyorum.					
Üniversite lojmanlarının kent merkezinde yer almasının üniversite-kent ilişkisini güçlendireceğini düşünüyorum.					

Aşağıdaki Sorulara Yönelik Cevaplarınızı İlgili Boşluklara Yazınız

1.) Sizce üniversite-kent ilişkisi önündeki engeller nelerdir?

-
-
-
-
-
-
-
-

➤
.....

2.) Üniversite–kent ilişkisinin daha iyi olabilmesi için önerileriniz nelerdir?

➤
.....

➤
.....

➤
.....

➤
.....

➤
.....

Anketörün Adı :

Soyadı :

Tarih :

Ek.5: Görüşme Formu

GÖRÜŞME FORMU

Katılımcının,
Adı, Soyadı:
Ünvanı :
Tarih:

GÖRÜŞME SORULARI

1. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nin kurulduğu 1982 yılından bugüne üniversite-kent ilişkisini nasıl değerlendiriyorsunuz? (Sizce üniversitenin kentte değişimi sağlayıcı bir rolü oldu mu?, Eğer var ise bu değişim en fazla hangi alanlarda kendini gösterdi?)
2. YYÜ, kuruluşundan bu yana kente dair bilimsel çalışmalarında hangi alanlara daha çok ağırlık vermiştir?, Bu konuda neler söyleyebilirsiniz?
3. YYÜ ile kent ilişkisinde 35 yıllık tarihsel süreci de dikkate aldığınızda çok güçlü bir ilişkiden söz edemeyeceğimiz bir gerçeklik olarak var. Size göre bunun arka planında hangi dinamikler yatıyor?
4. YYÜ' nün kente sunduğu hizmetlerin toplum beklentilerini karşılayıcı yönde olması YYÜ-kent diyalogunu sıkılaştırır mı?, Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?
5. Üniversite-kent ilişkisi için 2000 sonrası dönem için ayrı bir parantez açılabilir mi? Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?
6. Kuruluşundan günümüze YYÜ' nün Ar-Ge ve danışmanlık hizmetlerini yerel ekonomiyi geliştirme ve istihdamı sağlama açısından yeterli buluyor musunuz?, (Eğer yeterli değil ise bu konudaki çözüm önerileriniz nelerdir?)
7. Yüzüncü Yıl Üniversitesi kuruluşundan bu yana kent sorunlarının çözümüne dair ne tür çalışmalar yapmıştır? (Eğer yaptıysa bu çalışmaların üniversite- kent ilişkisini güçlendirdiğini düşünüyor musunuz?)
8. Üniversite kent ilişkisinin güçlü ve verimli olması için orta ve uzun vadede neler yapılmalı?, Bu konudaki görüş ve önerileriniz nelerdir?

ÖZGEÇMİŞ

1. **Ad, Soyad:** Nuriye DEMİR

2. **Doğum Yeri ve Tarihi:** Yüksekova/Hakkari, 1988

3. **İletişim Bilgileri:**

E-Posta: nursefer8887@gmail.com

Cep Telefonu: 05469065166

4. **Eğitim :**

Kurum: 5 Mayıs İlköğretim Okulu Tarih: 1992-2001, Mezuniyet Ortalaması: 3.54
Kurum: Şemsettin Onay Lisesi Tarih: 2002-2005, Mezuniyet Ortalaması: 4.58
Kurum: Akdeniz Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü Tarih: 2009-2014, Mezuniyet Ortalaması: 3.64 (100'lük: 91.60)
Kurum: Akdeniz Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı Tarih: 2014-2015
Kurum: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyoloji Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı Tarih: 2015-Devam Ediyor

5. Dil Becerileri (1=zayıf, 5=çok iyi)

Dil	Okuma	Yazma	Konuşma
İngilizce	3	3	3
Türkçe	5	5	5
Kürtçe	5	5	5

6. Dernek Üyelikleri ve Etkinlikler

Ahmet Şerif İzgören “Avucunuzdaki Kelebek” Adlı Kişisel Gelişim Konferansı

Tarih: 2009

Yer: Akdeniz Üniversitesi Atatürk Konferans Salonu

TEPAV’ın “Üreten Türkiye Konuşuyor Toplantısı”

Tarih:14 Mart 2017

Yer: Elite World Otel Toplantı Salonu

Görev: Moderatör

7. Diğer Becerileri: Office programları(Word, Excel, PowerPoint)

Word	İyi
Excel	İyi
PowerPoint	İyi

8. Katıldığı Beceri Kursları:

Girişimcilik Haftası Eğitim Paneli

Tarih: 14-15-16 Aralık 2010, Antalya

Yer: Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Konferans Salonu

Düzenleyenler: ANSİAD-Akdeniz Üniversitesi

Etkin İletişim Becerileri

Tarih: 26 Kasım 2012, Antalya

Yer: Akdeniz Üniversitesi Atatürk Konferans Salonu

Düzenleyenler: AGİD- Akdeniz Üniversitesi